

DNA

DNA koululaistutkimus

2025

Nepa

Agenda

- Tutkimuksen tausta
- Puhelimen hankinta ja omistaminen
- Ominaisuudet ja palvelut
- Sovellukset ja käyttökohteet
- Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen
- Käytön huolenaiheet
- Digitaalinen yhdenvertaisuus
- Yhteenveto

Tutkimuksen tausta ja tavoitteet

Tutkimuksen tavoitteet

- DNA haluaa toteuttaa vuosittain tutkimuksen kouluikäisten lasten ja nuorten puhelimen käyttöön ja hankintaan liittyviä tekijöistä. Tutkimus on toteutettu ensimmäisen kerran vuonna 2011.
- Koululaistutkimuksen kohderyhmä on 5-16-vuotiaiden suomalaislasten vanhemmat, ensisijaisesti 5-12-vuotiaiden ja toissijaisesti 13-16-vuotiaiden lasten vanhemmat.
- Tutkimuksen sisältö pyritään pitämään vuosittain pääosin samana, jotta valituista kysymyksistä nähdään pitkän aikavälin kehitys. Lisäksi tiettyjä lomakesisältöjä päivitetään, jotta tutkimuksen kautta saadaan näkymää ajankohtaisiin teemoihin ja kysymyksiin.
- Tutkimuksen on toteuttanut DNA:n toimeksiannosta Nepa Insight Oy vuodesta 2017 lähtien.

Pääkysymys

- Miten suomalaiset lapset ja nuoret käyttävät puhelinta ja mitkä tekijät vaikuttavat puhelimen hankintaan & käyttöön?

Tutkimusmenetelmä ja tiedonkeruu

Tutkimuksen kohderyhmä:

- 5-12-vuotiaiden lasten vanhemmat (ensisijainen kohderyhmä)
- 13-16-vuotiaiden lasten vanhemmat (toissijainen kohderyhmä)

Kysely tehtiin Nepan online kuluttajapaneeleissa

- Kyselyn pituus: 15 min

Tiedonkeruu: 22.1.-11.2.2025

Vastaajamäärä:

- 5-12-vuotiaiden lasten vanhemmat: 709 IP
- 13-16-vuotiaiden lasten vanhemmat: 299 IP

Raportoinnin kulku

Puhelimen
hankinta ja
omistaminen

Ominaisuudet ja
palvelut

Sovellukset ja
käyttökohteet

Puhelimen ja muiden
laitteiden käyttö,
pelisäännöt ja
puhelimien käytön
rajoittaminen

Käytön huolenaiheet

Digitaalinen
yhdenvertaisuus

Yhteenveto

Trendimuutoksia vuonna 2025

Mediassa on ollut paljon keskustelua lasten puhelimen käytöstä ja omistamisesta. Vuonna 2025 edellisvuosia harvemmalla alle kouluikäisellä on puhelin henkilökohtaisessa käytössä ja varsinkin älypuhelin osuus on laskenut nuoremmilla ikäryhmissä.

- Älypuhelinien %-osuus lapsista, joilla on puhelin, on laskenut tasaisesti vuodesta 2021 lähtien 5-7-vuotiaiden lasten ryhmissä, ja erityisesti edellisvuoteen verrattuna lasku on merkittävä (5-6-vuotiaat: 2025 50%, 2024 75% & 7-vuotiaat: 2025 63%, 2024 72%)
- Kellopuhelinien %-osuus lapsista, joilla on puhelin, on kasvanut 5-7-vuotiaiden lasten ryhmissä. Tulokset ovat suuntaa-antavia pienen otsokoon vuoksi. (5-6-vuotiaat: 2025 39%, 2024 13% & 7-vuotiaat: 2025 31%, 2024 20%)
- Edellisvuoteen verrattuna useammalla 5-7-vuotiaalla lapsella ei ole henkilökohtaista puhelinta, mutta hän käyttää jonkun muun perheenjäsenen puhelinta (2025 18%-50%, 2024 0%-10%).
- Vuoden 2025 tutkimuksen vastaajajoukossa on edellisvuotta enemmän 5-vuotiaiden lasten vanhempia (2025 10%, 2024 3%). Tämä vaikuttaa osaltaan puhelimen omistamista koskeviin tuloksiin silloin, kun 5-7-vuotiaita tarkastellaan yhtenä ryhmänä, sillä nuoremmilla lapsilla on harvemmin puhelin käytössä.

Kellopuhelimia harkitaan sekä hankitaan ensipuhelimeksi yhä useammin.

- Vuonna 2025 34% harkitsi kellopuhelinia ensipuhelimeksi (2024 11%). 16% hankki kellopuhelinien ensipuhelimeksi (2024 9%).

Turvallisuuteen liittyvät ominaisuudet ja palvelut puhelimesta ovat kasvattaneet suosioitaan. Yhteisistä pelisäännöistä myös sovitaan lasten kanssa yhä useammin.

- 5-12-vuotiaiden kohdalla käytössä olevista sovelluksista soitonestot maksullisiin palvelunumeroihin (2025 79%, 2024 69%), puhelimeen määritellyt kielletyt tai sallitut sovellukset (2025 76%, 2024 63%) ja lapsen puhelimen seuranta (2025 72%, 2024 58%) ovat kasvattaneet merkittävästi suosioitaan käytössä olevista ominaisuuksista/palveluista.
- 13-16-vuotiailla myös soitonestot maksullisiin palvelunumeroihin (2025 64%, 2024 53%), varmuuskopiointipalvelu tietojen säilyttämiseen (2025 59%, 2024 43%) ja virusten ja haittaohjelmien torjunta (2025 50%, 2024 43%)
- Erilliset sovellukset/softrat, joita käytetään käytön rajoittamiseen ovat yleistyneet nuorempien lasten ikäryhmässä (2025 36%, 2024 22%)

Agenda

- Tutkimuksen tausta
- Puhelimen hankinta ja omistaminen
- Ominaisuudet ja palvelut
- Sovellukset ja käyttökohteet
- Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen
- Käytön huolenaiheet
- Digitaalinen yhdenvertaisuus
- Yhteenveto

5–7-vuotiailla lapsilla on edellisvuosia harvemmin puhelimen henkilökohtaisessa käytössä. Lähes kaikilla koulun aloittaneilla lapsilla on kuitenkin oma puhelin.

Puhelimen omistaminen (äly-, perus- tai kellopuhelin)

Lapsella on puhelin, %

Lapsen ikä (täyttää tänä vuonna)

	5-6 vuotta	7 vuotta	8 vuotta	9 vuotta	10 vuotta	11 vuotta	12 vuotta
Vastaajamäärä (2025)	183	83	87	79	102	92	83
2025	24%	58%	97%	97%	99%	100%	99%
2024	90%	100%	99%	100%	100%	100%	100%
2023	80%	92%	100%	99%	100%	100%	100%
2022	87%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
2021	60%	81%	99%	100%	100%	100%	100%

5–7-vuotiaiden puhelimen omistuksessa havaittu muutos edellisvuoteen verrattuna ylittää virhemarginaalin, joten se on tilastollisesti merkitsevä.

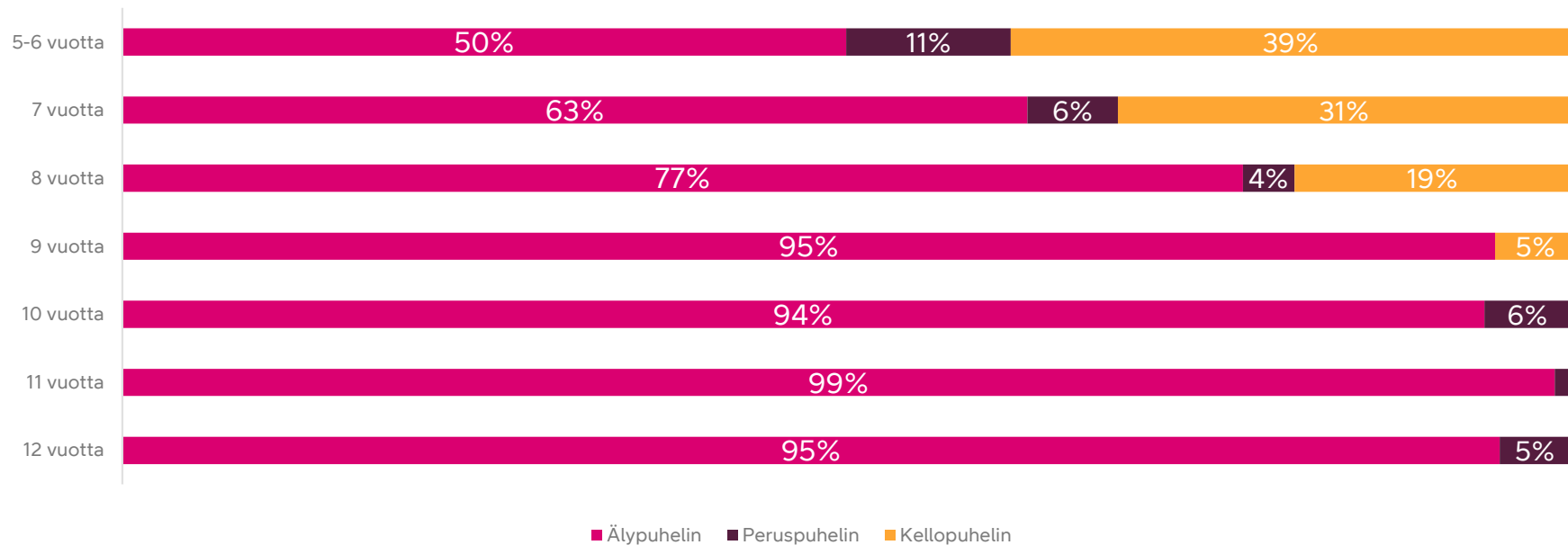
Onko lapsen käytössä puhelin? (äly-, perus- tai kellopuhelin 2021, äly- tai peruspuhelin 2015-2020)
n= 5-12v = 709 IP

Sensitivity: Internal

5–6-vuotiaista lapsista, joilla on puhelin, lähes 40%:lla on käytössä kellopuhelin. 8-vuotiaista viidesosalla on kellopuhelin, kun taas vanhemmilla lähes kaikilla on älypuhelin.

Puhelimen omistaminen (äly-, perus- tai kellopuhelin)

Äly- perus- ja kellopuhelimien osuus, % lapsista, joilla on puhelin

Onko lapsen käytössä puhelin? (äly-, perus- tai kellopuhelin). Lapset, joilla on henkilökohtainen puhelin.
n= 5-12v = 528 IP

Sensitivity: Internal

Älypuhelinten osuus alle 9-vuotiaiden lasten ryhmissä on laskenut vuodesta 2021 lähtien – erityisesti laskua on tapahtunut edellisvuoteen verrattuna.

Puhelimen omistaminen (äly-, perus- tai kellopuhelin)

Lapsella on älypuhelin, %

	Lapsen ikä (täyttää tänä vuonna)						
	5-6 vuotta	7 vuotta	8 vuotta	9 vuotta	10 vuotta	11 vuotta	12 vuotta
Vastaajamäärä (2025)	183	83	87	79	102	92	83
2025	12%	36%	75%	92%	93%	99%	94%
2024	67%	72%	78%	93%	93%	96%	99%
2023	65%	68%	88%	92%	96%	99%	100%
2022	75%	89%	91%	96%	96%	98%	95%
2021	53%	76%	96%	97%	91%	99%	98%

Älypuhelimien osuus, % lapsista, joilla on puhelin

	Lapsen ikä (täyttää tänä vuonna)						
	5-6 vuotta	7 vuotta	8 vuotta	9 vuotta	10 vuotta	11 vuotta	12 vuotta
Vastaajamäärä (2025)	44	48	84	77	101	92	82
2025	50%	63%	77%	95%	94%	99%	95%
2024	75%	72%	79%	93%	93%	96%	99%
2023	81%	74%	88%	93%	96%	99%	100%
2022	85%	89%	91%	96%	96%	98%	95%
2021	90%	94%	97%	97%	91%	99%	98%

Onko lapsen käytössä puhelin? (älypuhelin)
n= 5-12v = 709 IP

Sensitivity: Internal

Kellopuhelimien osuus on viitteellisesti kasvanut nuorimassa ikäryhmässä niiden joukossa, joilla on puhelin.

Puhelimen omistaminen (äly-, perus- tai kellopuhelin)

Lapsella on kellopuhelin, %

	Lapsen ikä (täyttää tänä vuonna)						
	5-6 vuotta	7 vuotta	8 vuotta	9 vuotta	10 vuotta	11 vuotta	12 vuotta
Vastaajamäärä (2025)	183	83	87	79	102	92	83
2025	9%	18%	18%	5%	0%	0%	0%
2024	11%	20%	20%	3%	5%	2%	0%
2023	8%	19%	6%	4%	1%	0%	0%
2022	1%	8%	1%	0%	0%	1%	0%
2021	1%	1%	1%	0%	0%	0%	0%

Kellopuhelimien osuus, % lapsista, joilla on puhelin

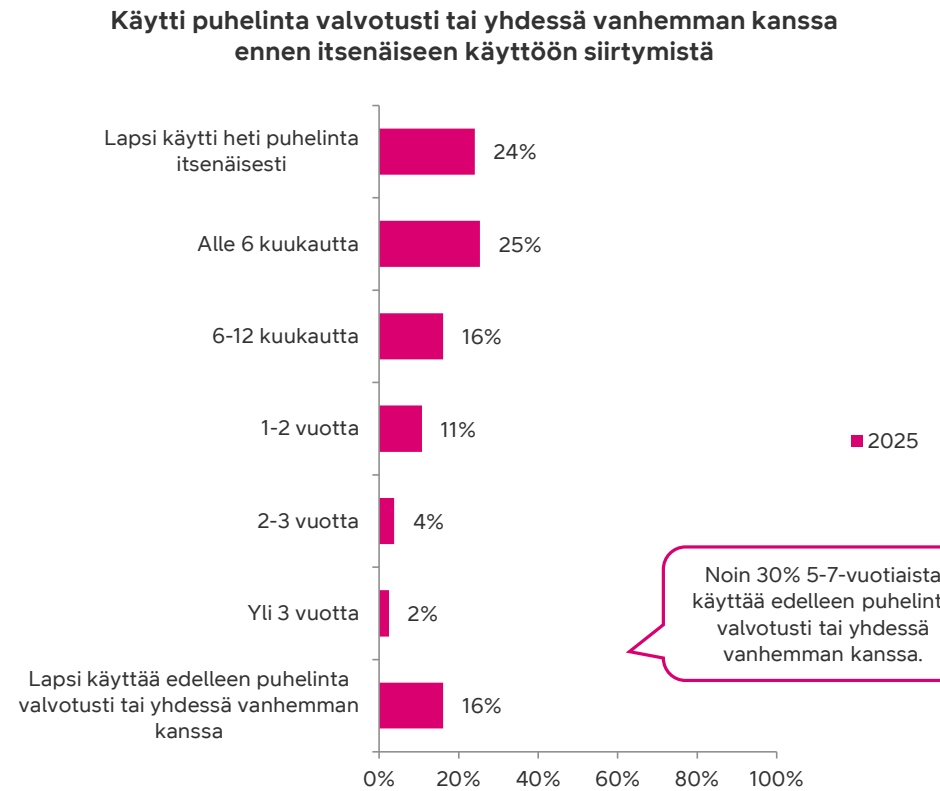
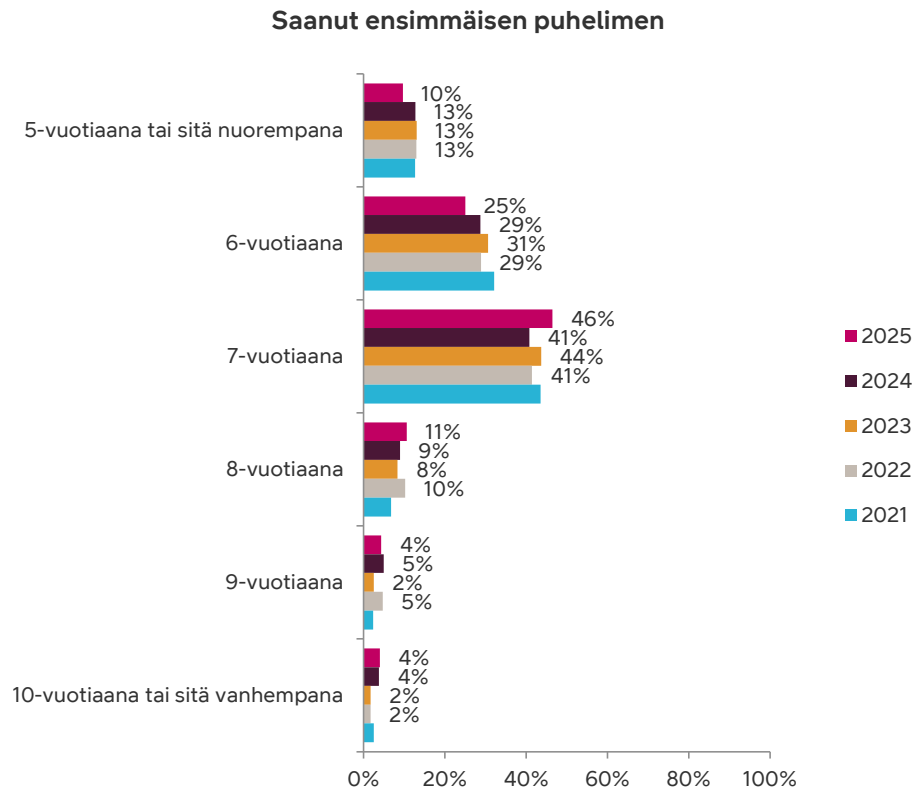
	Lapsen ikä (täyttää tänä vuonna)						
	5-6 vuotta	7 vuotta	8 vuotta	9 vuotta	10 vuotta	11 vuotta	12 vuotta
Vastaajamäärä (2025)	44	48	84	77	101	92	82
2025	39%	31%	19%	5%	0%	0%	0%
2024	13%	20%	20%	3%	5%	2%	0%
2023	10%	21%	6%	4%	1%	0%	0%
2022	1%	8%	1%	0%	0%	1%	0%
2021	1%	1%	1%	0%	0%	0%	0%

Onko lapsen käytössä puhelin? (kellopuhelin)
n= 5-12v = 709 IP

Sensitivity: Internal

Lähes puolet, joilla on puhelin, saa ensimmäisen puhelimensa 7-vuotiaana. Puhelinta käytetään valvotusti alle puoli vuotta tai siirrytään itsenäiseen käyttöön heti laitteen saamisen jälkeen.

Ensimmäinen puhelin

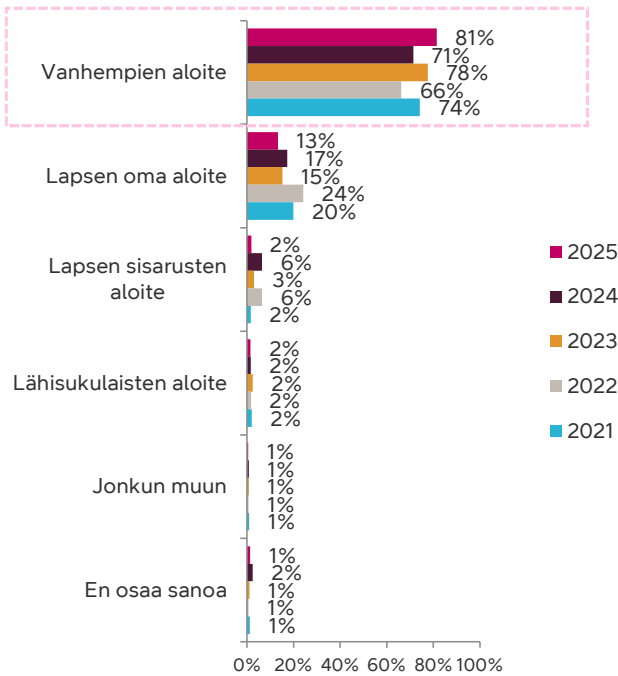

Minkä ikäisenä lapsi sai ensimmäisen henkilökohtaisen puhelimensa? n= 5-12v = 528 IP
 Miten kauan lapsi käytti puhelinta valvotusti tai yhdessä vanhemman kanssa ennen kuin lapsi siirtyi puhelimen itsenäiseen käyttöön? n=5-12v=528 IP

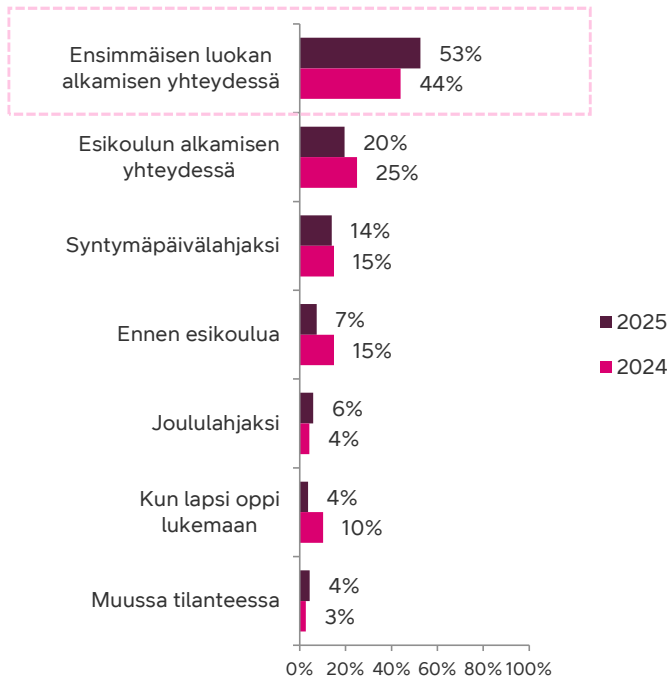
Ensimmäinen puhelin hankitaan edelleen useimmiten vanhempien aloitteesta. Yhä useampi hankkii puhelimen vasta ensimmäisen luokan alkaessa. Tärkeimmät syyt puhelimen hankintaan ovat yhteydenpito perheen välillä ja turvallisuus.

Ensimmäisen puhelimen hankinta

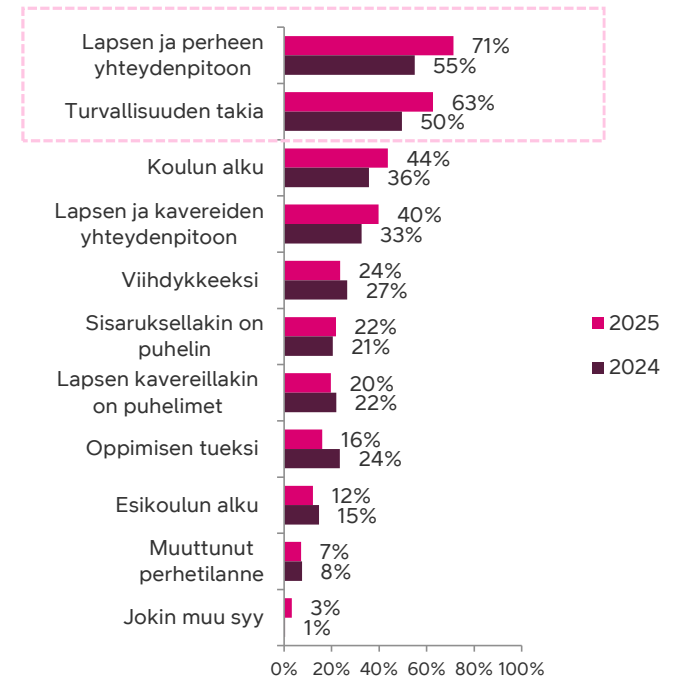
Kenen aloitteesta puhelin hankittiin

Missä tilanteessa puhelin hankittiin

Puhelimen hankinnan syyt

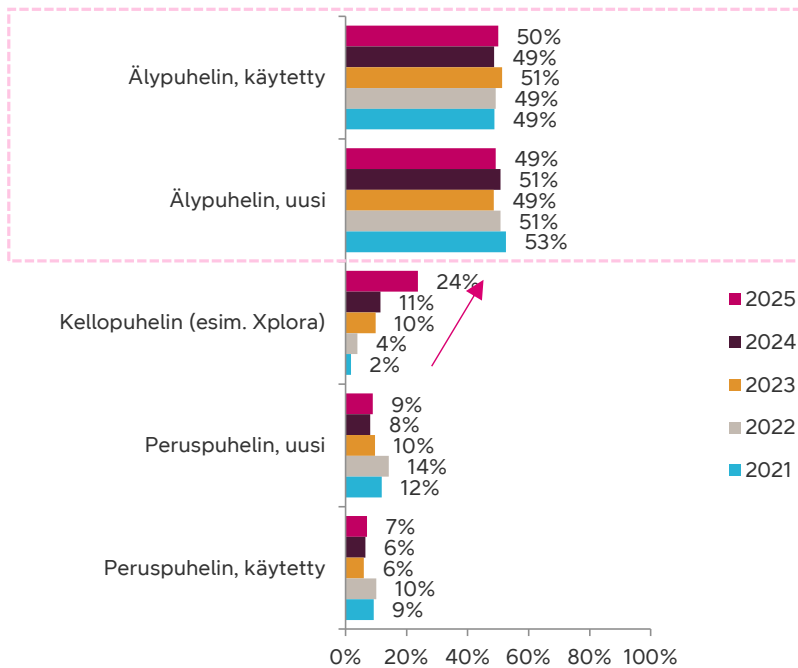

Kenen aloitteesta lapsesi puhelin hankittiin? n= 5-12v = 528 IP
 Missä tilanteessa lapsen ensimmäinen puhelin hankittiin? n= 5-12v = 528 IP
 Miksi lapselle hankittiin puhelin? n= 5-12v = 279 IP

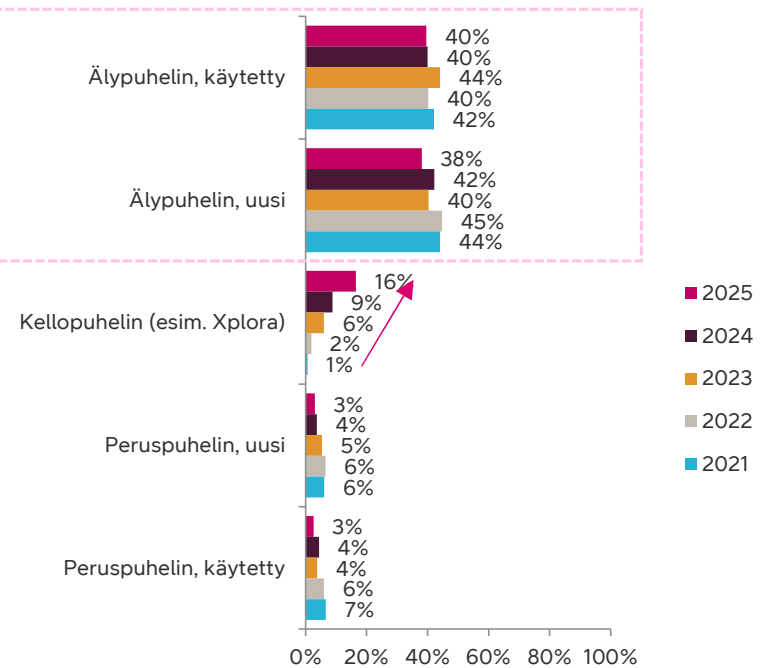
Ensipuhelimeksi harkitaan ja hankitaan yhtä usein sekä uusia että käytettyjä älypuhelimia. Kellopuhelimet ovat nousseet selvästi peruspuhelimia suosittumiksi sekä harkituissa että hankituissa puhelimissa.

Ensimmäisen puhelimen harkinta ja hankkiminen

Harkittiin ensipuhelimeksi

Hankittiin ensipuhelimeksi

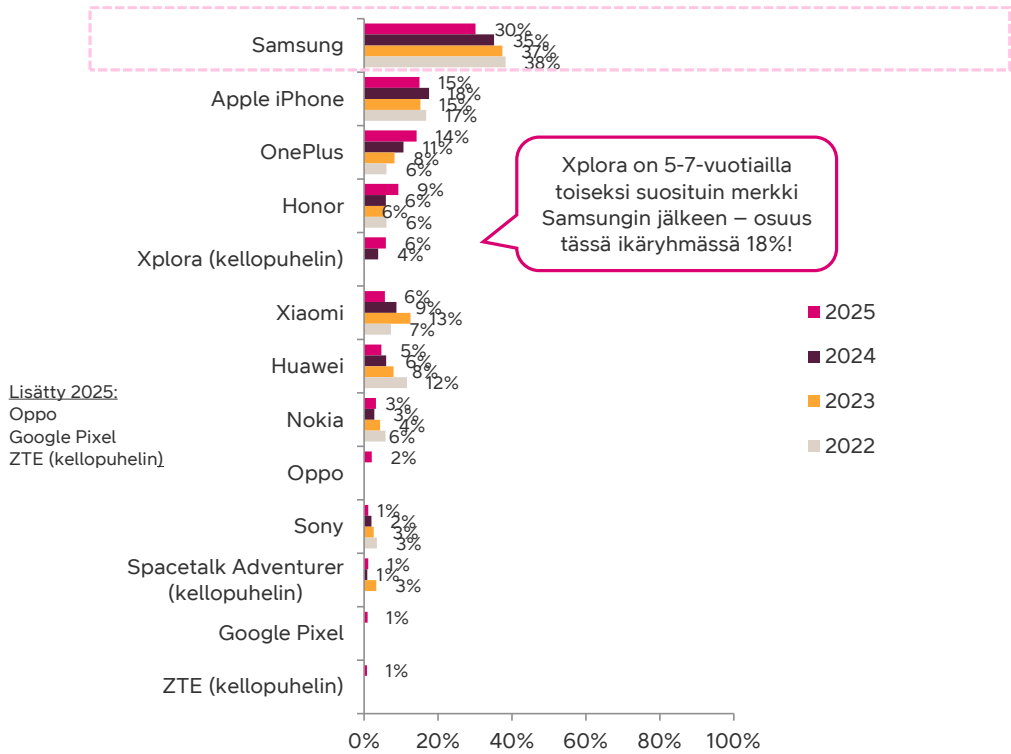
Mitä vaihtoehtoja harkittiin ensipuhelimeksi?
 Millainen lapsen ensimmäinen puhelin oli?
 n= 5-12v = 528 IP

Sensitivity: Internal

Nykyisen puhelimen merkki nuoremmilla lapsilla on edelleen tyypillisimmin Samsung, vanhemmilla lapsilla puhelimen merkki on useimmiten iPhone.

5-12-vuotiaat

Puhelimen merkki

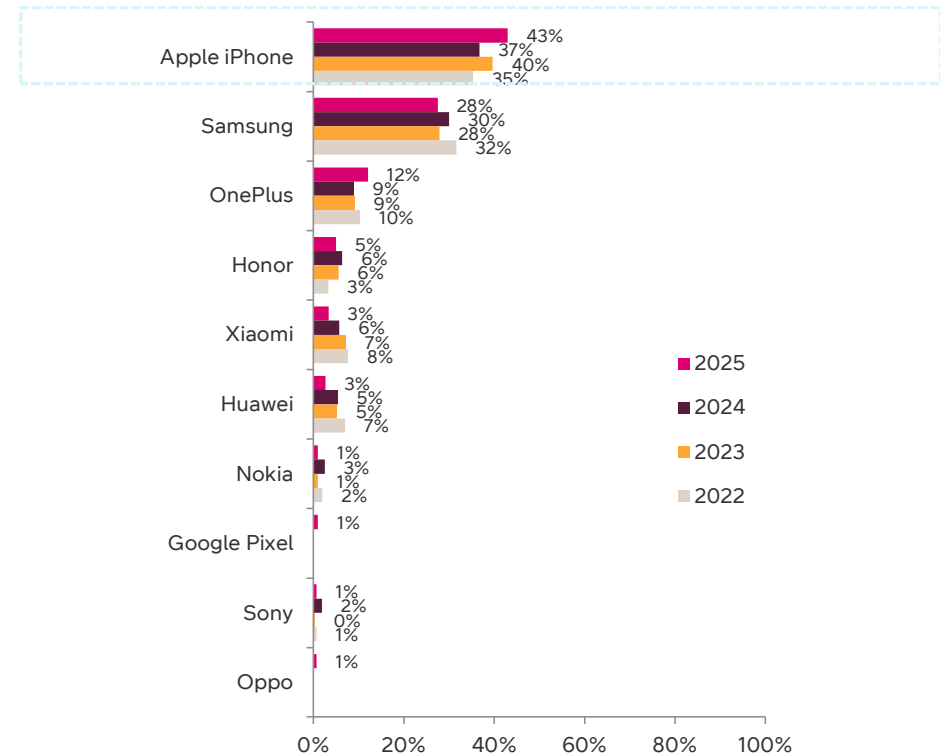

Lisätty 2025:
Oppo
Google Pixel
ZTE (kellopuhelin)

Minkä merkkinen puhelin lapsellasi on?
n= 5-12-vuotiaat =528 IP
n= 13-16-vuotiaat = 298 IP

13-16-vuotiaat

Puhelimen merkki

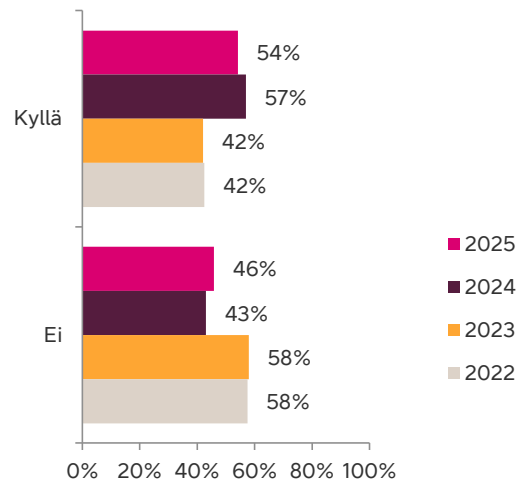

Sensitivity: Internal

Hieman yli puolet on tietoisia kellopuhelimien olemassaolosta hankkiessaan ensimmäistä puhelinta lapselleen. Puhelimen liikakäytön ja lapselle epäsojivan sisällön estäminen ovat tärkeimpiä syitä, jotka saivat valitsemaan kellopuhelimien älypuhelimien sijaan.

Tietoisuus kellopuhelimesta & syitä sen valintaan ensipuhelimeksi

Olitko tietoinen kellopuhelimien olemassaolosta

Syyt kellopuhelimien valintaan ensipuhelimeksi älypuhelimien sijaan

Olitko tietoinen kellopuhelimien olemassaolosta ostaessasi ensimmäistä puhelinta lapsellesi? Ne, joiden lapsen ensimmäinen puhelin ei ollut Kellopuhelin. n= 734 IP
 Mitkä asiat saivat/saisivat sinut valitsemaan kellopuhelimien ensipuhelimeksi älypuhelimien sijaan? Voit valita useamman vaihtoehdon. n= 826 IP

Korkea hinta ja rajatut käyttömahdollisuudet ovat edelleen yleisimpiä kellopuhelimien ostonesteitä.

Mikä puolestaan ei saisi hankkimaan lapselle ensipuhelimeksi kellopuhelin?

”Kallis hinta verrattuna tavalliseen”

”Kellopuhelimien jälkeen pitäisi kuitenkin hankkia älypuhelin.”

”Lapsen on vaikeampaa olla yhteydessä ystäviinsä, koska suurin osa lapsista käyttää esim. whatsappia”

”Lapsi ei suostu pitämään rannekelloa”

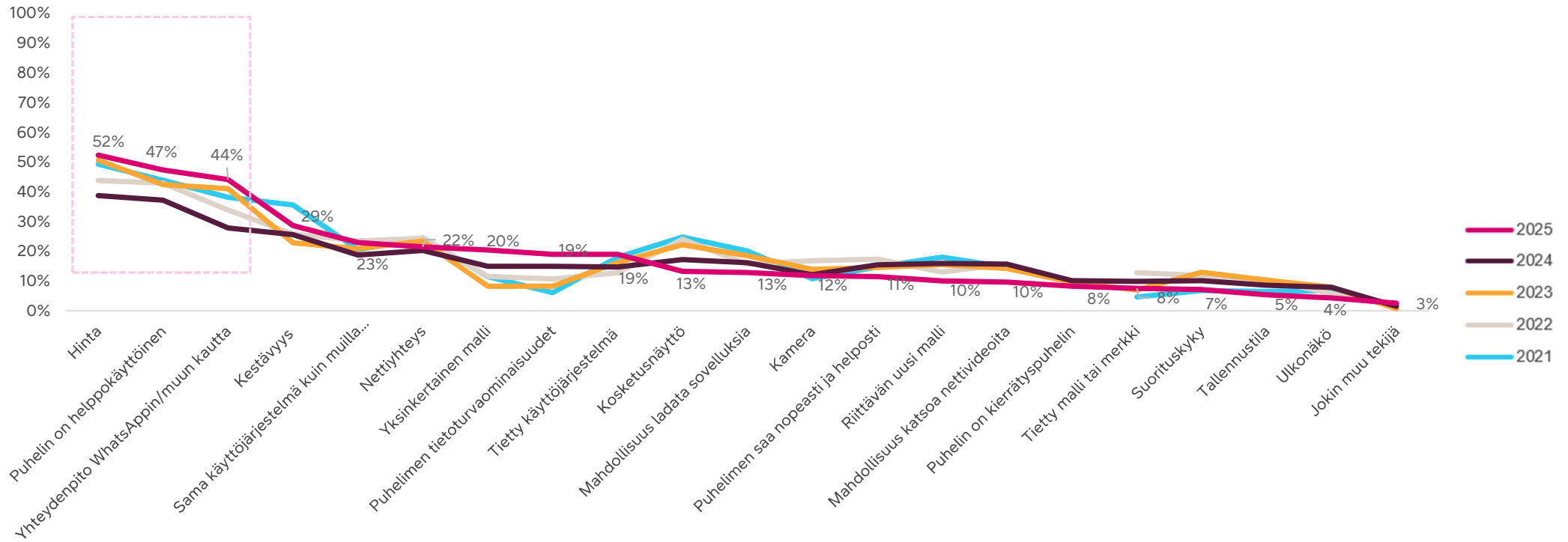
”Mahdollinen ulkopuolelle jääminen, sillä älypuhelimet ovat tätä päivää.”

Mikä puolestaan ei saisi hankkimaan lapselle ensipuhelimeksi kellopuhelin? Ne, joiden lapsen ensimmäinen puhelin ei ollut Kellopuhelin.
n= 5-16-vuotiaat= 734 IP

Sensitivity: Internal

5-12-vuotiaiden lasten ensimmäisen puhelimen tärkeimmät valintaperusteet ovat edelleen hinta, helppokäyttöisyys ja yhteydenpito.

Ensimmäisen puhelimen tärkeimmät valintaperusteet

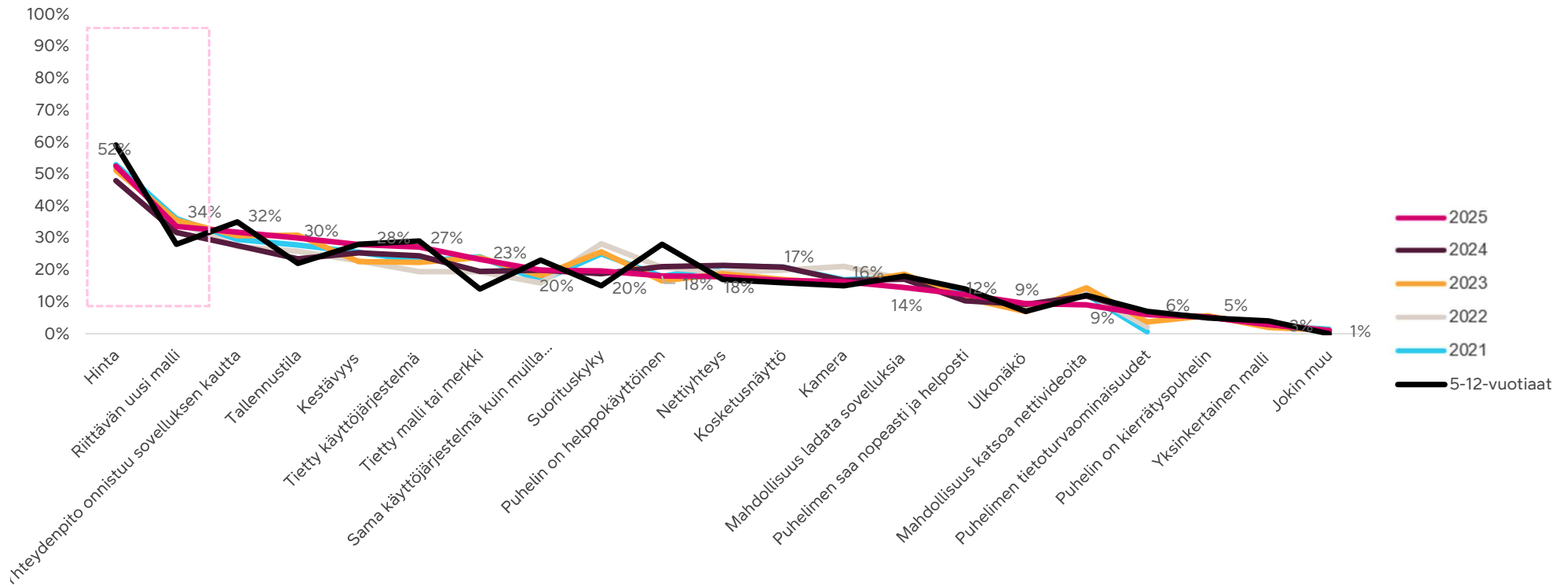

Mitkä olivat mielestäsi lapsen ensimmäisen puhelimen 3-5 tärkeintä valintaperustetta? Ne, joiden viimeksi hankittu puhelin oli lapsen ensimmäinen henkilökohtainen puhelin.
n= 5-12v = 279 IP

Sensitivity: Internal

Hinta on myös selvästi tärkein valintaperuste viimeisimmälle puhelimelle. Riittävän uusi malli ja yhteydenpito sovelluksen kautta ovat edelleen seuraavaksi tärkeimmät valintaperusteet.

Viimeisimmän puhelimen (ei ensimmäinen) tärkeimmät valintaperusteet

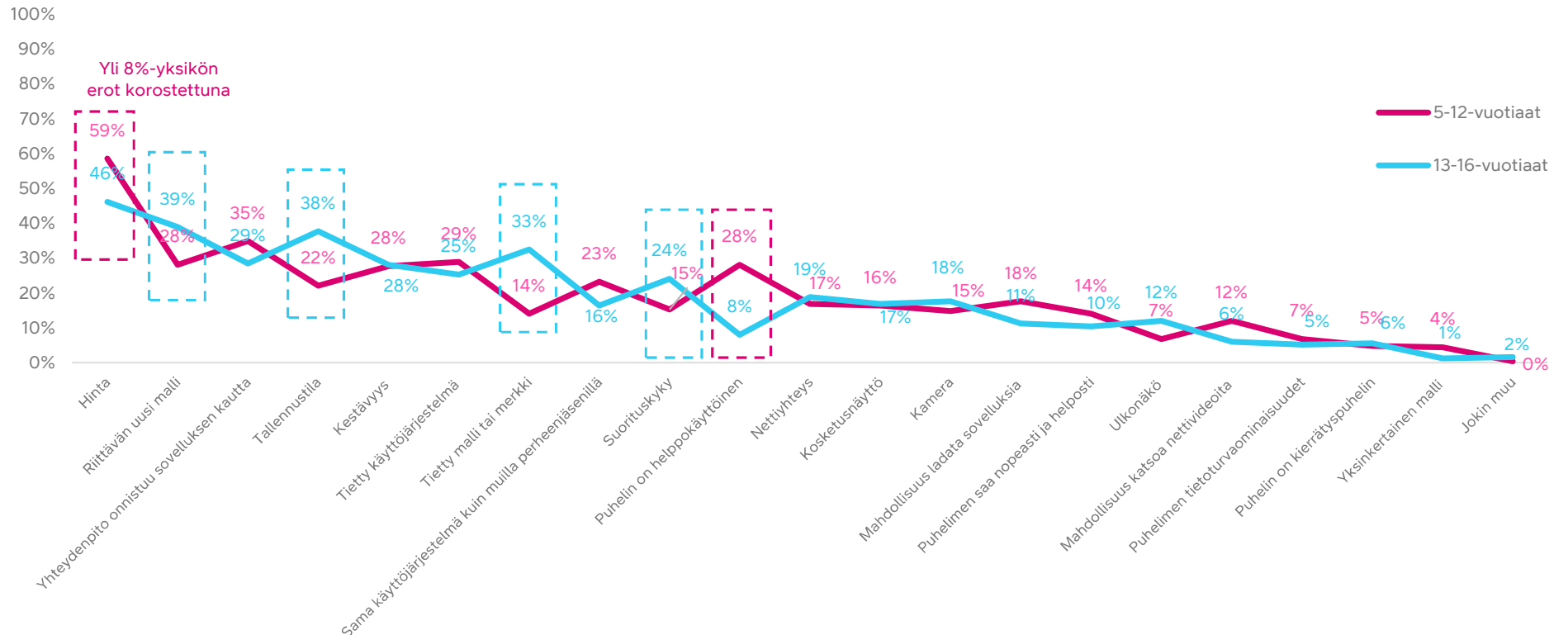

Mitkä olivat mielestäsi lapsen viimeksi hankitun puhelimen 3–5 tärkeintä valintaperustetta? Ne, joiden viimeksi hankittu puhelin ei ollut ensimmäinen henkilökohtainen puhelin.
n= 5-16v = 498 IP

Sensitivity: Internal

Viimeisintä puhelinta valittaessa vanhempien lasten kohdalla korostuvat nuorempiin lapsiin verrattuna tärkeimpinä valintaperusteina uusi malli, tallennustila, tietty malli tai merkki sekä suorituskyky. Hinta ja helppokäyttöisyys korostuvat puolestaan nuorempien lasten kohdalla.

Viimeisimmän puhelimen (ei ensimmäinen) tärkeimmät valintaperusteet

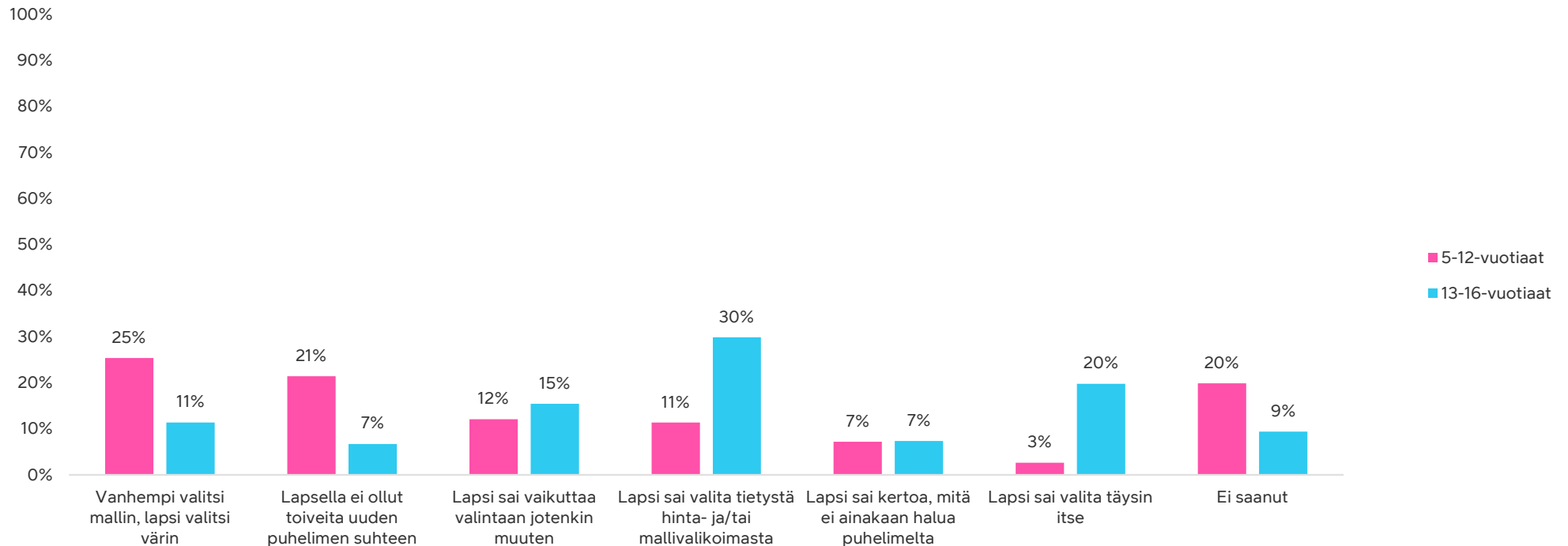
Mitkä olivat mielestäsi lapsen viimeksi hankitun puhelimen 3–5 tärkeintä valintaperustetta? Ne, joiden viimeksi hankittu puhelin ei ollut ensimmäinen henkilökohtainen puhelin.
 n= 5-12v = 249 IP
 n= 13-16v = 249 IP

13–16-vuotiailla lapsilla on nuorempia lapsia suurempi vaikutusvalta nykyisen puhelimen valintaan – heistä lähes kolmannes sai valita nykyisen puhelimen tietystä hinta- ja/tai mallivalikoimasta. 5–12-vuotiaiden lasten kohdalla neljäsosa vanhemmista valitsi puhelimen mallin, mutta lapsi sai vaikuttaa väriin.

5-12-vuotiaat

13-16-vuotiaat

Lapsen osallisuus nykyisen puhelimen valinnassa

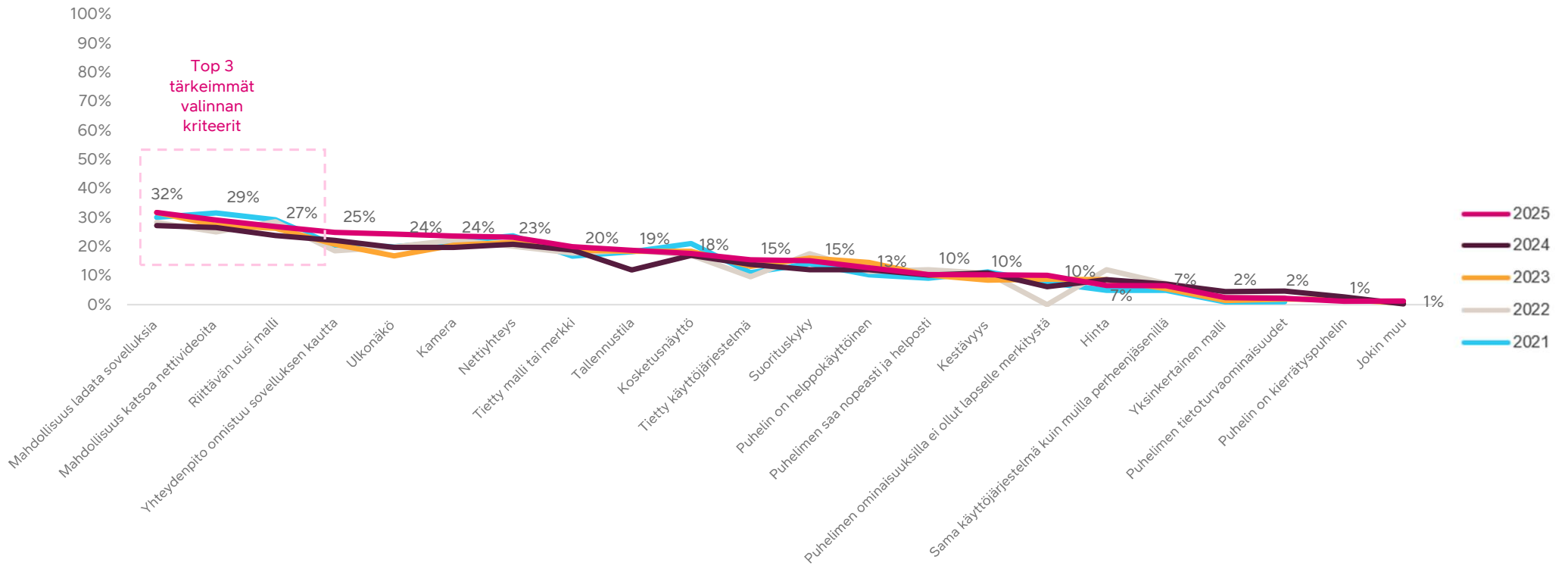

Saiko lapsi vaikuttaa nykyisen puhelimen valintaan?
 n = 5-12v = 528 IP
 n = 13-16v = 298 IP

Sensitivity: Internal

Mahdollisuus ladata sovelluksia, katsoa nettivideoita ja riittävän uusi malli ovat edelleen lapselle itselleen tärkeimpiä asioita puhelimen valinnassa.

Lapsi piti itse tärkeänä

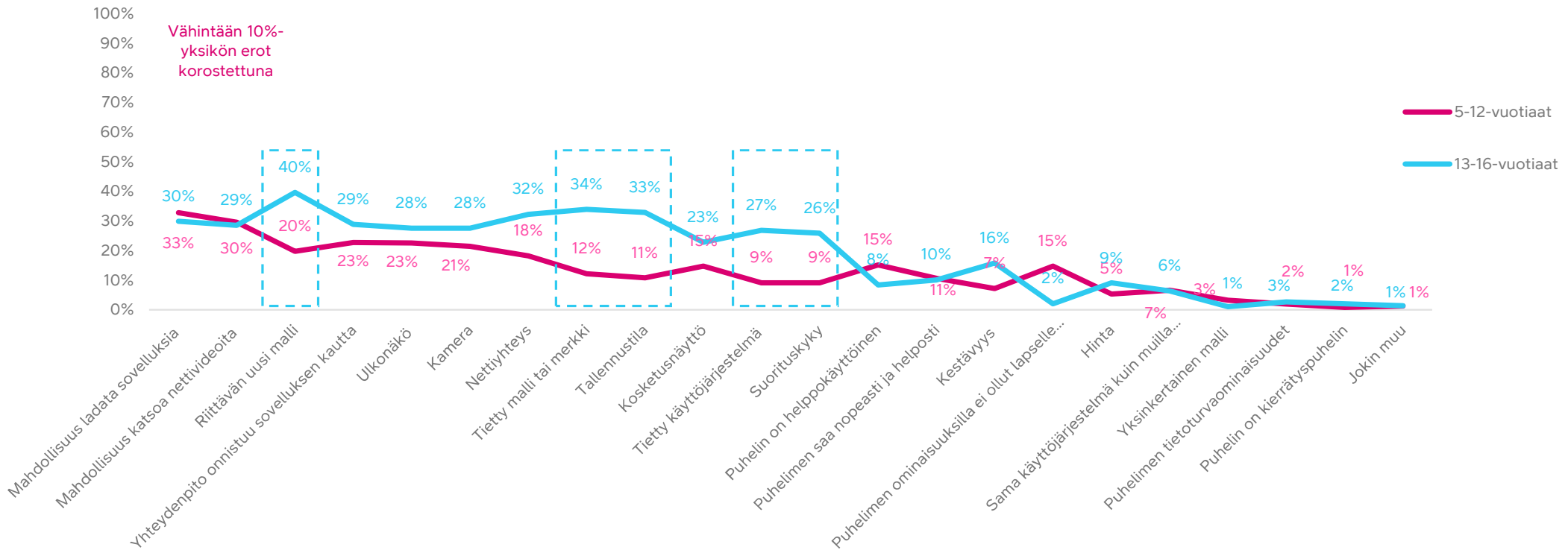
Mitä lapsi itse piti tärkeänä puhelimen valinnassa?
 n= 5-16-vuotiaat = 826 IP

Sensitivity: Internal

Uusi sekä tietty malli/merkki ja tallennustila ovat 13–16-vuotiaille itselleen tärkeämpiä valintakriteerejä, kun taas 5–12-vuotiaat pitävät tärkeimpänä mahdollisuutta ladata sovelluksia ja katsoa nettivideoita.

5-12-vuotiaat
13-16-vuotiaat

Lapsi piti itse tärkeänä

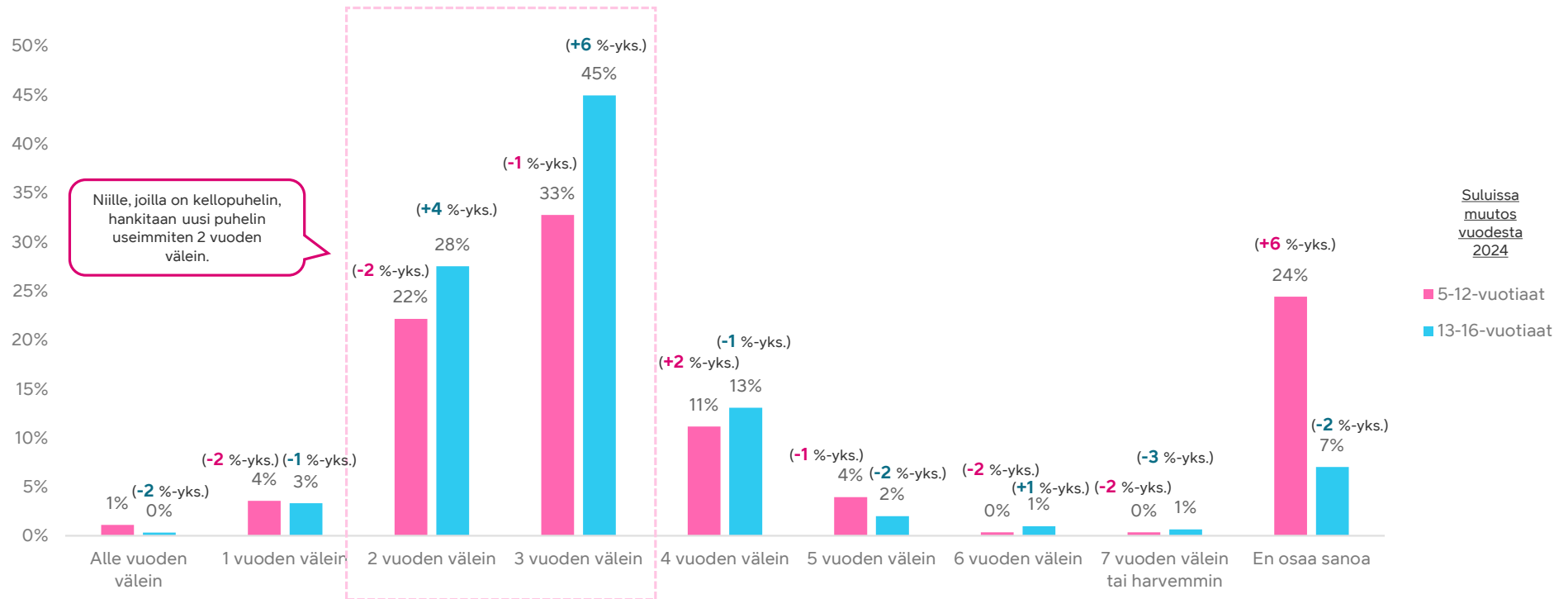

Mitä lapsi itse piti tärkeänä puhelimen valinnassa?
n= 5-12v = 528 IP
n= 13-16v = 298 IP

Sensitivity: Internal

Sekä 5–12-vuotiaille että 13–16-vuotiaille lapsille hankitaan uusi puhelin keskimäärin 2-3 vuoden välein.

Puhelimen hankinnan useus

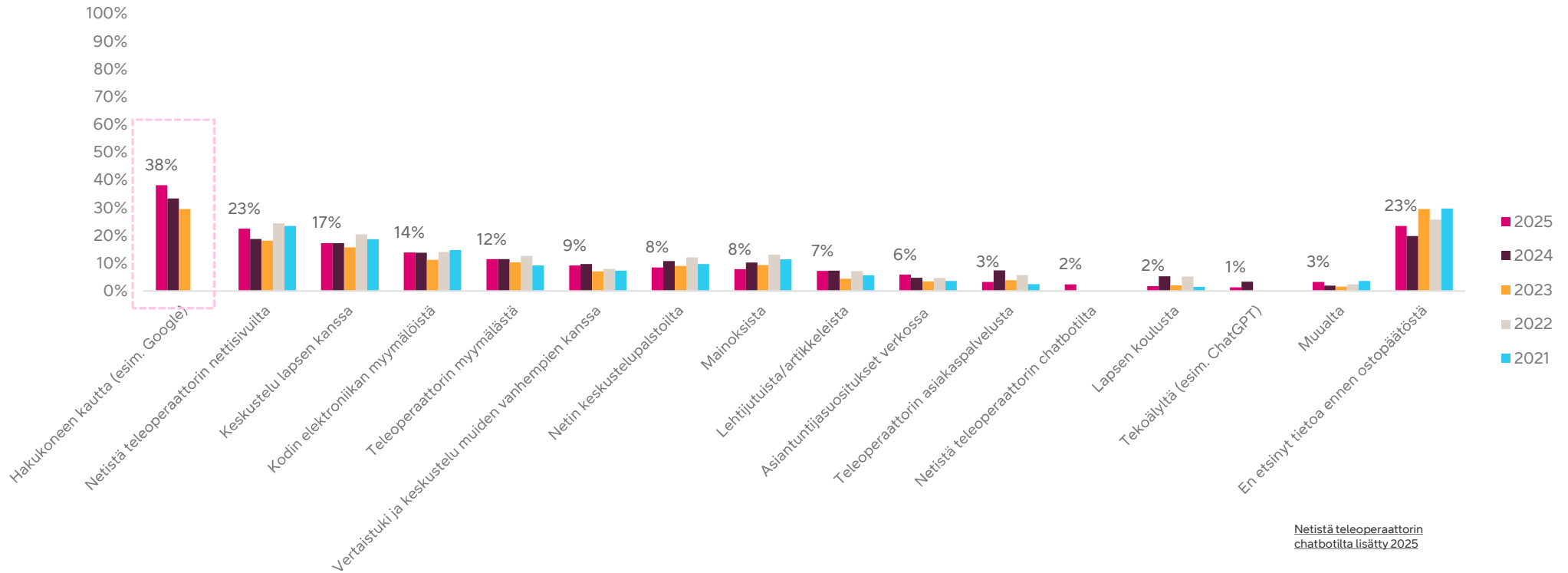

Kuinka usein lapselle keskimäärin hankitaan uusi puhelin (uusi tai käytetty)?
 n= 5-12v = 528 IP
 n= 13-16v = 298 IP

Sensitivity: Internal

Ennen puhelimen hankintaa tietoa etsitään useimmiten hakukoneen kautta. 23% etsii tietoa teleoperaattorin nettisivuilta, ja yhtä moni ei etsinyt tietoa ollenkaan ennen ostopäätöstä.

Mistä tietoa etsittiin ennen puhelimen hankintaa

Netistä teleoperaattorin chatbotilta lisätty 2025

Mistä hankit tietoa ennen lapsen puhelimen hankintaa?
n= 5-16-vuotiaat = 826 IP

Sensitivity: Internal

Puhelinta hankittaessa vanhempia huolestuttavat erityisesti puhelimen kestävyys ja hinta sekä turvallisuuteen/tietoturvaan liittyvät asiat.

Lapsen puhelimen hankinnassa huolestuttavat tai mietityttävät asiat

"Pysykö puhelin tallessa ja ehjänä"

"Puhelimen hukkuminen tai rikkoutuminen, käytetäänkö sitä liikaa."

"Nettikiusaaminen, lapselle sopimattomaan sisältöön törmääminen"

"Lapsen liiallinen puhelimen käyttö."

"Tietoturva, puhelimen kestävyys, osaako lapsi käyttää puhelinta ilman ongelmia."

"Ruutuajan lisääntyminen. Tietoturva-asiat. Kiusaaminen somen välityksellä."

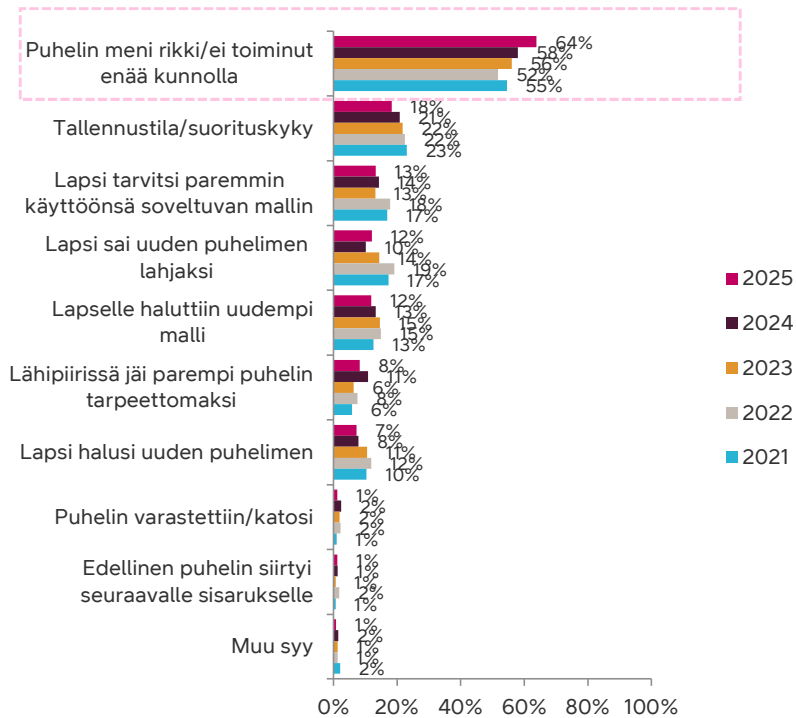
Mitkä asiat huolettivat tai mietityttivät hankkiessa puhelinta lapselle?
n= 5-16-vuotiaat= 826 IP

Sensitivity: Internal

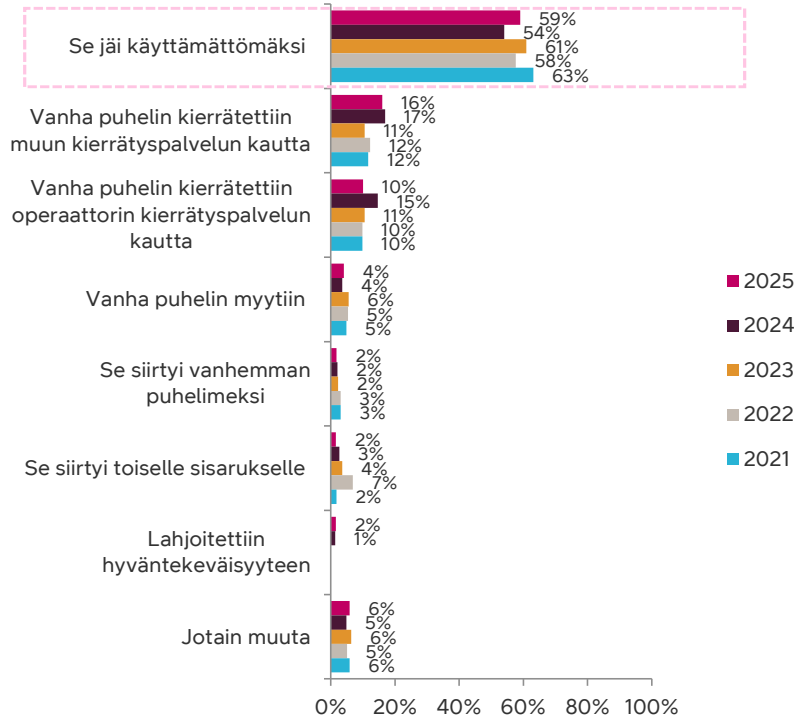
Puhelin uusitaan yhä useammin rikkoutumisen vuoksi. Vanha puhelin jää pääosin käyttämättömäksi. 16% kuitenkin kierrättää vanhan puhelimen kierrätyspalvelun kautta.

Puhelimen uusinta

Mistä syystä puhelin uusittiin

Mitä vanhalle puhelimelle tehtiin

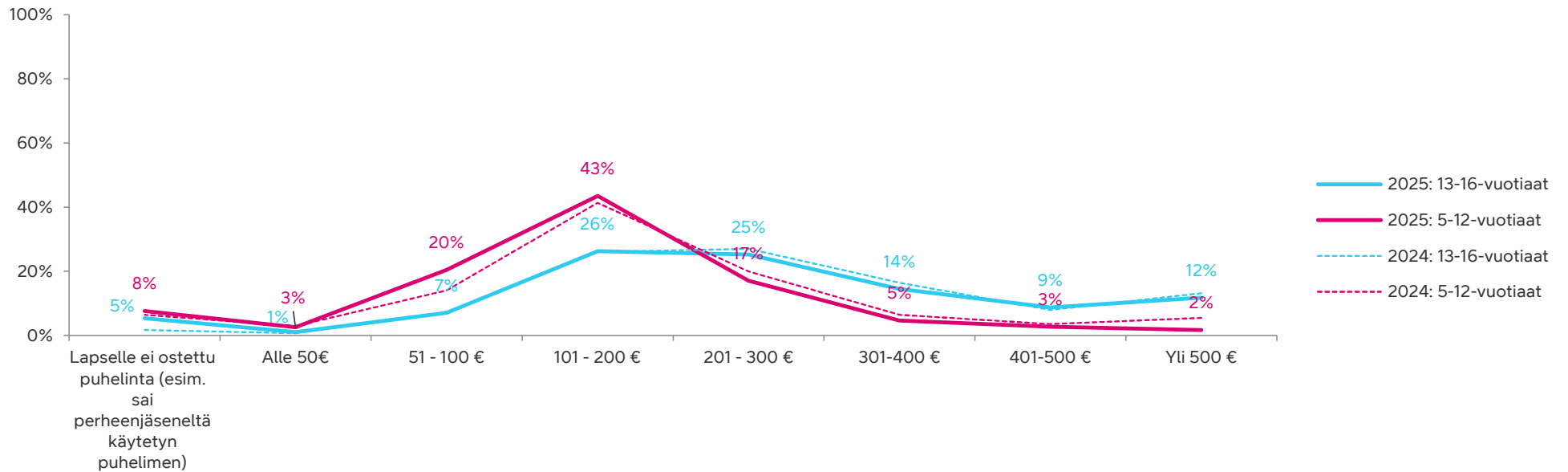
Mistä syystä puhelin uusittiin (vaihdettiin uuteen tai käytettyyn)? Mitä lapsen vanhalle puhelimelle tehtiin?
 n= 5-16-vuotiaat= 498 IP

Sensitivity: Internal

13–16-vuotiaiden lasten puhelimiin käytetään edelleen enemmän rahaa kuin 5–12-vuotiaiden puhelimiin. Suurin osa 5–12-vuotiaista lapsista saa korkeintaan 200€ maksavan puhelimen, kun taas 13–16-vuotiaista suurimmalle osalle ostetaan yli 200€ maksava puhelin.

5-12-vuotiaat
13-16-vuotiaat

Puhelimen hinta

74% 5-12-vuotiaista sai korkeintaan 200€ maksavan tai käytetyn/ilmaisen puhelimen (vs. 40% 13-16-vuotiaista)

60% 13-16-vuotiaista sai yli 200€ maksavan puhelimen (vs. 26% 5-12-vuotiaista)

Minkä hintatason puhelin lapsen nykyiseksi puhelimeksi ostettiin?
n= 5-12v = 476 IP
n= 13-16v = 297 IP

Sensitivity: Internal

Puhelimen hankinta ja omistaminen - Yhteenvedo

Ensimmäinen puhelin (äly-, perus- tai kellopuhelin)

- Ensimmäinen puhelin hankitaan useimmin 6- tai 7-vuotiaalle lapselle. Ensimmäisen puhelimen hankitaan tyypillisimmin koulun alkamisen yhteydessä, lapsen ja perheen yhteydenpitoon sekä turvallisuuden takia.
- Edellisvuosiin verrattuna harvemmalla alle kouluikäisellä lapsella on puhelin henkilökohtaisessa käytössään, erityisesti älypuhelimien omistaminen on vähentynyt. Niiden joukossa, joilla on puhelin, kellopuhelimien osuudet ovat kasvaneet edellisvuodesta.
- Kun lapsi on saannut oman puhelimen, käytetään sitä valvotusti vanhemman kanssa tyypillisimmin alle puoli vuotta.
- Vaikka ensipuhelin on yhä useimmiten älypuhelin, on kellopuhelimien suosio noussut sekä harkinnassa että hankinnassa.
- Kellopuhelin voitaisiin valita ensipuhelimeksi älypuhelimien sijaan, jotta puhelimen liikakäyttöä ja epäsovivaa sisältöä voitaisiin estää.

Tärkeää hankinnassa

- Lapsen ensimmäisen puhelimen tärkeimmät valintaperusteet ovat edelleen hinta, helppokäyttöisyys ja yhteydenpito. Hinta on vahvin valintakriteerit viimeisimmälle puhelimelle.
- 13-16-vuotiaalla lapsilla on selvästi nuorempia lapsia suurempi vaikutusvalta nykyisen puhelimen valintaan.
- Lapsille hankitaan uusi puhelin keskimäärin 2-3 vuoden välein. Ennen puhelimen hankintaa tietoa etsitään useimmiten hakukoneen kautta, kuitenkin noin neljännes ei etsinyt tietoa lainkaan.
- Puhelinta hankittaessa vanhempia huolettavat tai mietityttävät puhelimen kestävyys ja hinta sekä turvallisuuteen/tietoturvaan liittyvät asiat.

Puhelimen hinta

- 13-16-vuotiaiden lasten puhelimiin käytetään enemmän rahaa kuin 5-12-vuotiaiden puhelimiin.
- Suurin osa 5-12-vuotiaista lapsista saa korkeintaan 200€ maksavan puhelimen, kun taas 13-16-vuotiaista suurimmalle osalle ostetaan yli 200€ maksava puhelin.
- Yleisin hintaluokka 5-16-vuotiaiden lasten puhelimille on **101-200 €**, kun taas 13-16-vuotiaiden kohdalla **101-200€:n ja 201-300€:n** hintaluokan puhelimet ovat yhtä yleisiä.

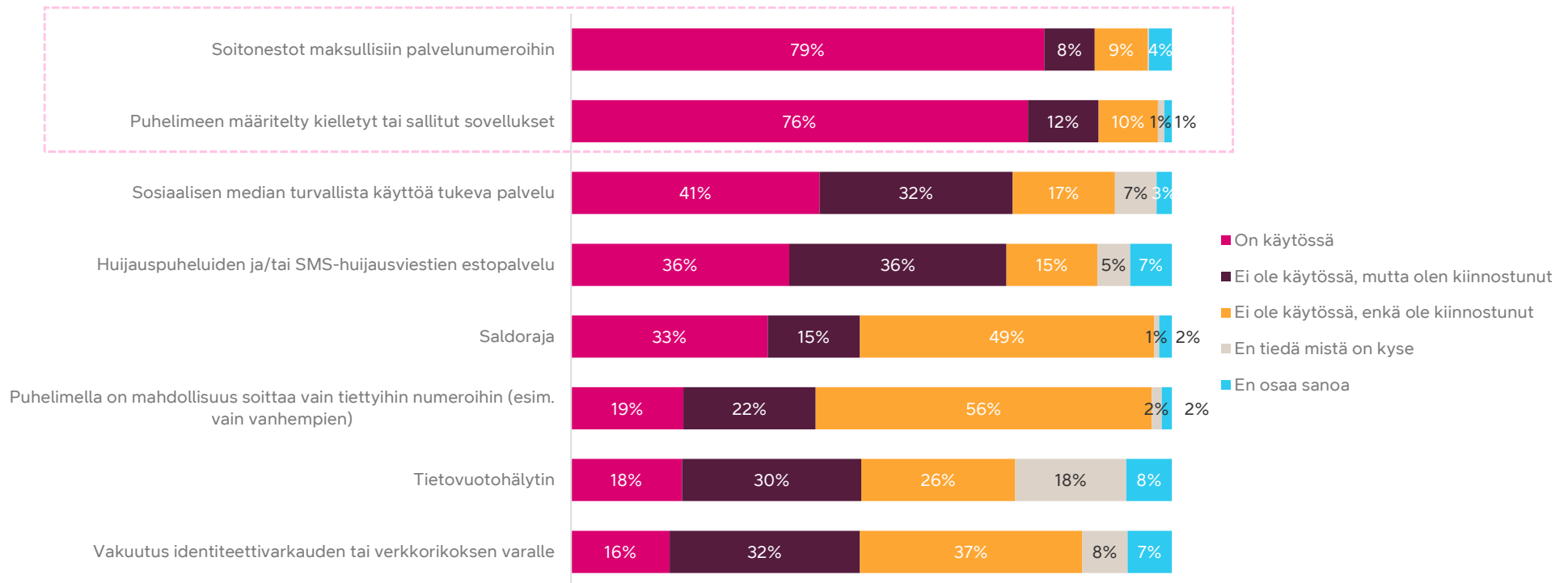
Agenda

- Tutkimuksen tausta
- Puhelimen hankinta ja omistaminen
- Ominaisuudet ja palvelut
- Sovellukset ja käyttökohteet
- Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen
- Käytön huolenaiheet
- Digitaalinen yhdenvertaisuus
- Yhteenveto

Soitonestot maksullisiin numeroihin ja kiellettyjen tai sallittujen sovellusten määrittely ovat useimmin käytössä olevat ominaisuudet 5–12-vuotiailla lapsilla.

Käytössä olevat ominaisuudet

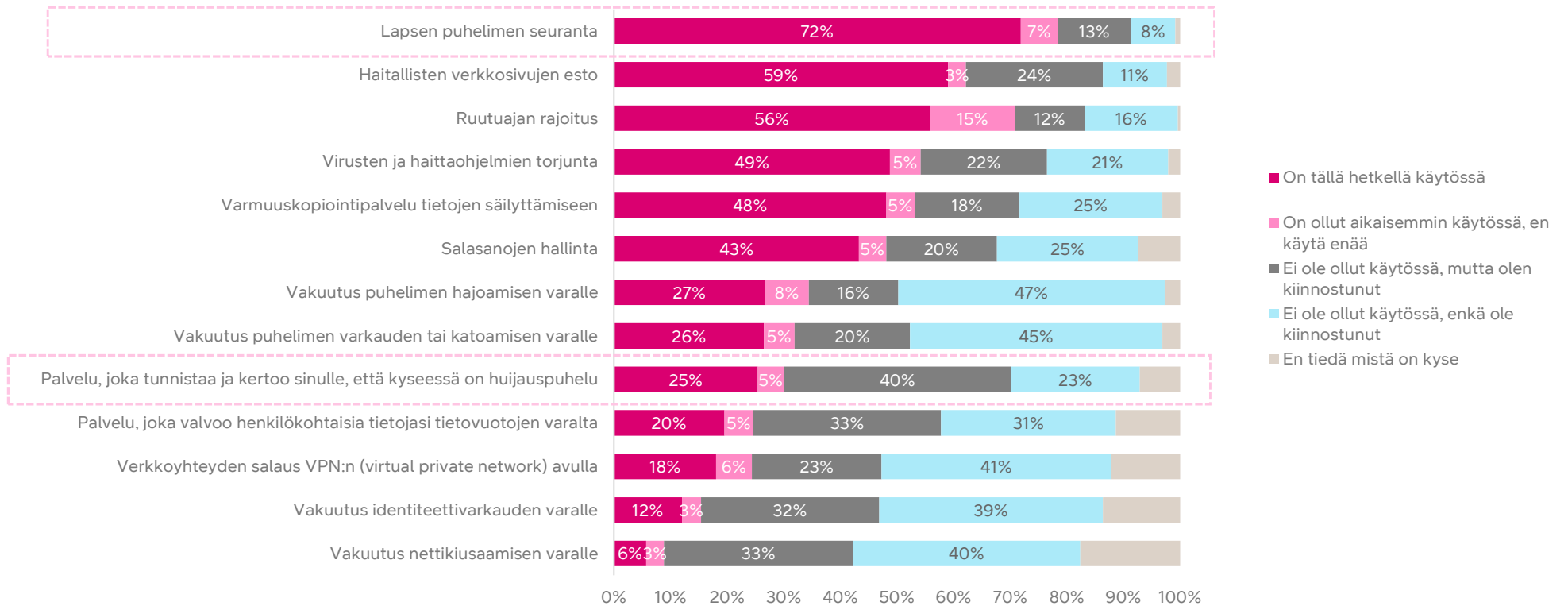

Mitä ominaisuuksia lapsen nykyisessä puhelimessa, kellopuhelimessa ja/tai liittymässä on käytössä? Mistä olisit kiinnostunut?
n= 5-12v = 476 IP

Sensitivity: Internal

Lapsen puhelimen seuranta on puolestaan yleisin käytössä oleva palvelu 5–12-vuotiaiden kohdalla. Erityisesti palvelu, joka tunnistaa ja ilmoittaa huijauspuheluista, herättää kiinnostusta.

Käytössä olevat palvelut

Mitä palveluita lapsen liittymässä tai puhelimesta on käytössä? Mistä olisit kiinnostunut?
n= 5-12v = 476 IP

Sensitivity: Internal

Yleisimmin käytössä olevat ominaisuudet tai palvelut 5–12-vuotiaiden kohdalla ovat soitonestot maksullisiin palvelunumeroihin, puhelimeen määritellyt kielletyt tai sallitut sovellukset sekä lapsen puhelimen seuranta.

Käytössä olevat ominaisuudet/palvelut / Kiinnostavat ominaisuudet/palvelut

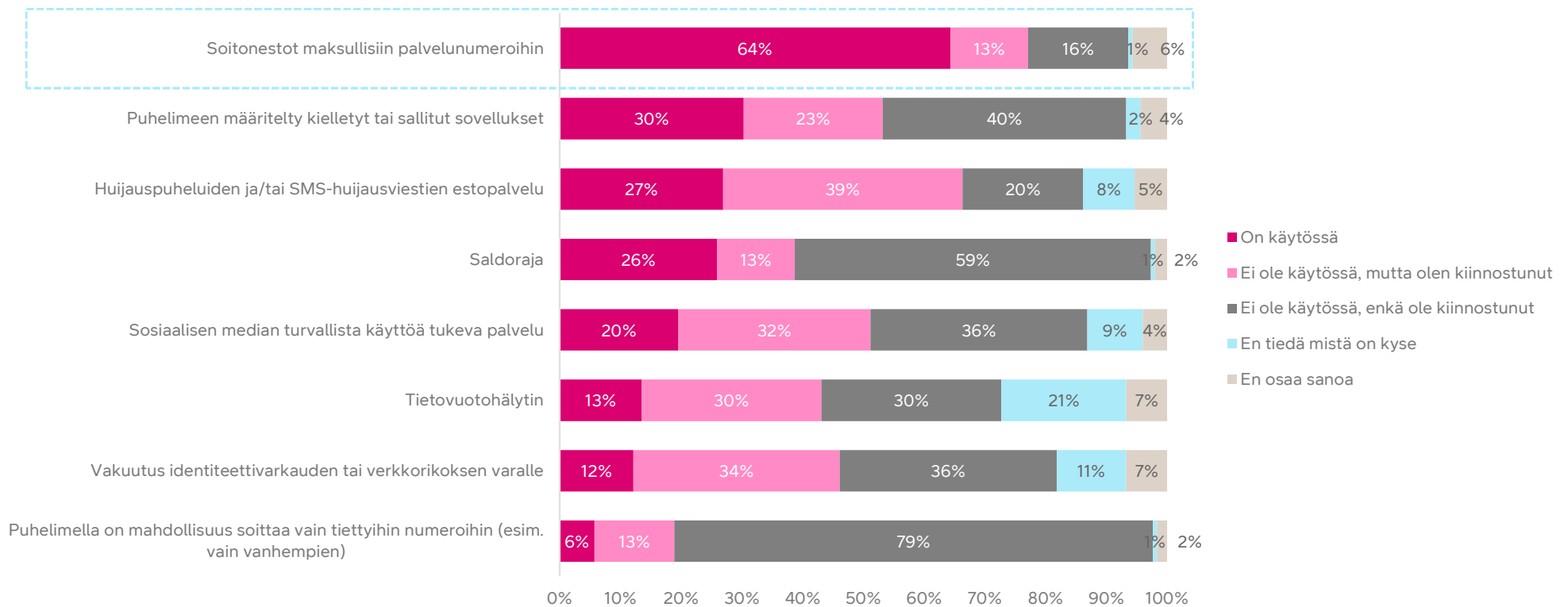
	Käytössä 2025	Kiinnostunut 2025	Käytössä 2024	Kiinnostunut 2024
Soitonestot maksullisiin palvelunumeroihin	79%	8%	69%	15%
Puhelimeen määritellyt kielletyt tai sallitut sovellukset	76%	12%	63%	17%
Lapsen puhelimen seuranta	72%	13%	58%	15%
Haitallisten verkkosivujen esto	59%	24%	45%	26%
Ruutuajan rajoitus	56%	12%	46%	16%
Virusten ja haittaohjelmien torjunta	49%	22%	48%	20%
Varmuuskopiointipalvelu tietojen säilyttämiseen	48%	18%	47%	16%
Salasanojen hallinta	43%	20%	37%	20%
Sosiaalisen median turvallista käyttöä tukeva palvelu	41%	32%	39%	27%
Huijauspuheluiden ja/tai SMS-huijausviestien estopalvelu	36%	36%	38%	31%
Saldoraja	33%	15%	29%	18%
Vakuutus puhelimen hajoamisen varalle	27%	16%	31%	18%
Vakuutus puhelimen varkauden tai katoamisen varalle	26%	20%	29%	23%
Palvelu, joka tunnistaa ja kertoo sinulle, että kyseessä on huijauspuhelu	25%	40%	27%	34%
Palvelu, joka valvoo henkilökohtaisia tietojasi tietovuotojen varalta	20%	33%	21%	33%
Puhelimella on mahdollisuus soittaa vain tiettyihin numeroihin (esim. vain vanhempien)	19%	22%	22%	21%
Tietovuotohälytys	18%	30%	22%	29%
Verkkoyhteyden salaaminen VPN:n (virtual private network) avulla	18%	23%	19%	23%
Vakuutus identiteettivarkauden tai verkkorikoksen varalle	16%	32%	21%	28%
Vakuutus identiteettivarkauden varalle	12%	32%	16%	29%
Vakuutus nettikiusaamisen varalle	6%	33%	10%	29%

Mitä ominaisuuksia lapsen nykyisessä puhelimessa tai liittymässä on käytössä? Mistä olisit kiinnostunut? / Mitä palveluita lapsen liittymässä tai puhelimessa on käytössä? Mistä olisit kiinnostunut?
n= 5-12v = 476 IP

Sensitivity: Internal

Soitonestot maksullisiin numeroihin on useimmin käytössä oleva ominaisuus myös vanhemmilla lapsilla.

Käytössä olevat ominaisuudet

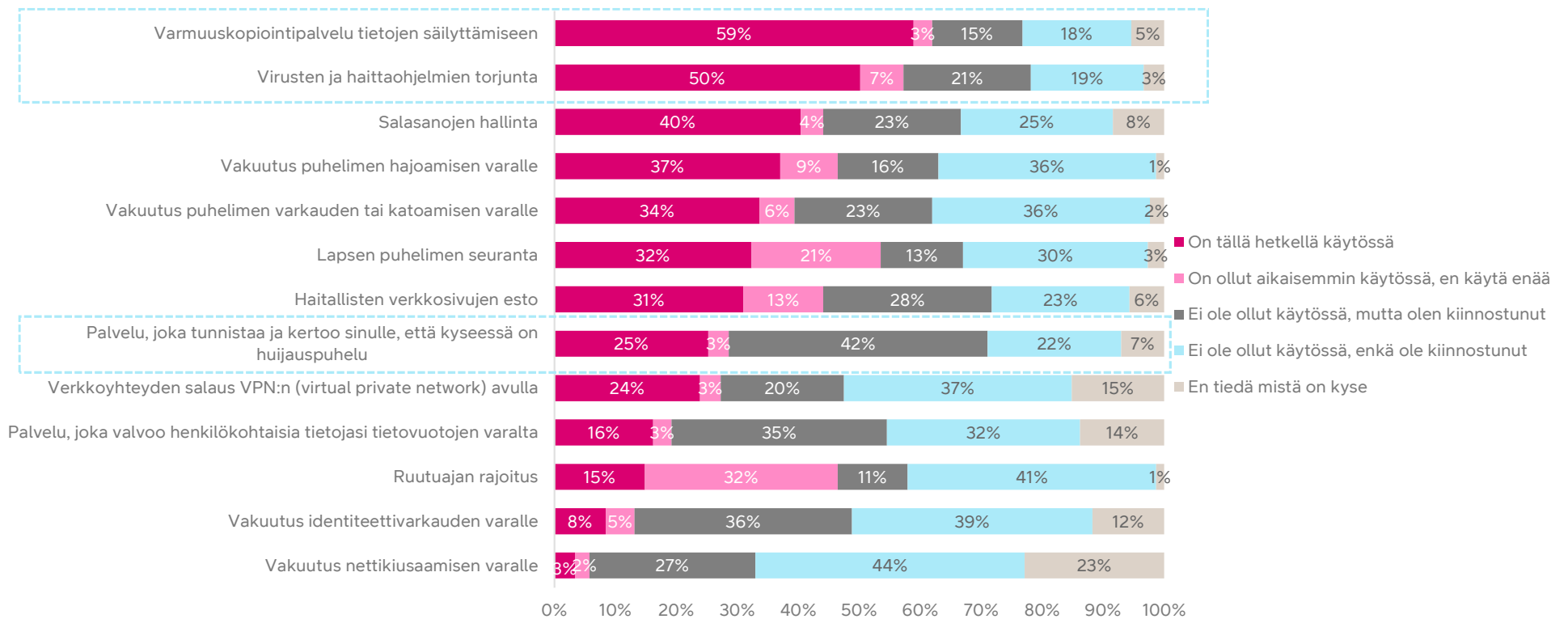

Mitä ominaisuuksia lapsen nykyisessä puhelimessa, kellopuhelimessa ja/tai liittymässä on käytössä? Mistä olisit kiinnostunut?
 n= 13-16v = 297 IP

Sensitivity: Internal

Varmuuskopiointipalvelu tietojen säilyttämiseen sekä virusten ja haittaohjelmien torjunta ovat puolestaan useimmin käytössä olevat palvelut 13–16-vuotiailla

Käytössä olevat palvelut

Mitä palveluita lapsen liittymässä tai puhelimessa on käytössä? Mistä olisit kiinnostunut?
 n= 13-16v = 297 IP

Sensitivity: Internal

Soitonestot maksullisiin palvelunumeroihin on suosituin käytössä oleva ominaisuus myös 13–16-vuotiailla. Vanhemmilla lapsilla varmuuskopiointipalvelu tietojen säilyttämiseen sekä virusten ja haittaohjelmien torjunta ovat suosituimpien ominaisuuksien joukossa.

Käytössä olevat ominaisuudet/palvelut / Kiinnostavat ominaisuudet/palvelut

	Käytössä 2025	Kiinnostunut 2025	Käytössä 2024	Kiinnostunut 2024
Soitonestot maksullisiin palvelunumeroihin	64%	13%	53%	17%
Varmuuskopiointipalvelu tietojen säilyttämiseen	59%	15%	43%	17%
Virusten ja haittaohjelmien torjunta	50%	21%	43%	25%
Salasanojen hallinta	40%	23%	34%	21%
Vakuutus puhelimen hajoamisen varalle	37%	16%	29%	17%
Vakuutus puhelimen varkauden tai katoamisen varalle	34%	23%	30%	22%
Lapsen puhelimen seuranta	32%	13%	22%	22%
Haitallisten verkkosivujen esto	31%	28%	25%	31%
Puhelimeen määritellyt kielletyt tai sallitut sovellukset	30%	23%	26%	24%
Huijauspuheluiden ja/tai SMS-huijausviestien estopalvelu	27%	39%	24%	34%
Saldoraja	26%	13%	15%	15%
Palvelu, joka tunnistaa ja kertoo sinulle, että kyseessä on huijauspuhelu	25%	42%	21%	38%
Verkkoyhteyden salaaminen VPN:n (virtual private network) avulla	24%	20%	16%	23%
Sosiaalisen median turvallista käyttöä tukeva palvelu	20%	32%	19%	31%
Palvelu, joka valvoo henkilökohtaisia tietojasi tietovuotojen varalta	16%	35%	14%	37%
Ruutuajan rajoitus	15%	11%	13%	15%
Tietovuotohälytin	13%	30%	13%	30%
Vakuutus identiteettivarkauden tai verkkorikoksen varalle	12%	34%	16%	28%
Vakuutus identiteettivarkauden varalle	8%	36%	13%	32%
Puhelimella on mahdollisuus soittaa vain tiettyihin numeroihin (esim. vain vanhempien)	6%	13%	11%	11%
Vakuutus nettikiusaamisen varalle	3%	27%	5%	34%

Mitä ominaisuuksia lapsen nykyisessä puhelimessa tai liittymässä on käytössä? Mistä olisit kiinnostunut? / Mitä palveluita lapsen liittymässä tai puhelimessa on käytössä? Mistä olisit kiinnostunut?
n= 13-16v = 297 IP

Sensitivity: Internal

Soitonestot maksullisiin palvelunumeroihin sekä puhelimeen määritellyt kielletyt tai sallitut sovellukset ovat yleistyneet eniten vuodesta 2024.

Käytössä olevat ominaisuudet

	2025 On käytössä	2024 On käytössä	2023 On käytössä	2022 On käytössä	2021 On käytössä
Soitonestot maksullisiin palvelunumeroihin 	79%	69%	69%	68%	68%
Puhelimeen määritelty kielletyt tai sallitut sovellukset 	76%	63%	59%	57%	52%
Sosiaalisen median turvallista käyttöä tukeva palvelu	41%	39%	28%	35%	29%
Huijauspuheluiden ja/tai SMS-huijausviestien estopalvelu	36%	38%	32%	N/A	N/A
Saldoraja	33%	29%	20%	29%	22%
Mahdollisuus soittaa vain tiettyihin numeroihin	19%	22%	19%	25%	11%
Tietovuotohälytin	18%	22%	13%	N/A	N/A
Vakuutus identiteettivarkauden tai verkkorikoksen varalle	16%	21%	13%	N/A	N/A

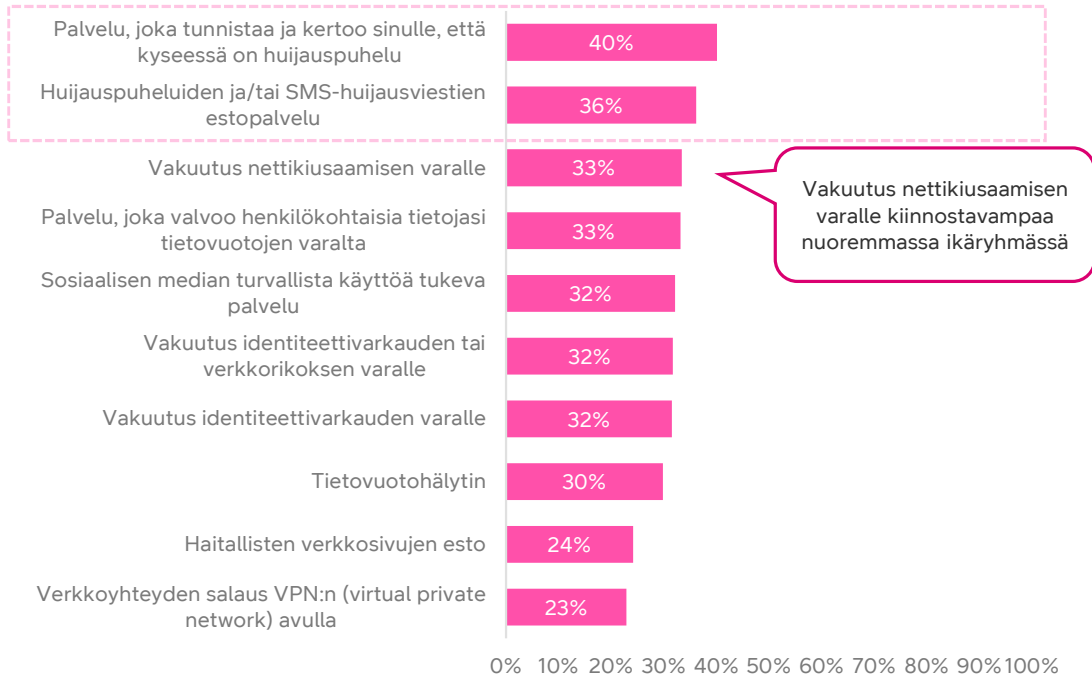
Mitä ominaisuuksia lapsen nykyisessä puhelimessa tai liittymässä on käytössä? Mistä olisit kiinnostunut?
N= 476 IP 2025, n= 622 IP 2024, n= 622 IP 2023, n= 693 IP 2022, n= 632 IP 2021

Sensitivity: Internal

Sekä 5–12-vuotiailla että 13–16-vuotiailla kiinnostavin puhelimen palvelu, joka ei ole käytössä, on huijauspuheluiden tunnistuspalvelu. Seuraavaksi kiinnostavin palvelu molemmissa ikäryhmissä on huijauspuheluiden tai -viestien estopalvelu.

5-12-vuotiaat

Kiinnostavimmat ominaisuudet/palvelut, jotka ei käytössä – top 10

13-16-vuotiaat

Kiinnostavimmat ominaisuudet/palvelut, jotka ei käytössä – top 10

Mitä ominaisuuksia lapsen nykyisessä puhelimessa tai liittymässä on käytössä? Mistä olisit kiinnostunut? / Mitä palveluita lapsen liittymässä tai puhelimessa on käytössä? Mistä olisit kiinnostunut?
 Ei ole käytössä, mutta olen kiinnostunut/Ei ole ollut käytössä, mutta olen kiinnostunut
 n= 5-12v = 476 IP
 n= 13-16v = 297 IP

Ominaisuudet ja palvelut - Yhteenveto

Puhelimen/liittymän ominaisuudet

- Soitonestot maksullisiin palvelunumeroihin sekä kiellettyjen ja sallittujen sovellusten määritykset ovat yleisimmät 5-12-vuotiailla lapsilla käytössä olevat ominaisuudet. Lapsen puhelimen seuranta on puolestaan yleisimmin käytössä oleva palvelu.
- Myös 13-16-vuotiaiden kohdalla soitonestot maksullisiin palvelunumeroihin on yleisin käytetty ominaisuus. Käytetyimmät palvelut ovat varmuuskopiointipalvelut sekä virusten ja haittaohjelmien torjunta.
- Sekä 5-12-vuotiailla että 13-16-vuotiailla kiinnostavin puhelimen ominaisuus, joka ei ole käytössä, on huijauspuheluiden ja –viestien estopalvelu. Samaten palveluista kiinnostaa eniten palvelu, joka kertoo, että kyseessä on huijauspuhelu.

Agenda

- Tutkimuksen tausta
- Puhelimen hankinta ja omistaminen
- Ominaisuudet ja palvelut
- Sovellukset ja käyttökohteet
- Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen
- Käytön huolenaiheet
- Digitaalinen yhdenvertaisuus
- Yhteenveto

5–12-vuotiaiden ryhmässä WhatsAppia ja YouTubea käytetään edelleen sovelluksista useimmin.

Käytössä olevat sovellukset

	2025 Käyttää päivittäin	2025 Käyttää useita kertoja viikossa	2025 Päivittäin + useita kertoja viikossa	2024 Käyttää päivittäin	2024 Käyttää useita kertoja viikossa	2024 Päivittäin + useita kertoja viikossa
WhatsApp	70%	19%	89%	62%	19%	81%
YouTube	44%	34%	79%	42%	31%	73%
YouTube Kids	15%	23%	38%	18%	26%	43%
Spotify	14%	20%	33%	11%	19%	30%
TikTok	10%	9%	19%	17%	14%	31%
Snapchat	10%	9%	19%	14%	10%	24%
BookBeat, Storytel, Nexstory tai muu äänikirjapalvelu	9%	9%	17%	9%	10%	19%
Maksullinen tv-palvelu	8%	21%	29%	11%	23%	34%
Ilmainen netti-tv	6%	16%	22%	9%	21%	30%
Lasten Areena	5%	15%	20%	9%	19%	28%
Instagram	4%	6%	10%	6%	9%	15%
Discord	4%	3%	6%	4%	7%	11%
Google Maps tai muu karttapalvelu	3%	8%	11%	5%	10%	15%
Pikku Kakkonen	2%	9%	11%	8%	14%	22%
Signal	2%	1%	3%	4%	4%	9%
Facebook Messenger	2%	3%	4%	4%	5%	9%
Reittioppaat (esim. HSL, Nysse, Linkki)	2%	7%	9%	5%	8%	13%
BeReal	2%	2%	3%	3%	4%	7%
Facebook	1%	2%	4%	4%	5%	10%
Jodel	1%	1%	2%	3%	5%	8%
Supla, Podme, Podimo tai muu podcast-palvelu	1%	1%	3%	4%	5%	8%
Tekoälysovellukset (esim. Chat GPT)	1%	4%	6%	4%	7%	11%
Pinterest	1%	6%	7%	4%	7%	11%
Twitch	1%	3%	4%	5%	5%	11%
X (aiemmin Twitter)	1%	1%	2%	4%	4%	8%

Mihin seuraavista sovelluksista olet huomannut tai tiedät lapsesi käyttävän puhelintaan?

n= 5-12v = 454 IP

Ilmainen netti-tv = Yle Areena, Ruutu, MTV Katsomo tai muu ilmainen netti-tv

Maksullinen tv-palvelu = Netflix, DNA TV, HBO, Viaplay, Katsomo+ (entinen C More), Ruutu+ tai muu maksullinen tv-palvelu

Sensitivity: Internal

WhatsAppia, Snapchatia, TikTokia ja YouTubea käytetään edelleen useimmin 13–16-vuotiaiden keskuudessa. Suosituimpien sovellusten päivittäinen käyttö on kasvanut edellisvuodesta.

Käytössä olevat sovellukset

	2025 Käyttää päivittäin	2025 Käyttää useita kertoja viikossa	2025 Päivittäin + useita kertoja viikossa	2024 Käyttää päivittäin	2024 Käyttää useita kertoja viikossa	2024 Päivittäin + useita kertoja viikossa
WhatsApp	82%	12%	94%	73%	17%	90%
Snapchat	64%	13%	77%	50%	24%	74%
TikTok	60%	16%	75%	51%	23%	74%
YouTube	52%	36%	88%	42%	39%	81%
Spotify	41%	19%	60%	31%	28%	59%
Instagram	27%	22%	49%	27%	26%	53%
Maksullinen tv-palvelu	25%	28%	53%	19%	30%	49%
Ilmainen netti-tv	10%	17%	27%	8%	19%	28%
Discord	8%	10%	18%	9%	11%	20%
Reittioppaat (esim. HSL, Nysse, Linkki)	8%	24%	32%	7%	17%	23%
Facebook	7%	11%	18%	12%	12%	25%
Facebook Messenger	5%	7%	12%	7%	12%	19%
Pinterest	5%	9%	14%	3%	12%	16%
Tekoälysovellukset (esim. Chat GPT)	5%	14%	19%	6%	9%	14%
BookBeat, Storytel, Nexstory tai muu äänikirjapalvelu	4%	6%	10%	4%	9%	13%
X (aiemmin Twitter)	4%	4%	7%	6%	7%	13%
Google Maps tai muu karttapalvelu	3%	17%	21%	6%	13%	19%
YouTube Kids	3%	3%	6%	5%	6%	10%
Jodel	3%	6%	9%	4%	8%	12%
Supla, Podme, Podimo tai muu podcast-palvelu	2%	5%	7%	3%	8%	11%
BeReal	2%	2%	4%	5%	4%	10%
Twitch	2%	6%	8%	5%	8%	13%
Lasten Areena	1%	5%	6%	5%	4%	9%
Signal	1%	2%	3%	3%	5%	9%
Pikku Kakkonen	1%	2%	3%	3%	5%	8%

Mihin seuraavista sovelluksista olet huomannut tai tiedät lapsesi käyttävän puhelintaan?

n= 13-16v = 296 IP

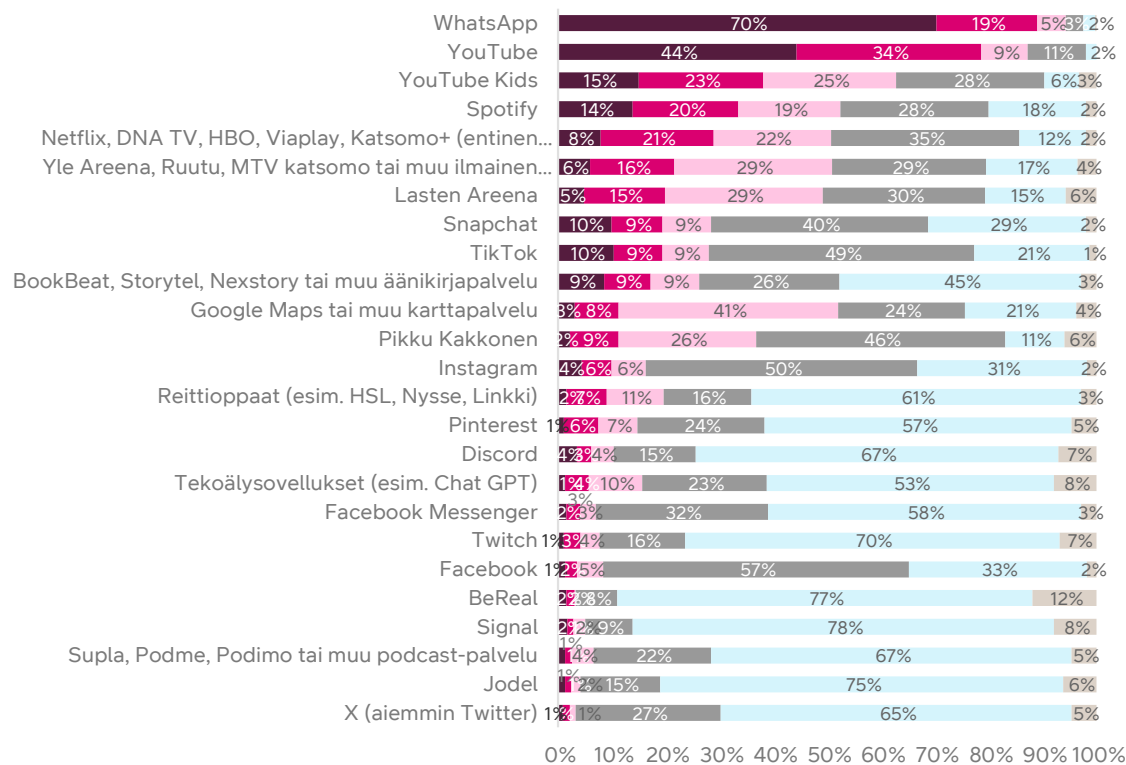
Ilmainen netti-tv = Yle Areena, Ruutu, MTV Katsomo tai muu ilmainen netti-tv

Maksullinen tv-palvelu = Netflix, DNA TV, HBO, Viaplay, Katsomo+ (entinen C More), Ruutu+ tai muu maksullinen tv-palvelu

Sensitivity: Internal

Käytössä olevat sovellukset – 5-12-vuotiaat

Käytössä olevat sovellukset

- Käyttää päivittäin
- Käyttää useita kertoja viikossa
- Käyttää harvemmin
- Tietää palvelun, mutta ei käytä sitä
- Ei käytä eikä tunne
- En osaa sanoa

	2025 Päivittäin + useita kertoja viikossa
WhatsApp	89%
YouTube	79%
YouTube Kids	38%
Spotify	33%
Maksullinen tv-palvelu	29%
Ilmainen netti-tv	22%
Lasten Areena	20%
Snapchat	19%
TikTok	19%
BookBeat, Storytel, Nexstory tai muu äänikirjapalvelu	17%
Google Maps tai muu karttapalvelu	11%
Pikku Kakkonen	11%
Instagram	10%
Reittioppaat (esim. HSL, Nysse, Linkki)	9%
Pinterest	7%
Discord	6%
Tekoälysovellukset (esim. Chat GPT)	6%
Twitch	4%
Facebook Messenger	4%
Facebook	4%
BeReal	3%
Signal	3%
Supla, Podme, Podimo tai muu podcast-palvelu	3%
Jodel	2%
X (aiemmin Twitter)	2%

Mihin seuraavista sovelluksista olet huomannut tai tiedät lapsesi käyttävän puhelintaan?

n= 5-12v = 454 IP

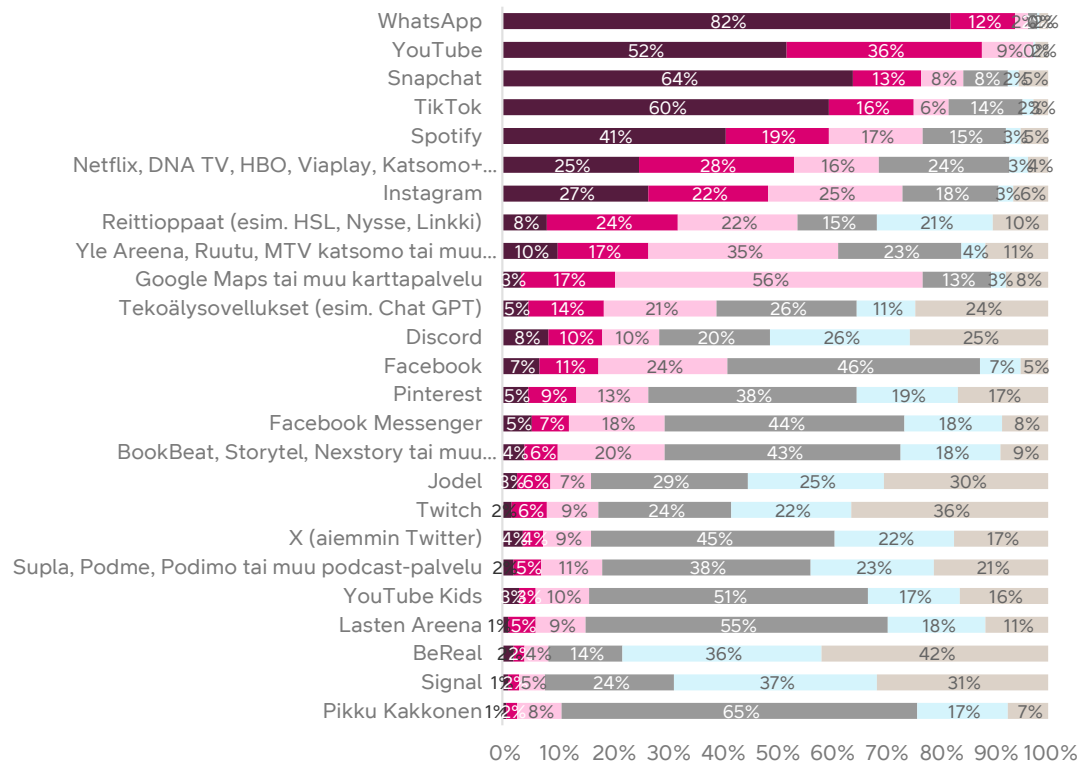
Ilmainen netti-tv = Yle Areena, Ruutu, MTV Katsomo tai muu ilmainen netti-tv

Maksullinen tv-palvelu = Netflix, DNA TV, HBO, Viaplay, Katsomo+ (entinen C More), Ruutu+ tai muu maksullinen tv-palvelu

Sensitivity: Internal

Käytössä olevat sovellukset – 13-16-vuotiaat

Käytössä olevat sovellukset

- Käyttää päivittäin
- Käyttää useita kertoja viikossa
- Käyttää harvemmin
- Tietää palvelun, mutta ei käytä sitä
- Ei käytä eikä tunne
- En osaa sanoa

	2025 Päivittäin + useita kertoja viikossa
WhatsApp	94%
YouTube	88%
Snapchat	77%
TikTok	75%
Spotify	60%
Maksullinen tv-palvelu	53%
Instagram	49%
Reittioppaat (esim. HSL, Nysse, Linkki)	32%
Ilmainen netti-tv	27%
Google Maps tai muu karttapalvelu	21%
Tekoälysovellukset (esim. Chat GPT)	19%
Discord	18%
Facebook	18%
Pinterest	14%
Facebook Messenger	12%
BookBeat, Storytel, Nexstory tai muu äänikirjapalvelu	10%
Jodel	9%
Twitch	8%
X (aiemmin Twitter)	7%
Supla, Podme, Podimo tai muu podcast-palvelu	7%
Lasten Areena	6%
YouTube Kids	6%
BeReal	4%
Signal	3%
Pikku Kakkonen	3%

Mihin seuraavista sovelluksista olet huomannut tai tiedät lapsesi käyttävän puhelintaan?
 n= 13-16v = 296 IP
 Ilmainen netti-tv = Yle Areena, Ruutu, MTV Katsomo tai muu ilmainen netti-tv
 Maksullinen tv-palvelu = Netflix, DNA TV, HBO, Viaplay, Katsomo+ (entinen C More), Ruutu+ tai muu maksullinen tv-palvelu

Sensitivity: Internal

Yli 7-vuotiaat lapset käyttävät nuorinta ikäryhmää enemmän WhatsAppia ja YouTubea. 14-16-vuotiailla korostuu muita ikäryhmiä vahvemmin esimerkiksi Spotifyn, maksullisten tv-palveluiden, Snapchatin, TikToken ja Instagramin käyttö. 5-7-vuotiailla puolestaan korostuvat YouTube Kids, Lasten Areena ja Pikku Kakkonen.

Ikäryhmät – käyttää sovellusta vähintään useita kertoja viikossa

	5-7 vuotta	8-9 vuotta	10-11 vuotta	12-13 vuotta	14-16 vuotta
WhatsApp	65%	89%	93%	94%	94%
YouTube	65%	74%	82%	90%	87%
Spotify	23%	21%	42%	43%	65%
Maksullinen tv-palvelu	33%	25%	33%	31%	58%
Snapchat	10%	9%	23%	51%	79%
TikTok	8%	11%	20%	49%	81%
YouTube Kids	62%	48%	31%	21%	2%
Ilmainen netti-tv	29%	17%	22%	27%	26%
Instagram	8%	4%	11%	29%	52%
Lasten Areena	37%	22%	16%	15%	3%
Reittioppaat (esim. HSL, Nysse, Linkki)	8%	6%	9%	22%	33%
BookBeat, Storytel, Nexstory tai muu äänikirjapalvelu	17%	13%	19%	17%	9%
Google Maps tai muu karttapalvelu	10%	6%	15%	19%	19%
Pikku Kakkonen	27%	14%	6%	7%	1%
Tekoälysovellukset (esim. Chat GPT)	12%	3%	6%	12%	19%
Discord	4%	4%	8%	14%	18%
Pinterest	4%	3%	8%	15%	13%
Facebook	6%	1%	4%	9%	19%
Facebook Messenger	6%	2%	5%	8%	13%
Twitch	2%	2%	6%	9%	6%
Jodel	4%	2%	2%	5%	9%
Supla, Podme, Podimo tai muu podcast-palvelu	6%	1%	2%	6%	7%
X (aiemmin Twitter)	2%	1%	3%	6%	7%
BeReal	4%	1%	3%	5%	4%
Signal	4%	1%	4%	5%	2%

Mihin seuraavista sovelluksista olet huomannut tai tiedät lapsesi käyttävän puhelinta? Käyttää päivittäin tai useita kertoja viikossa.

5-7v n=52 IP (low base), 8-9v n=138 IP, 10-11v n=186 IP, 12-13v n=150 IP, 14-16v n=224 IP

Ilmainen netti-tv = Yle Areena, Ruutu, MTV Katsomo tai muu ilmainen netti-tv

Maksullinen tv-palvelu = Netflix, DNA TV, HBO, Viaplay, Katsomo+ (entinen C More), Ruutu+ tai muu maksullinen tv-palvelu

Sensitivity: Internal

5-12-vuotiaiden lasten ryhmässä WhatsAppin ja YouTuben käyttö on edellisvuosia korkeammalla tasolla. Usean sovelluksen käyttö on laskenut edellisvuodesta, erityisesti TikTokin ja Pikku Kakkosen osalta.

Trendi - sovellukset

5-12-vuotiaat	2025	2024	2023	2022	2021
	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin
WhatsApp	89%	81%	87%	79%	80%
YouTube	79%	73%	76%	76%	76%
YouTube Kids	38%	43%	33%	40%	29%
Spotify	33%	30%	27%	28%	22%
Maksullinen tv-palvelu	29%	34%	36%	43%	35%
Ilmainen netti-tv	22%	30%	21%	31%	21%
Lasten Areena	20%	28%	17%	26%	22%
Snapchat	19%	24%	24%	28%	20%
TikTok	19%	31%	32%	40%	34%
BookBeat, Storytel, Nexstory tai muu äänikirjapalvelu	17%	19%	13%	n/a	n/a
Google Maps tai muu karttapalvelu	11%	15%	10%	n/a	n/a
Pikku Kakkonen	11%	22%	14%	22%	14%
Instagram	10%	15%	12%	20%	15%
Reittioppaat (esim. HSL, Nysse, Linkki)	9%	13%	7%	n/a	n/a
Pinterest	7%	11%	4%	7%	3%
Discord	6%	11%	5%	10%	6%
Tekoälysovellukset (esim. Chat GPT)	6%	11%	n/a	n/a	n/a
Facebook Messenger	4%	9%	4%	10%	5%
Twitch	4%	11%	4%	9%	3%
Facebook	4%	10%	4%	9%	6%
BeReal	3%	7%	3%	n/a	n/a
Signal	3%	9%	3%	n/a	n/a
Supla, Podme, Podimo tai muu podcast-palvelu	3%	8%	3%	n/a	n/a
Jodel	2%	8%	1%	6%	2%
X (aiemmin Twitter)	2%	8%	2%	8%	1%

Mihin seuraavista sovelluksista olet huomannut tai tiedät lapsesi käyttävän puhelintaan?

2025: n= 5-12-vuotiaat =454 IP

Ilmainen netti-tv = Yle Areena, Ruutu, MTV Katsomo tai muu ilmainen netti-tv

Maksullinen tv-palvelu = Netflix, DNA TV, HBO, Viaplay, Katsomo+ (entinen C More), Ruutu+ tai muu maksullinen tv-palvelu

Sensitivity: Internal

13-16-vuotiailla suurinta kasvua edellisvuoteen verrattuna nähdään YouTubeen, reittioppaiden ja tekoälysovellusten käytössä. Sen sijaan esimerkiksi Facebookin käyttö on laskenut.

Trendi - sovellukset

13-16-vuotiaat	2025	2024	2023	2022	2021
	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin	Käyttää useita kertoja viikossa/päivittäin
WhatsApp	94%	90%	95%	94%	91%
YouTube	88%	81%	88%	84%	89%
Snapchat	77%	74%	71%	70%	65%
TikTok	75%	74%	72%	67%	62%
Spotify	60%	59%	52%	52%	52%
Maksullinen tv-palvelu	53%	49%	53%	56%	46%
Instagram	49%	53%	53%	57%	54%
Reittioppaat (esim. HSL, Nysse, Linkki)	32%	23%	20%	n/a	n/a
Ilmainen netti-tv	27%	28%	27%	33%	24%
Google Maps tai muu karttapalvelu	21%	19%	18%	n/a	n/a
Tekoälysovellukset (esim. Chat GPT)	19%	14%	n/a	n/a	n/a
Discord	18%	20%	19%	20%	18%
Facebook	18%	25%	18%	20%	18%
Pinterest	14%	16%	9%	15%	10%
Facebook Messenger	12%	19%	14%	17%	14%
BookBeat, Storytel, Nexstory tai muu äänikirjapalvelu	10%	13%	10%	n/a	n/a
Jodel	9%	12%	8%	7%	3%
Twitch	8%	13%	9%	11%	7%
X (aiemmin Twitter)	7%	13%	7%	10%	10%
Supla, Podme, Podimo tai muu podcast-palvelu	7%	11%	8%	n/a	n/a
YouTube Kids	6%	10%	6%	13%	7%
Lasten Areena	6%	9%	4%	12%	4%
BeReal	4%	10%	5%	n/a	n/a
Signal	3%	9%	5%	n/a	n/a
Pikku Kakkonen	3%	8%	2%	9%	3%

Mihin seuraavista sovelluksista olet huomannut tai tiedät lapsesi käyttävän puhelintaan?

2025: n= 13-16-vuotiaat =296 IP

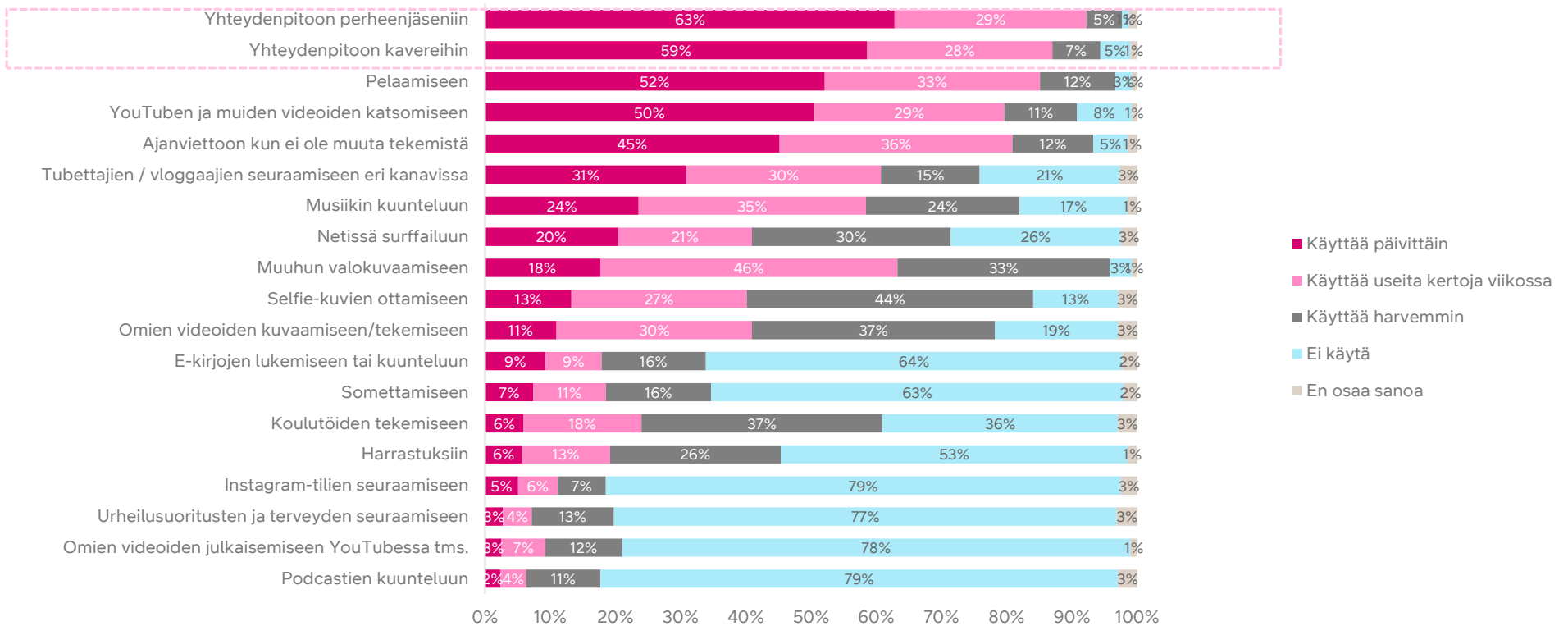
Ilmainen netti-tv = Yle Areena, Ruutu, MTV Katsomo tai muu ilmainen netti-tv

Maksullinen tv-palvelu = Netflix, DNA TV, HBO, Viaplay, Katsomo+ (entinen C More), Ruutu+ tai muu maksullinen tv-palvelu

Sensitivity: Internal

5–12-vuotiaat käyttävät puhelintaan päivittäin pitääkseen yhteyttä perheenjäseniin ja kavereihin. Myös pelaaminen sekä YouTube'n ja muiden videoiden katsominen on yleistä.

Käyttökohteet

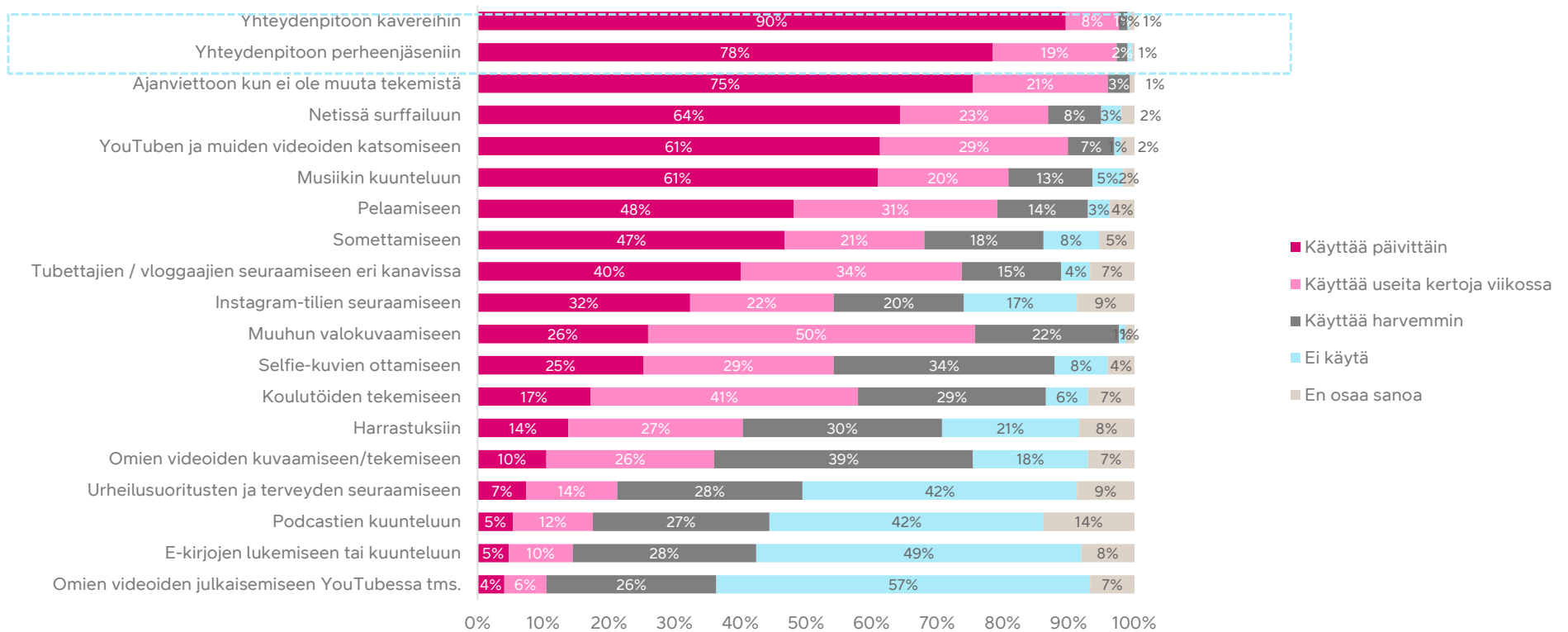

Mihin seuraavista olet huomannut tai tiedät lapsen käyttävän puhelintaan?
n= 5-12v = 476 IP

Sensitivity: Internal

Yhteydenpito kavereihin ja perheenjäseniin ovat yleisimmät päivittäiset käyttökohteet myös 13-16-vuotiaiden keskuudessa. Vanhemmassa ikäryhmässä korostuu lisäksi ajanvietto kun ei ole muuta tekemistä ja netissä surffailu.

Käyttökohteet

Mihin seuraavista olet huomannut tai tiedät lapsen käyttävän puhelintaan?
n= 13-16v = 297 IP

Sensitivity: Internal

Vanhemmat lapset pitävät yhteyttä kavereihin, kuuntelevat musiikkia, seuraavat tubettajia ja Instagram-tilejä, surffaavat netissä, somettavat sekä tekevät koulutöitä puhelimella useammin kuin nuoremmat. 5-7-vuotiaiden keskuudessa puhelimen käyttö alikorostuu kaikissa toiminnoissa.

Käyttökohteet ikäryhmittäin – käyttää vähintään viikoittain

Harmaalla suurimmat erot ikäryhmien välillä

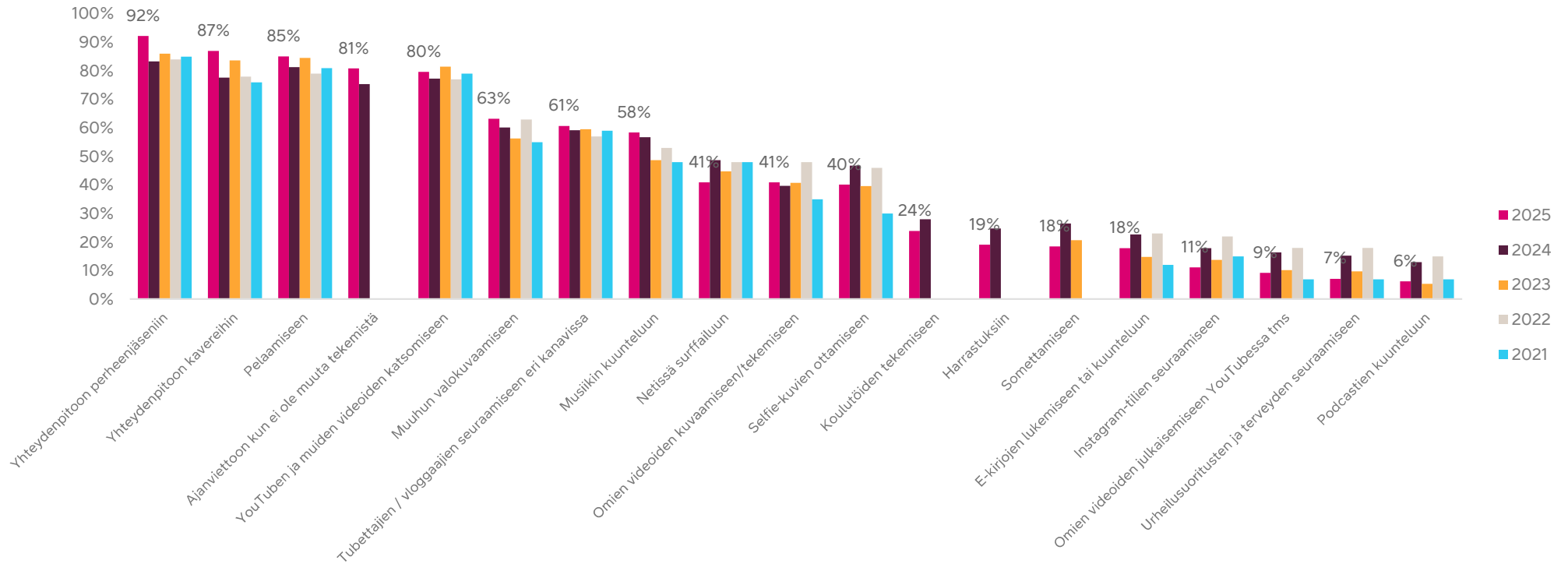
	5-7 vuotta	8-9 vuotta	10-11 vuotta	12-13 vuotta	14-16 vuotta
Yhteydenpitoon perheenjäseniin	82%	93%	94%	95%	97%
Yhteydenpitoon kavereihin	57%	85%	95%	94%	99%
Ajanviettoon kun ei ole muuta tekemistä	72%	77%	85%	89%	97%
Pelaamiseen	73%	83%	90%	84%	78%
YouTuben ja muiden videoiden katsomiseen	68%	74%	84%	90%	89%
Muuhun valokuvaamiseen	62%	62%	65%	67%	77%
Musiikin kuunteluun	50%	48%	66%	66%	85%
Tubettajien / vloggaajien seuraamiseen eri kanavissa	40%	51%	69%	74%	73%
Netissä surffailuun	23%	24%	50%	69%	90%
Selfie-kuvien ottamiseen	48%	38%	37%	45%	57%
Omien videoiden kuvaamiseen/tekemiseen	43%	37%	45%	38%	36%
Koulutöiden tekemiseen	22%	11%	26%	47%	60%
Somettamiseen	12%	11%	20%	42%	73%
Harrastuksiin	20%	12%	19%	36%	40%
Instagram-tilien seuraamiseen	8%	6%	11%	32%	58%
E-kirjojen lukemiseen tai kuunteluun	23%	13%	18%	23%	11%
Urheilusuoritusten ja terveyden seuraamiseen	8%	6%	7%	16%	21%
Podcastien kuunteluun	12%	4%	5%	12%	18%
Omien videoiden julkaisemiseen YouTubessa tms.	10%	5%	12%	14%	8%

Mihin seuraavista olet huomannut tai tiedät lapsen käyttävän puhelintaan?
 5-7v n=60 IP (low base), 8-9v n=141 IP, 10-11v n=193 IP, 12-13v n=154 IP, 14-16v n=225 IP

Sensitivity: Internal

5–12-vuotiaat lapset käyttävät puhelinta edellisvuotta enemmän yhteydenpitoon perheenjäseniin ja kavereihin.

Trendi - käyttökohteet

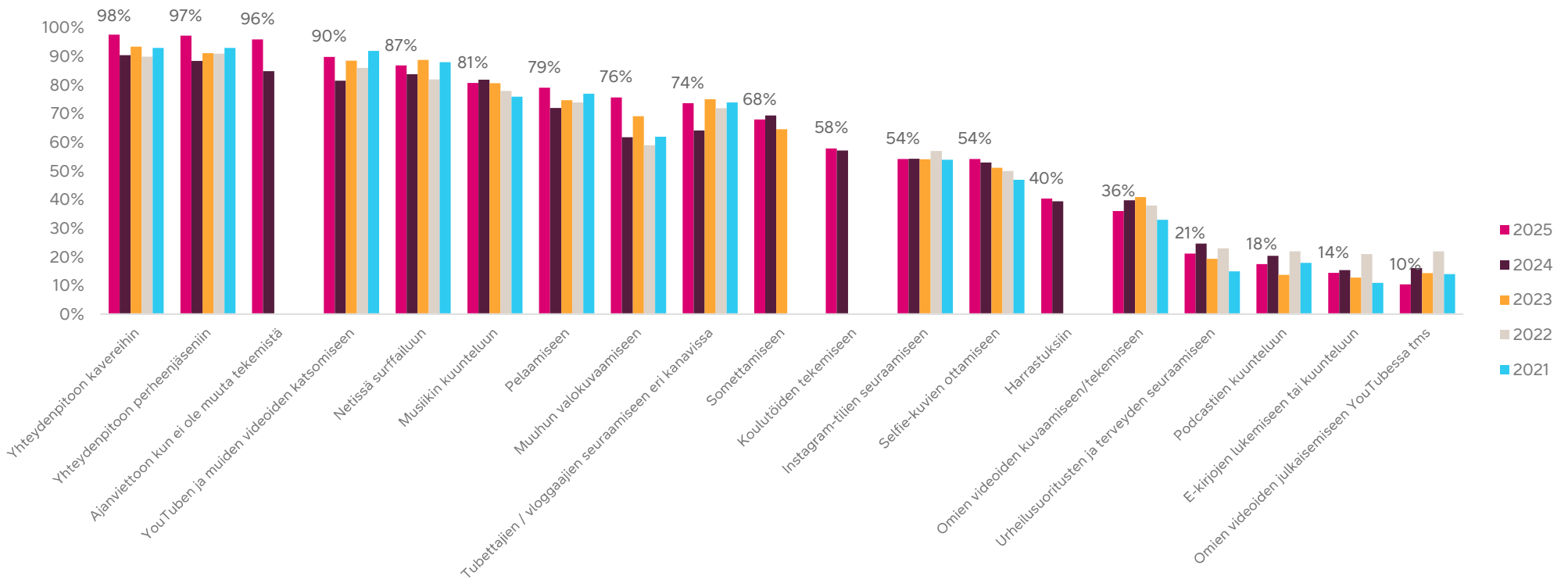

Mihin seuraavista olet huomannut tai tiedät lapsen käyttävän puhelintaan?
n= 5-12v = 476 IP

Sensitivity: Internal

13–16-vuotiaiden keskuudessa ajanvietto kun ei ole muuta tekemistä, muu valokuvaaminen sekä tubettajien / vloggaajien seuraaminen eri kanavissa ovat kasvaneet eniten edellisvuodesta.

Trendi - käyttökohteet

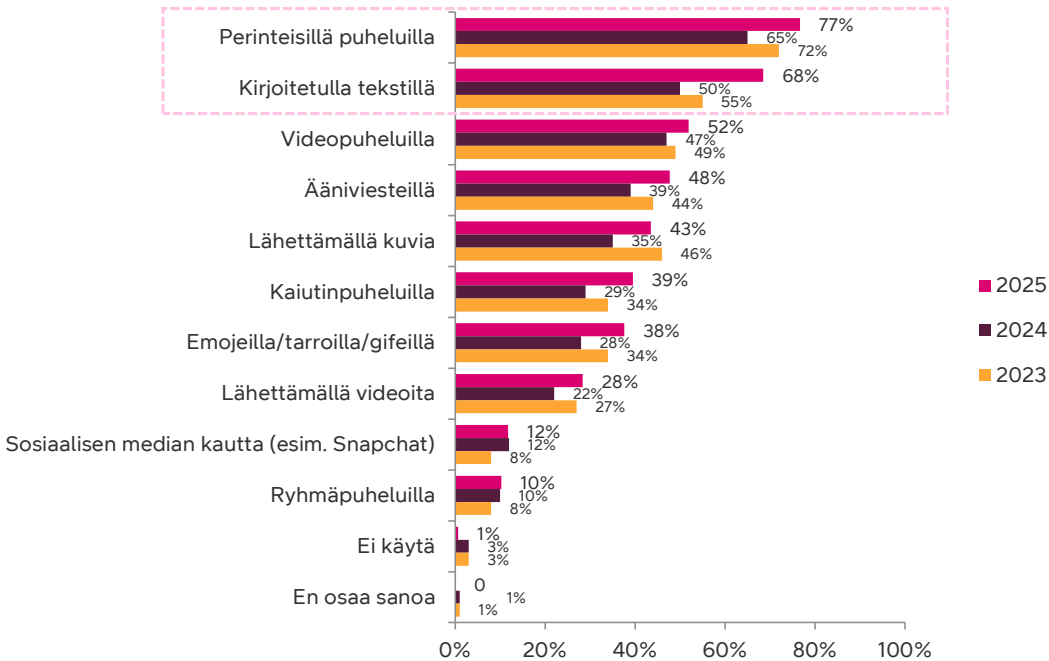
Mihin seuraavista olet huomannut tai tiedät lapsen käyttävän puhelintaan?
n= 13-16v = 297 IP

Sensitivity: Internal

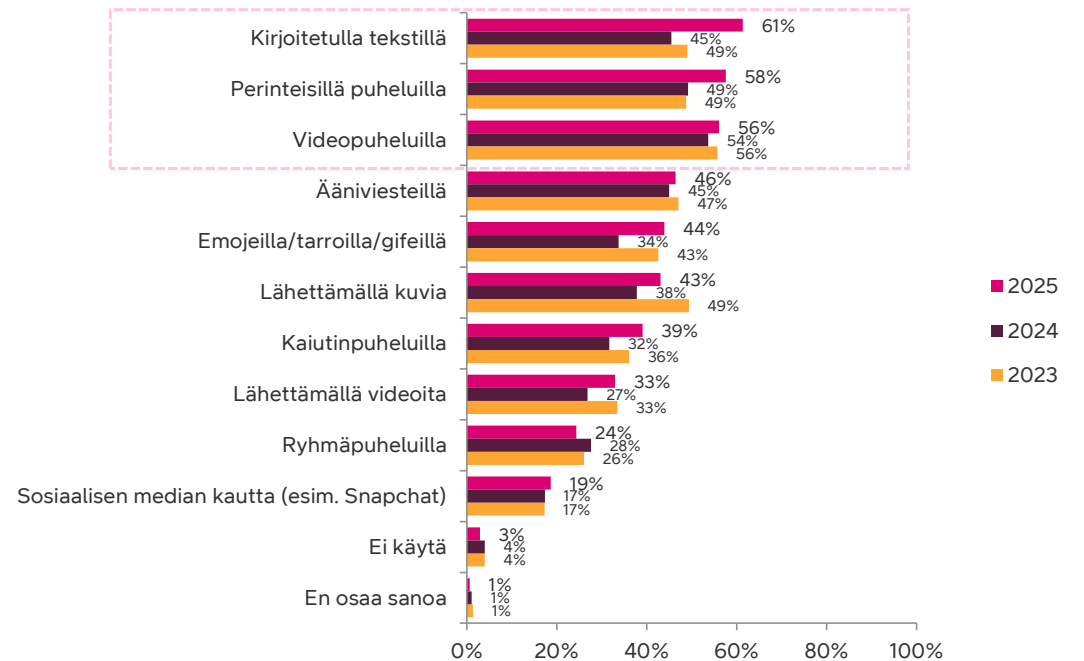
5–12-vuotiaiden lasten ryhmässä yhteydenpito vanhempiin tapahtuu edelleen useimmiten perinteisillä puheluilla ja kirjoitetulla tekstillä, osuudet ovat kasvaneet edellisvuodesta. Kavereiden kanssa yleisin yhteydenpidon muoto on kirjoitettu teksti.

Yhteydenpidon muodot

Vanhempien kanssa

Kaverin / Kavereiden kanssa

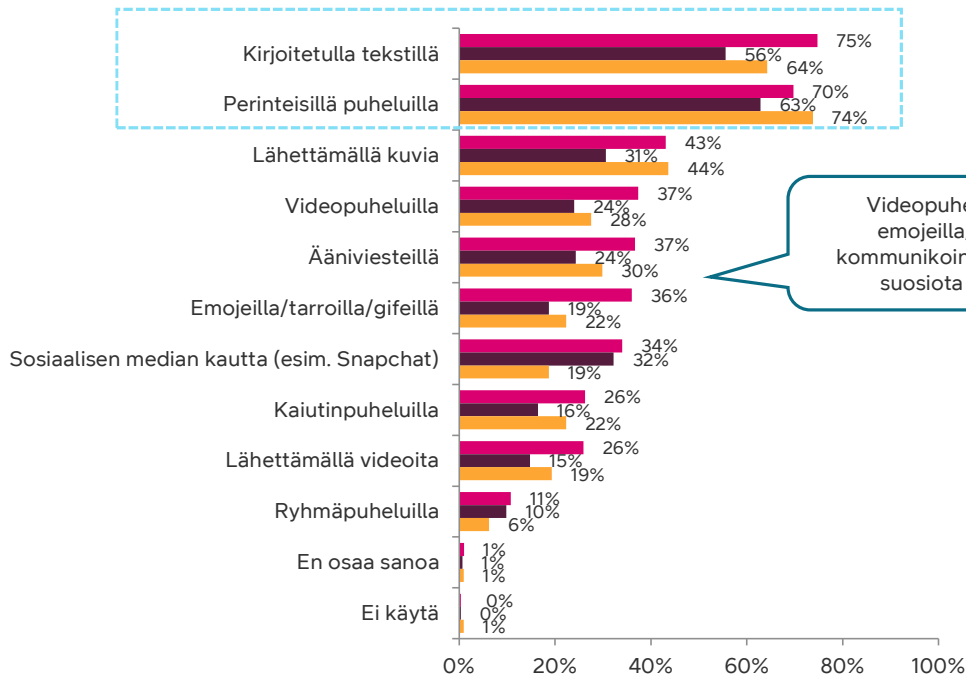
Millä tavoin lapsesi pitää yhteyttä muihin puhelimellaan?
n= 5-12v = 476 IP

Huom: vuonna 2024 kysymyksen ulkoasua muokattu vastaajaystävällisemmäksi, vastaajille näytettiin matriisikysymyksen sijasta karuselli

Kirjoitettu teksti on noussut 13–16-vuotiaiden keskuudessa suosituimmaksi kommunikaation muodoksi vanhempien kanssa. Myös perinteiset puhelut ovat kasvattaneet suosiotaan edellisvuodesta. Kavereiden välisessä yhteydenpidossa korostuu yhä vahvimmin sosiaalinen media, kirjoitettu teksti ja videopuhelut.

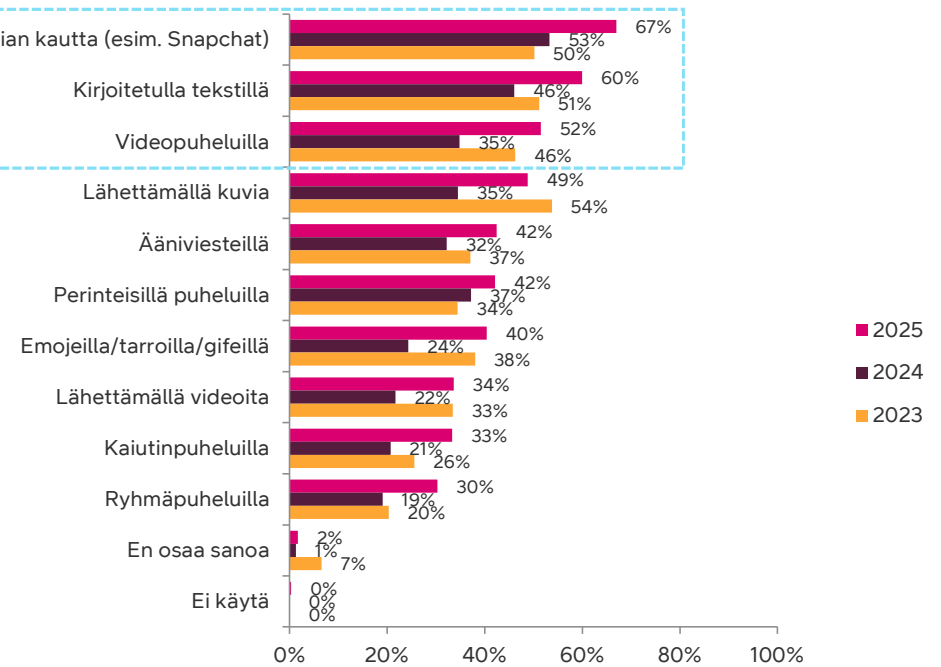
Yhteydenpidon muodot

Vanhempien kanssa

Videopuhelut, ääniviestit ja emojiilla/tarroilla/gifeillä kommunikointi ovat kasvattaneet suosiota edellisvuosista!

Kaverin / kavereiden kanssa

Millä tavoin lapsesi pitää yhteyttä muihin puhelimellaan?
n= 13-16v = 297 IP

Huom: vuonna 2024 kysymyksen ulkoasua muokattu vastaajaystävällisemmäksi, vastaajille näytettiin matriisikysymyksen sijasta karuselli

Sovellukset ja käyttökohteet - Yhteenvedo

Sovellukset

- WhatsApp on edelleen selvästi käytetyin sovellus niin 5-12-vuotiaiden kuin 13-16-vuotiaiden keskuudessa.
- Nuoremmilla toiseksi käytetyin sovellus on YouTube, kun taas vanhempien lasten joukossa korostuvat YouTuben lisäksi myös Snapchat ja TikTok.
- Tekoälysovelluksia (esim. ChatGPT) käyttää 5-12-vuotiaista lapsista vähintään viikottain 6%, 13-16-vuotiaista puolestaan 19%.

Käyttökohteet

- Puhelinta käytetään molemmissa ikäryhmissä useimmiten yhteydenpitoon perheenjäsenten ja kavereiden kanssa.
- Puhelimen käyttö monipuolistuu iän myötä: vanhemmat lapset/nuoret muun muassa pitävät yhteyttä kavereihin, kuuntelevat musiikki, seuraavat tubettajia ja Instagram-tilejä, surffaavat netissä, somettavat ja tekevät koulutöitä useammin kuin nuoremmat lapset. Nuoremmilla käyttökohteiden kärkeen nousee pelaaminen ja videoiden katsominen.
- Molemmat ikäryhmät myös käyttävät puhelinta hyvin usein ajanviettoon kun ei ole muuta tekemistä.

Yhteydenpidon muodot

- Molemmissa ikäryhmissä perinteiset puhelut ja kirjoitettu teksti ovat edelleen suosituimmat yhteydenpidon muodot vanhempien kanssa.
- Viestintä kavereiden kanssa tapahtuu 5-12-vuotiaiden keskuudessa tyypillisesti kirjoitetulla tekstillä, perinteisillä puheluilla tai videopuheluilla, 13-16-vuotiailla kärjessä on puolestaan sosiaalisen median kautta kommunikointi, kirjoitettu teksti ja videopuhelut.

Agenda

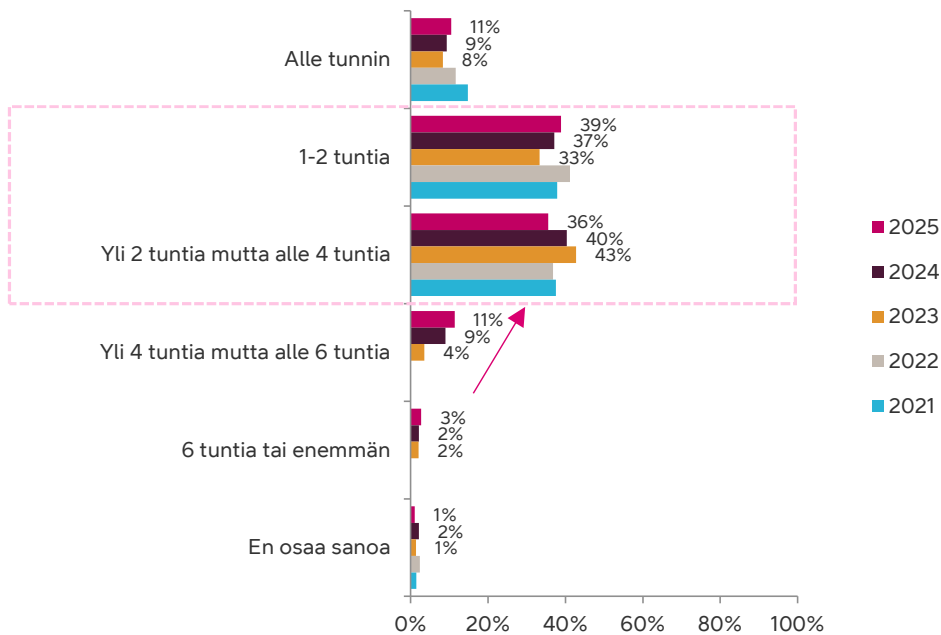
- Tutkimuksen tausta
- Puhelimen hankinta ja omistaminen
- Ominaisuudet ja palvelut
- Sovellukset ja käyttökohteet
- Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen
- Käytön huolenaiheet
- Digitaalinen yhdenvertaisuus
- Yhteenveto

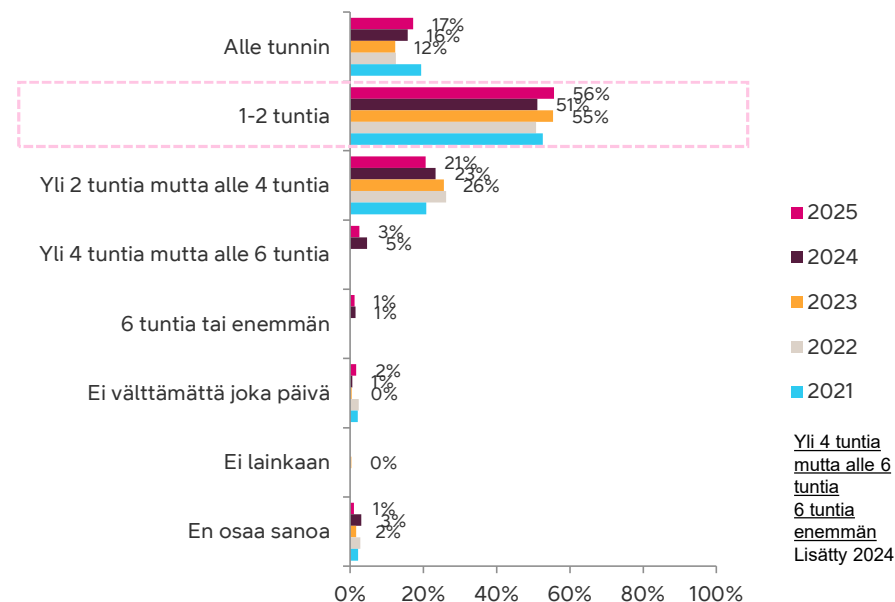
Suurin osa 5–12-vuotiaista lapsista käyttää puhelinta yhä joko 1-2 tuntia tai yli 2 tuntia mutta alle 4 tuntia päivässä. Vanhempien mielestä 1-2 tuntia olisi sopiva aika puhelimen käyttöön.

Lapsen puhelimen käyttö

Kuinka paljon lapsi käyttää puhelinta arkipäivänä

Kuinka paljon lapsen olisi sopivaa käyttää puhelinta arkipäivänä

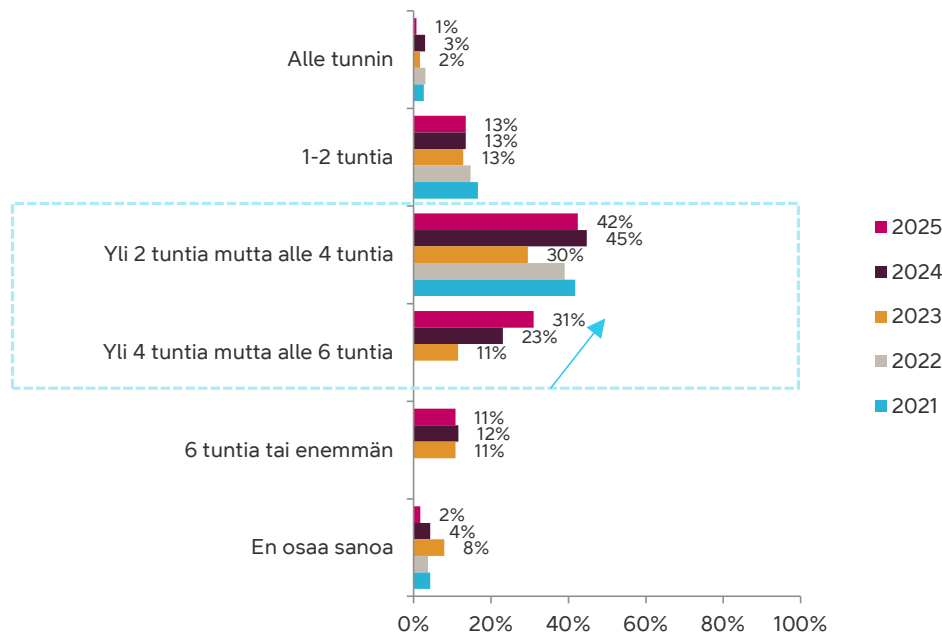
Ajattele normaalia arkipäivää, kun lapsesi käyttää puhelinta. Kuinka paljon lapsi käyttää puhelinta?
 Ajattele jälleen normaalia arkipäivää. Kuinka paljon lapsen olisi mielestäsi sopivaa käyttää puhelinta?
 n= 5-12v = 476 IP

Sensitivity: Internal

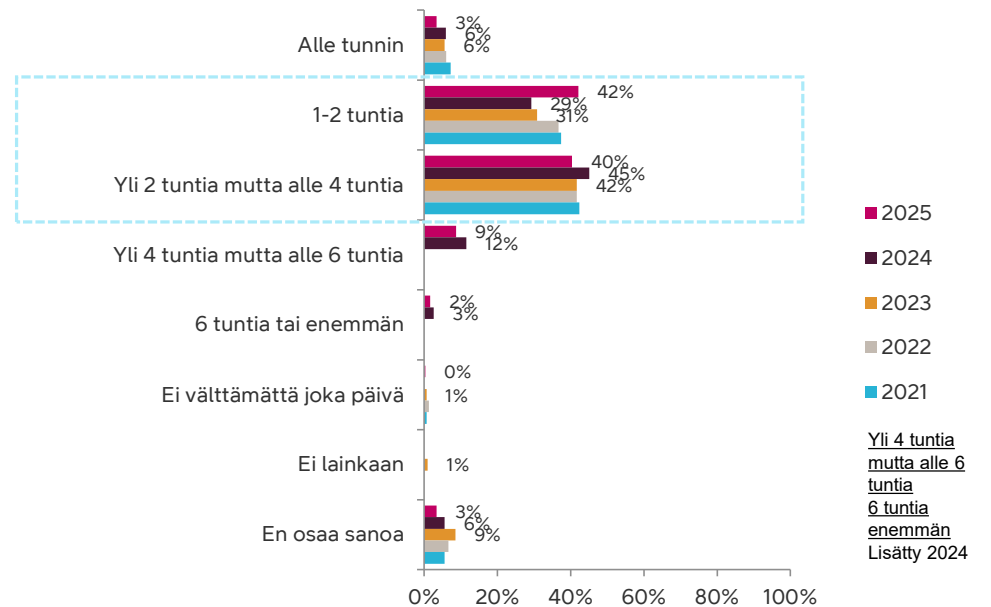
Suurin osa vanhemmista lapsista käyttää puhelinta yli 2 tuntia mutta alle 4 tuntia päivässä. Yli 4 tuntia mutta alle 6 tuntia käyttävien määrä on kasvussa. Edellisvuoteen verrattuna yhä useampi vanhempi kokee 1-2 tuntia sopivana päivittäisenä käyttöaikana.

Lapsen puhelimen käyttö

Kuinka paljon lapsi käyttää puhelinta arkipäivänä

Kuinka paljon lapsen olisi sopivaa käyttää puhelinta arkipäivänä

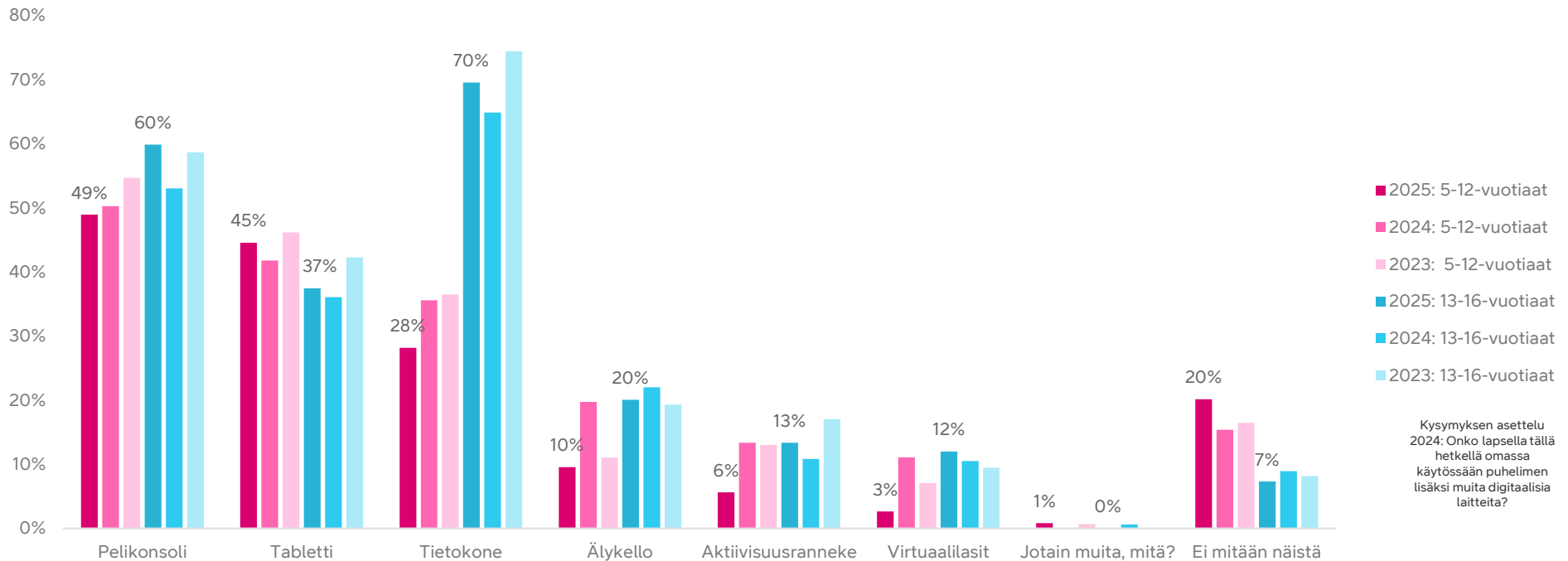

Ajattele normaalia arkipäivää, kun lapsesi käyttää puhelinta. Kuinka paljon lapsi käyttää puhelinta? Ajattele jälleen normaalia arkipäivää. Kuinka paljon lapsen olisi mielestäsi sopivaa käyttää puhelinta? n= 13-16v = 297 IP

Pelikonsoli on nuorempien lasten yleisin laite puhelimen lisäksi, vanhempien lasten keskuudessa puolestaan tietokone. Yhä useammalla 5–12-vuotiaalla ei ole puhelimen lisäksi muuta laitetta käytössään.

5-12-vuotiaat
13-16-vuotiaat

Käytössä puhelimen lisäksi

Kysymyksen asettelu
2024: Onko lapsella tällä hetkellä omassa käytössään puhelimen lisäksi muita digitaalisia laitteita?

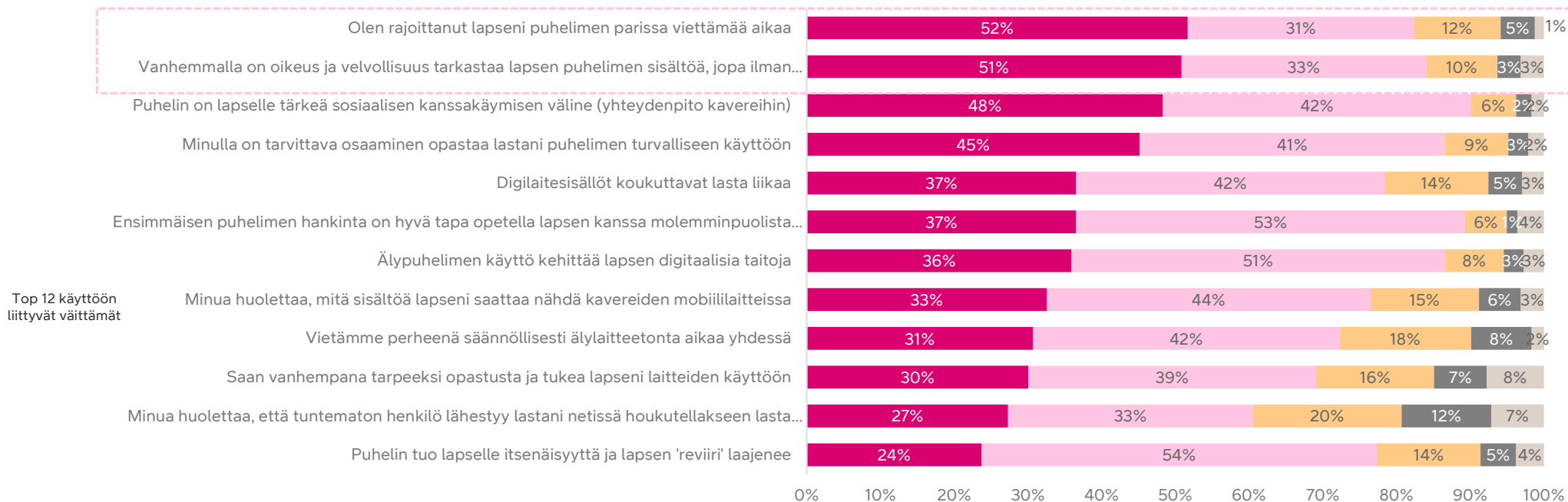
Onko lapsella tällä hetkellä omassa käytössään muita digitaalisia laitteita (pois lukien puhelin)?
n= 5-12v = 709 IP
n= 13-16v = 299 IP

Sensitivity: Internal

Yli puolet 5–12-vuotiaiden lasten vanhemmista on rajoittanut lapsen puhelimen parissa viettämää aikaa ja on täysin samaa mieltä siitä, että heillä on oikeus ja velvollisuus tarkastaa lapsen puhelimen sisältöä.

Käyttöön liittyvät väittämät

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä ■ En osaa sanoa

Näet seuraavaksi joukon väittämiä. Vastaa sen mukaan, oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä.
n= 5-12v = 476 IP

Edellisvuoteen verrattuna eniten kasvua (+7% -yks.) nähdään väittämässä *Puhelin on lapselle tärkeä sosiaalisen kanssakäymisen väline. Sen sijaan väittämät Lapsen puhelimen käyttö huolestuttaa minua ja Lapseni saa ladata itsenäisesti sovelluksia mobiililaitteisiin ovat laskeneet edellisvuodesta.*

Käyttöön liittyvät väittämät – Täysin tai jokseenkin samaa mieltä

	5-12-vuotiaat 2025	5-12-vuotiaat 2024	5-12-vuotiaat 2023	5-12-vuotiaat 2022	5-12-vuotiaat 2021
	Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	Täysin tai jokseenkin samaa mieltä
Puhelin on lapselle tärkeä sosiaalisen kanssakäymisen väline (yhteydenpito kavereihin)	90%	83%	86%	82%	84%
Ensimmäisen puhelimen hankinta on hyvä tapa opetella lapsen kanssa molemminpuolista luottamusta	89%	82%	84%	81%	85%
Minulla on tarvittava osaaminen opastaa lastani puhelimen turvalliseen käyttöön*	87%				
Älypuhelimien käyttö kehittää lapsen digitaalisia taitoja	87%	78%	85%	83%	88%
Vanhemmalla on oikeus ja velvollisuus tarkastaa lapsen puhelimen sisältöä, jopa ilman lapsen lupaa	84%	78%	80%	77%	80%
Puhelin tuo lapselle itsenäisyyttä ja lapsen "reviiri" laajenee	77%	73%	76%	76%	78%
Saan vanhempana tarpeeksi opastusta ja tukea lapseni laitteiden käyttöön*	69%				
Älypuhelimien käyttö edistää lapsen oppimista	65%	66%	73%	74%	74%
Lapsen puhelimen käyttö huolestuttaa minua	43%	50%	40%	43%	36%
Lapseni saa ladata itsenäisesti sovelluksia mobiililaitteisiin	33%	41%	38%	42%	34%

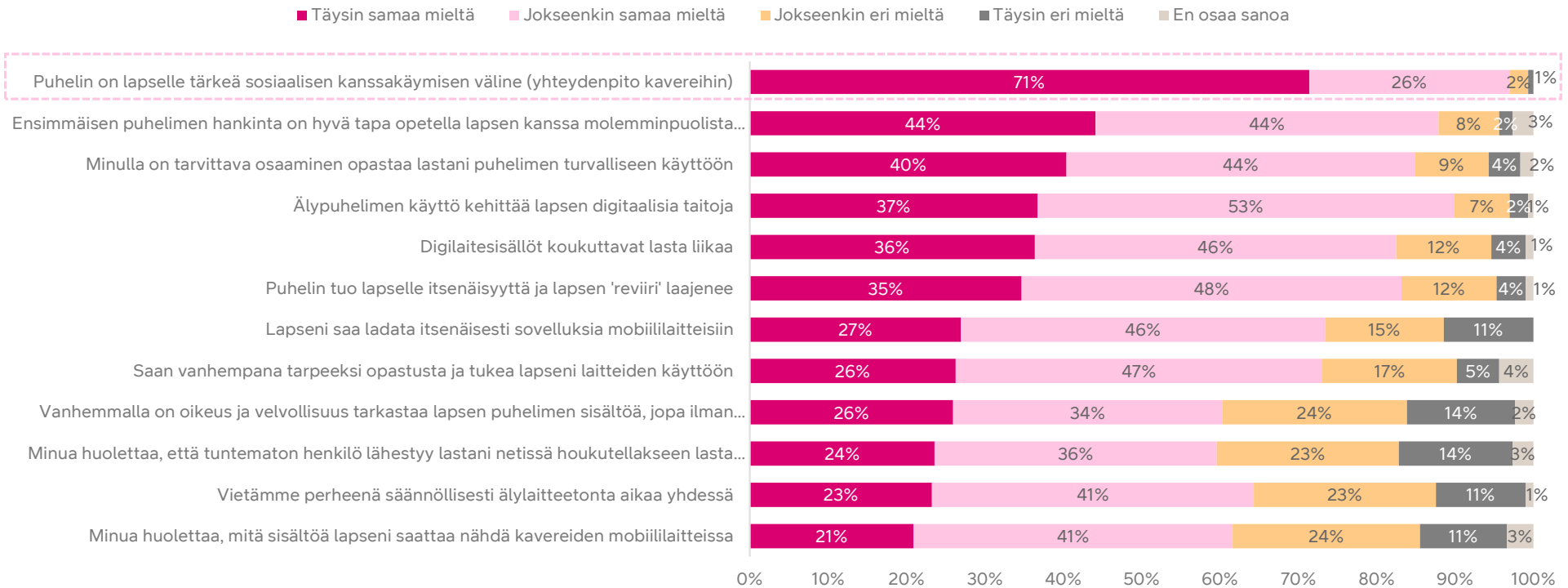
*Uudet väittämät 2025

Näet seuraavaksi joukon väittämiä. Vastaa sen mukaan, oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä.
n= 5-12v = 476 IP

Sensitivity: Internal

13–16-vuotiaiden lasten vanhemmista 71% on täysin samaa mieltä siitä, että puhelin on lapselle tärkeä sosiaalisen kanssakäymisen väline

Käyttöön liittyvät väittämät

Näet seuraavaksi joukon väittämiä. Vastaa sen mukaan, oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä.
n= 13-16v = 297 IP

Myös 13–16-vuotiaiden kohdalla väittämän *Puhelin on lapselle tärkeä sosiaalisen kanssakäymisen väline* suosio on kasvanut edellisvuodesta (+7% -yks.).

Käyttöön liittyvät väittämät - Täysin tai jokseenkin samaa mieltä

	13-16-vuotiaat 2025	13-16-vuotiaat 2024	13-16-vuotiaat 2023	13-16-vuotiaat 2022	13-16-vuotiaat 2022
	Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	Täysin tai jokseenkin samaa mieltä	Täysin tai jokseenkin samaa mieltä
Puhelin on lapselle tärkeä sosiaalisen kanssakäymisen väline (yhteydenpito kavereihin)	97%	90%	92%	89%	93%
Älypuhelimien käyttö kehittää lapsen digitaalisia taitoja	90%	86%	86%	86%	87%
Ensimmäisen puhelimen hankinta on hyvä tapa opetella lapsen kanssa molemminpuolista luottamusta	88%	82%	82%	82%	84%
Minulla on tarvittava osaaminen opastaa lastani puhelimen turvalliseen käyttöön*	85%				
Puhelin tuo lapselle itsenäisyyttä ja lapsen "reviiri" laajenee	83%	77%	79%	81%	82%
Lapseni saa ladata itsenäisesti sovelluksia mobiililaitteisiin	73%	71%	71%	73%	71%
Saan vanhempana tarpeeksi opastusta ja tukea lapseni laitteiden käyttöön*	73%				
Älypuhelimien käyttö edistää lapsen oppimista	66%	70%	71%	72%	75%
Vanhemmalla on oikeus ja velvollisuus tarkastaa lapsen puhelimen sisältöä, jopa ilman lapsen lupaa	60%	55%	62%	62%	65%
Lapsen puhelimen käyttö huolestuttaa minua	40%	42%	33%	42%	35%

*Uudet väittämät 2025

Näet seuraavaksi joukon väittämiä. Vastaa sen mukaan, oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä.
n= 13-16v = 297 IP

Sensitivity: Internal

Vanhemmat kaipaavat vinkkejä ja neuvoja monenlaisiin teemoihin liittyen. Nuoremassa ryhmässä teemat vaihtelevat esimerkiksi turvallisuuden, rajoittamisen, pelisääntöjen ja valvonnan suhteen. Vanhempien lasten kohdalla kaivataan vinkkejä siihen, miten lasta innostetaan muuhun kuin puhelimen käyttöön ja miten käyttöä pystytään rajoittamaan.

Vinkit ja neuvot, joita vanhempi kaipaa

5-12-vuotiaat

- Keinoja lapsen **ruutuajan vähentämiseen** helposti ja sujuvasti.
- Suositeltavia **sovelluksia**, joilla voi **hallita ja seurata lapsen älypuhelimien käyttöä**.
- Neuvoja siihen, miten hallita lapsen **pelaamisen käyttämää aikaa**.
- Tapoja hallita **liiallista ruutuaikaa** ja varmistaa **turvallinen netinkäyttö**.
- Kuinka luoda **yhteiset pelisäännöt** lasten ruutuajasta ja pelien ikärajoista yhdessä **kaveripiirin, esikoulun ja koulun kanssa**.

13-16-vuotiaat

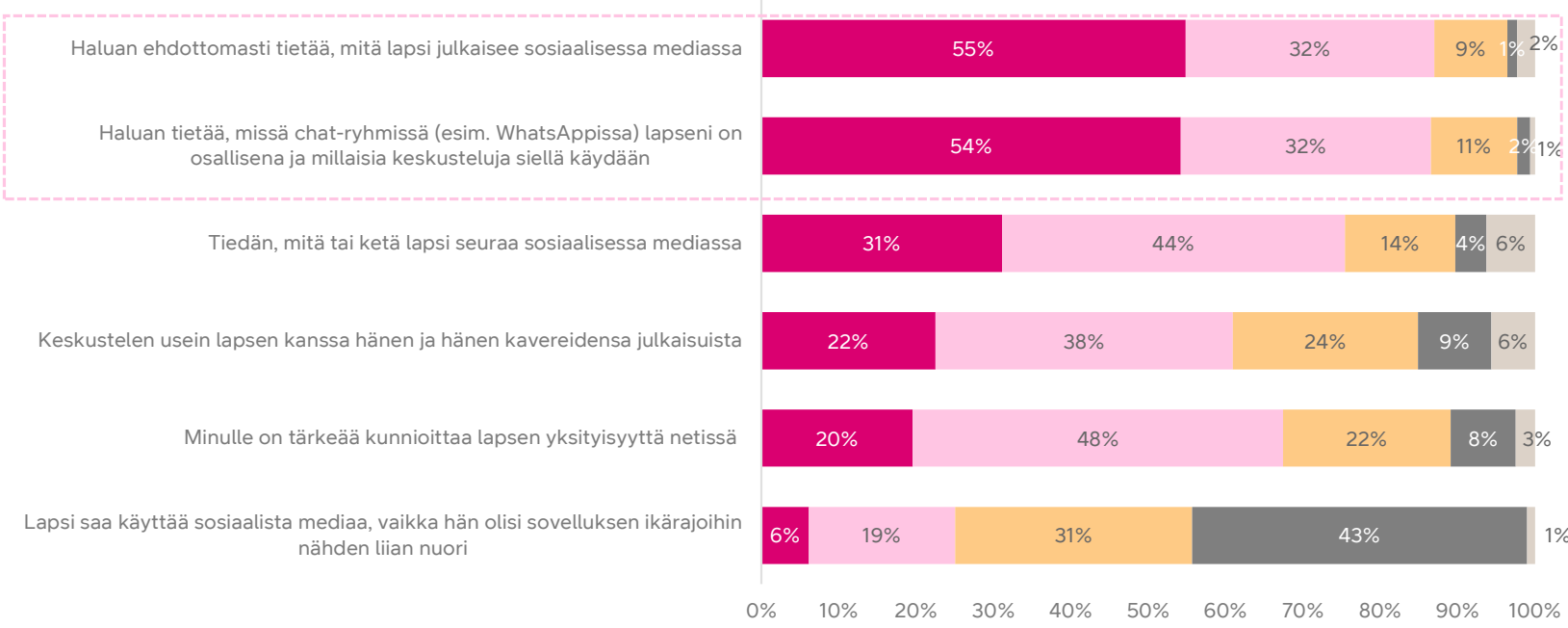
- Ohjeita sopivan **ruutuajan määrittämiseen** ja sen **hallintaan**.
- Keinoja **innostaa lasta** muihin aktiviteetteihin kuin **puhelimien käyttöön** ilman ristiriitoja.
- Vinkkejä, kuinka keskustella lapsen kanssa puhelimen käytöstä ilman, että hän kokee yksityisyyttään loukatuksi.
- Suositeltavia **sovelluksia**, joilla voi rajoittaa lapselle haitallista sisältöä.

Millaisia vinkkejä tai neuvoja kaipaisit lapsen digitaalisen elämän hallinnan tueksi?
5-12-vuotiaat n=709 IP
13-16-vuotiaat n=299 IP

Lähes 90% vanhemmista haluaa tietää, mitä 5-12-vuotias lapsi julkaisee sosiaalisessa mediassa ja missä chat-ryhmissä lapsi on osallisena

Väittämät – puhelimen käytön valvominen sosiaalisessa mediassa

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä ■ En osaa sanoa

	2025	2024	2023	2022	2021
Täysin & jokseenkin samaa mieltä	87%	78%	80%	81%	80%
Täysin & jokseenkin eri mieltä	87%	77%	83%	n/a	n/a
Täysin eri mieltä	75%	71%	70%	71%	68%
Jokseenkin samaa mieltä	61%	63%	57%	59%	50%
Jokseenkin eri mieltä	67%	67%	65%	59%	49%
Täysin samaa mieltä	25%	36%	33%	38%	25%

Oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä?
n= 5-12v = 476 IP

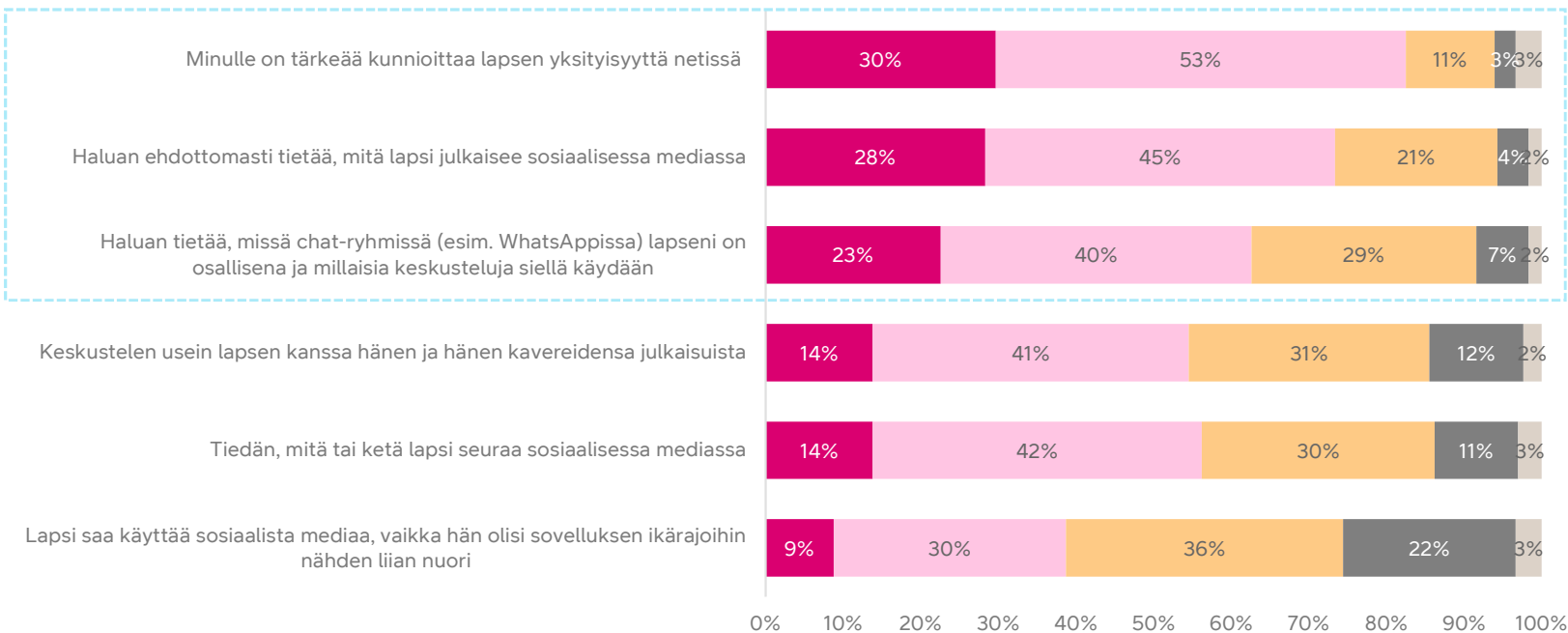
Sensitivity: Internal

13–16-vuotiaiden lasten vanhemmille on tärkeää kunnioittaa lapsen yksityisyyttä netissä. Yhä suurempi osa haluaa myös tietää, mitä lapsi julkaisee sosiaalisessa mediassa ja missä chat-ryhmissä lapsi on osallisena ja millaisia keskusteluja siellä käydään.

13-16-vuotiaat

Väittämät - puhelimen käytön valvominen sosiaalisessa mediassa

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä ■ En osaa sanoa

	2025	2024	2023	2022	2021
Täysin & jokseenkin samaa mieltä	82%	83%	80%	72%	71%
Jokseenkin eri mieltä	73%	67%	60%	65%	66%
Täysin eri mieltä	63%	57%	57%	n/a	n/a
En osaa sanoa	55%	55%	52%	51%	50%
Täysin samaa mieltä	56%	57%	56%	57%	57%
Jokseenkin samaa mieltä	39%	44%	42%	45%	37%

Oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä?
n= 13-16v = 297 IP

Sensitivity: Internal

Yleisimmin lapsen kanssa on sovittu, että puhelimeen vastataan perheenjäsenen soittaessa, siitä pidetään hyvää huolta ja sen tulee olla lapsella mukana pois kotoa ollessa. 5–12-vuotiaiden lasten pelaamiseen käytettyä aikaa rajoitetaan, ja puhelimeen ladattavista sovelluksista sovitaan selvästi tarkemmin kuin vanhempien lasten kohdalla.

5-12-vuotiaat
13-16-vuotiaat

Puhelimen käyttöön liittyvät pelisäännöt

Harmaalla suurimmat erot ikäryhmien välillä

	2025	2025	2024	2024	2023	2023	2022	2022	2021	2021
	5-12-vuotiaat	13-16-vuotiaat	5-12-vuotiaat	13-16-vuotiaat	5-12-vuotiaat	13-16-vuotiaat	5-12-vuotiaat	13-16-vuotiaat	5-12-vuotiaat	13-16-vuotiaat
Puhelimeen vastataan, kun perheenjäsen soittaa	79%	80%	63%	64%	70%	69%	59%	63%	71%	75%
Puhelimesta pidetään huolta (ei pudoteta, ei jätetä lojumaan)	79%	78%	65%	69%	75%	74%	63%	64%	75%	77%
Puhelimen täytyy olla mukana ja lapsen tavoitettavissa, jos on poissa kotoa	71%	76%	57%	59%	65%	70%	57%	63%	64%	68%
Henkilötietoja ei anneta tuntemattomille eikä ladata verkkoon	68%	79%	56%	64%	62%	66%	53%	63%	64%	72%
Puhelinta ei saa käyttää kävellessä tai muuten liikenteessä oltaessa (pyörä, mopo, skeittilauta tms.)	67%	52%	52%	41%	55%	49%	49%	40%	57%	47%
Rajoitettu aika puhelimella pelaamiseen (esim. tietty määrä tunteja päivässä)	66%	33%	52%	18%	56%	26%	49%	22%	54%	24%
Puhelinta ei saa käyttää tietyissä paikoissa tai tilanteissa (esim. elokuvissa tai perheen kanssa svödessä)	65%	60%	54%	44%	60%	50%	52%	42%	59%	54%
Sovittu millaisia sovelluksia puhelimeen saa ladata	63%	45%	52%	36%	59%	36%	51%	31%	56%	36%
Sovittu, millaisia kuvia itsestään, perheenjäsenistä tai kavereista saa julkaista	63%	65%	52%	49%	58%	50%	47%	46%	55%	58%
Ilmoitellaan viesteillä, missä ollaan tai mennään, jos ei olla sovittuun aikaan paikalla	62%	77%	50%	58%	56%	68%	48%	57%	52%	67%
Ei julkaista sopimattomia kuvia/videoita sosiaaliseen mediaan	62%	73%	52%	59%	56%	61%	46%	55%	56%	68%
Toisen henkilön kuvan jakamiseen kysytään lupa	60%	67%	49%	45%	53%	55%	47%	47%	53%	57%
On sovittu raja tai kielto maksullisen sisällön lataamiselle	57%	53%	44%	38%	48%	42%	43%	41%	44%	43%
Asiallinen ja kohtelias kielenkäyttö tekstatessa tai pikaviestipalveluita käyttäessä.	55%	51%	48%	41%	51%	46%	44%	39%	49%	47%
Puhelinta ei saa käyttää sängyssä ennen nukahtamista	51%	19%	41%	22%	46%	23%	40%	23%	51%	22%
Ei saa soittaa tai viestitellä jatkuvasti / outoon aikaan	50%	31%	40%	23%	45%	31%	37%	25%	45%	35%
Linkkejä tai sähköpostin liitetiedostoja ei saa avata, jos ei ole varma niiden sisällöstä	47%	61%	40%	49%	40%	49%	n/a	n/a	n/a	n/a
Ei sovittuja pelisääntöjä	0%	2%	1%	2%	1%	4%	1%	3%	2%	1%
Jokin muu, mikä?	1%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%

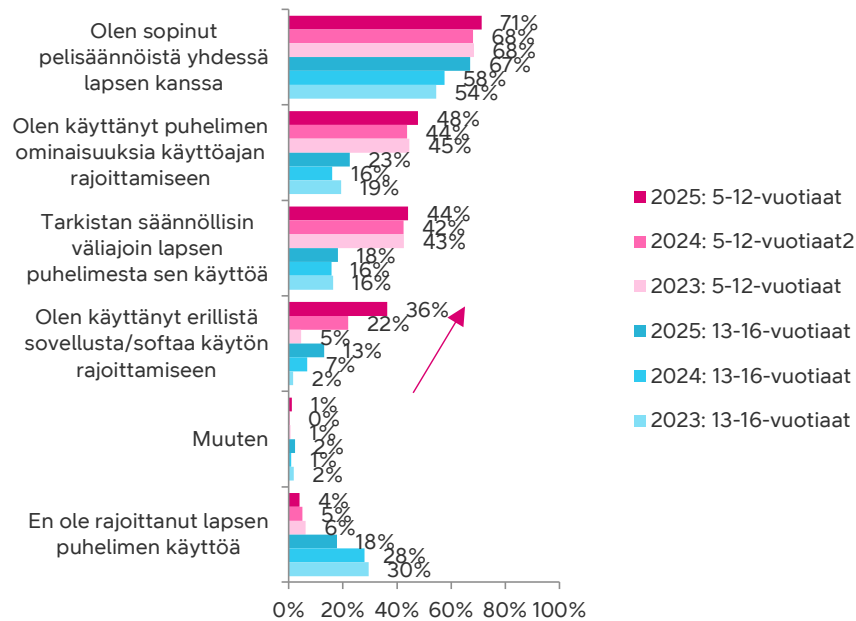
Alla on lueteltu yleisimpiä puhelimen käyttöön liittyviä pelisääntöjä. Mistä pelisäännöistä olet sopinut lapsesi kanssa?
n= 5-12v = 476 IP
n= 13-16v = 297 IP

Myös vanhempien lasten kanssa sovitaan pelisäännöistä edellisvuosia enemmän. Erillistä sovellusta/softaa käytetään käytön rajoittamiseen aikaisempaa enemmän, erityisesti 5–12-vuotiaiden kohdalla.

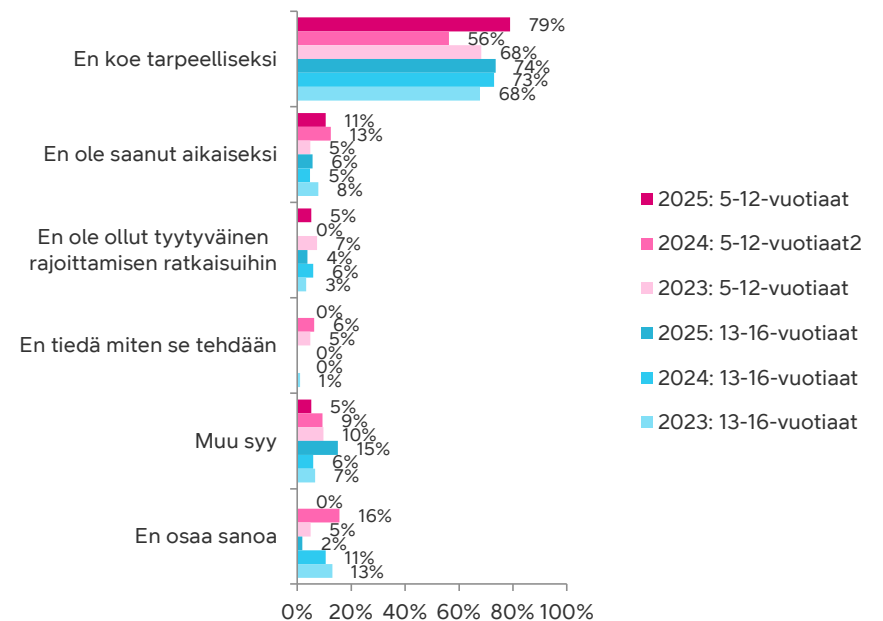
5-12-vuotiaat
13-16-vuotiaat

Lapsen puhelimen käytön rajoittaminen

Onko puhelimen käyttöä rajoitettu

Miksi käyttöä ei ole rajoitettu

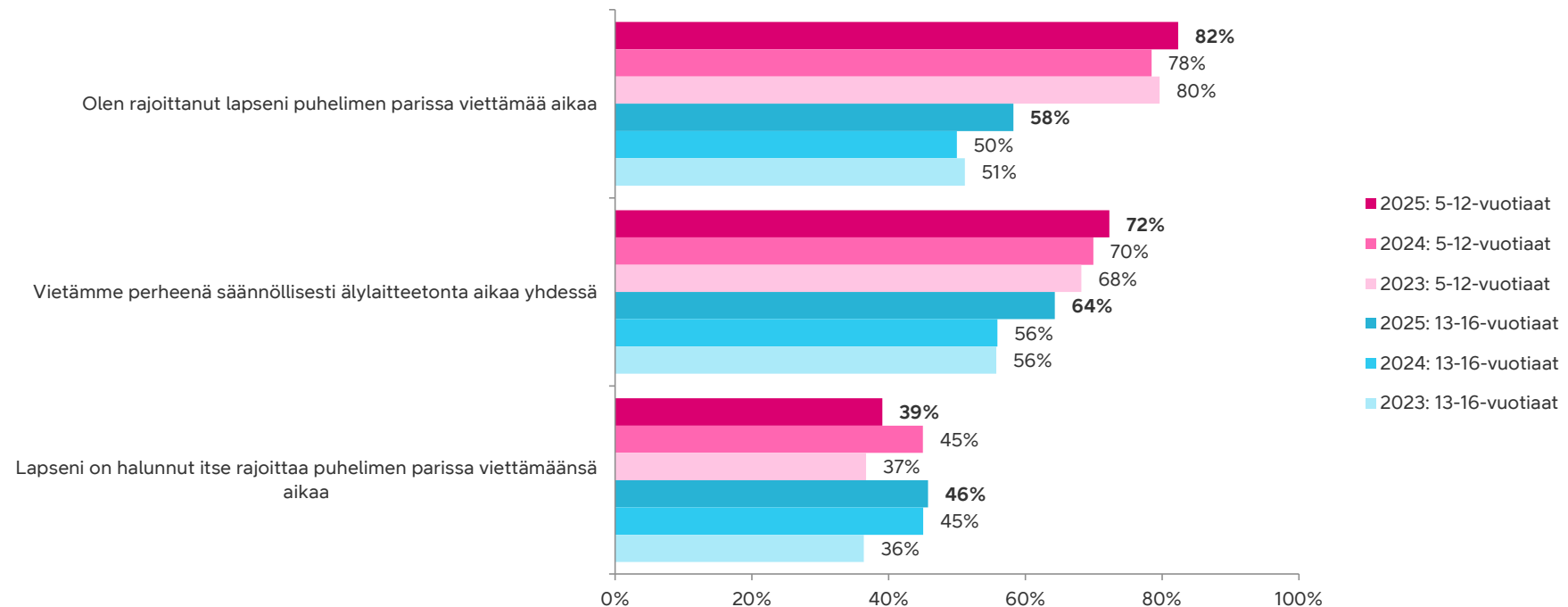
Oletko pyrkinyt rajoittamaan lapsen puhelimen käyttöä? n= 5-12v = 476 IP, n= 13-16v = 297 IP
Miksi et ole rajoittanut lapsesi puhelimen käyttöä? n= 5-12v = 19 IP, n= 13-16v = 53 IP (low base)

82% vanhemmista kertoo rajoittaneensa 5–12-vuotiaiden puhelimen parissa viettämää aikaa – yhä useampi myös 13–16-vuotiaiden vanhemmista tekee näin. Edellisvuoteen verrattuna suurempi osa myös vanhemmista lapsista viettää säännöllisesti älylaitteetonta aikaa perheen kanssa.

5-12-vuotiaat

13-16-vuotiaat

Rajoittamiseen liittyvät väittämät: Täysin tai jokseenkin samaa mieltä

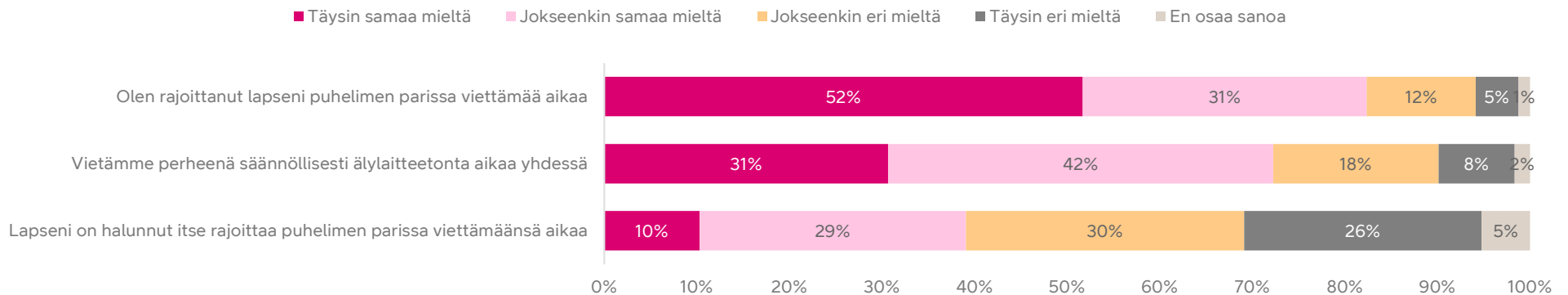

Näet seuraavaksi joukon väittämiä. Vastaa sen mukaan, oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä.
 n= 5-12v = 476 IP
 n= 13-16v = 297 IP

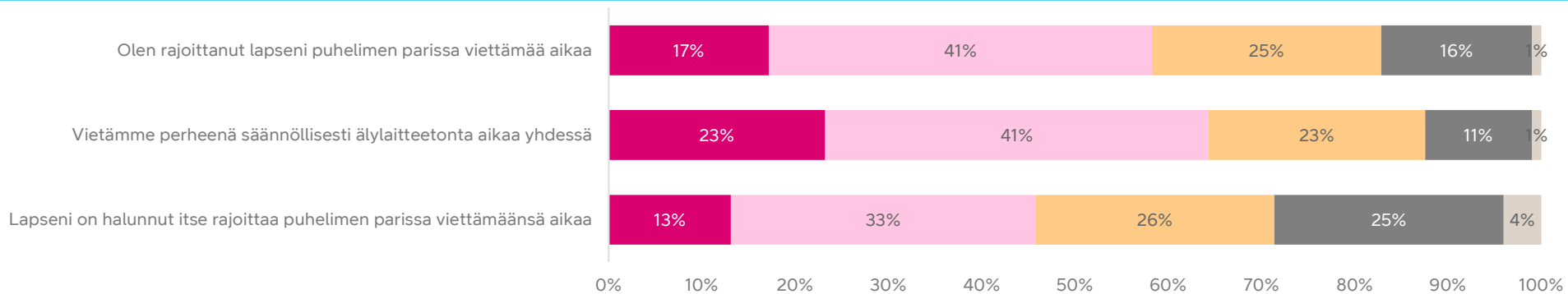
Sensitivity: Internal

Vanhemmat lapset haluavat itse rajoittaa puhelimen parissa viettämäänsä aikaa hieman nuorempia useammin.

Rajoittamiseen liittyvät väittämät 5-12-vuotiaat

Rajoittamiseen liittyvät väittämät 13-16-vuotiaat

Näet seuraavaksi joukon väittämiä. Vastaa sen mukaan, oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä.
 n= 5-12v = 476 IP
 n= 13-16v = 297 IP

Sensitivity: Internal

Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen – Yhteenveto

Puhelimen käyttöaika ja muut laitteet

- Puhelimen päivittäinen käyttöaika vaihtelee 5-12-vuotiaiden lasten keskuudessa yleisimmin 1-2 tunnin tai yli 2 tunnin, mutta alle 4 tunnin välillä. Myös yli 4 tunnin käyttöaika on kasvanut viime vuosien aikana. Suurin osa vanhemmista kuitenkin kokevat sopivan käytön olevan maksimissaan 1-2 tuntia päivässä tässä ikäryhmässä.
- 13-16-vuotiaiden lasten vanhempien mielestä sopiva käyttöaika olisi alle neljä tuntia päivässä. Silti melkein puolet tämän ikäisistä lapsista käyttää puhelinta 4 tuntia tai enemmän arkipäivän aikana.
- Puhelimen lisäksi lapsilla on käytössään myös muita laitteita: nuoremmilla lapsilla tyypillisimmin pelikonsoli tai tabletti ja vanhemmilla lapsilla tietokone.

Käyttöön liittyvät väittämät

- Suurin osa sekä 5-12-vuotiaiden että 13-16-vuotiaiden lasten vanhemmista pitää puhelinta tärkeänä sosiaalisen kanssakäymisen välineenä. Tämä korostuu enemmän vanhempien lasten keskuudessa.
- Nuorempien lasten vanhemmat kokevat useammin, että heillä on oikeus ja velvollisuus tarkastaa lapsen puhelimen sisältöä verrattuna 13-16-vuotiaiden lasten vanhempiin.
- Molemmissa ikäryhmissä vanhemma haluavat yhä useammin tietää mitä lapsi tekee sosiaalisessa mediassa ja missä chat-ryhmissä lapsi on.

Pelisäännöt ja puhelimen käytön rajoittaminen

- Molemmissa ikäryhmissä yleisimmin sovitut pelisäännöt ovat puhelimeen vastaaminen perheenjäsenen soittaessa ja puhelimesta huolehtiminen. 13-16-vuotiaiden muut yleisimmät pelisäännöt liittyvät henkilötietojen jakamiseen, puhelimen mukanpitoon ja ilmoittamiseen, jos ei olla paikalla sovittuun aikaan.
- Yleisimmin pelisäännöistä sovitaan yhdessä lapsen kanssa, mutta nuorempien lasten vanhemmat tarkistavat myös lastensa puhelimia, ja/tai rajoittavat lapsen puhelimen käyttöaikaa. Myös erillisen sovelluksen käyttäminen rajoittamista varten on noussut suosiossa.
- Myös vanhempien lasten puhelimen parissa vietettyä aikaa on rajoitettu useammin viime vuosiin verrattuna.

Agenda

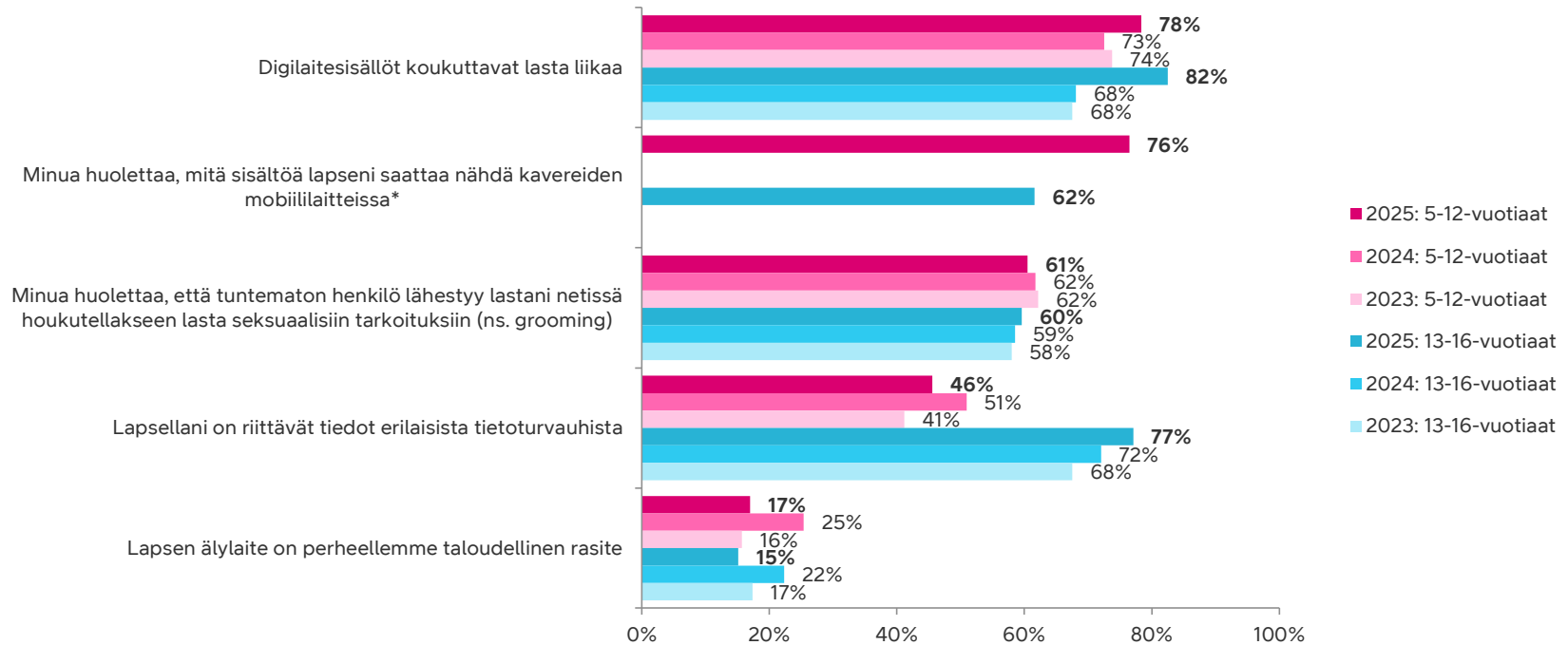
- Tutkimuksen tausta
- Puhelimen hankinta ja omistaminen
- Ominaisuudet ja palvelut
- Sovellukset ja käyttökohteet
- Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen
- Käytön huolenaiheet
- Digitaalinen yhdenvertaisuus
- Yhteenveto

Suurin osa vanhemmista kokee, että digilaitesisällöt kourkuttavat lasta liikaa. Erityisesti nuorempien lasten vanhempia huolettaa sisältö, jota lapset saattavat nähdä kavereiden mobiililaitteissa. 13–16-vuotiailla koetaan olevan paremmat tiedot erilaisista tietoturvahista verrattuna nuorempiin lapsiin.

5-12-vuotiaat
13-16-vuotiaat

Huolenaiheisiin liittyvät väittämät: Täysin tai jokseenkin samaa mieltä

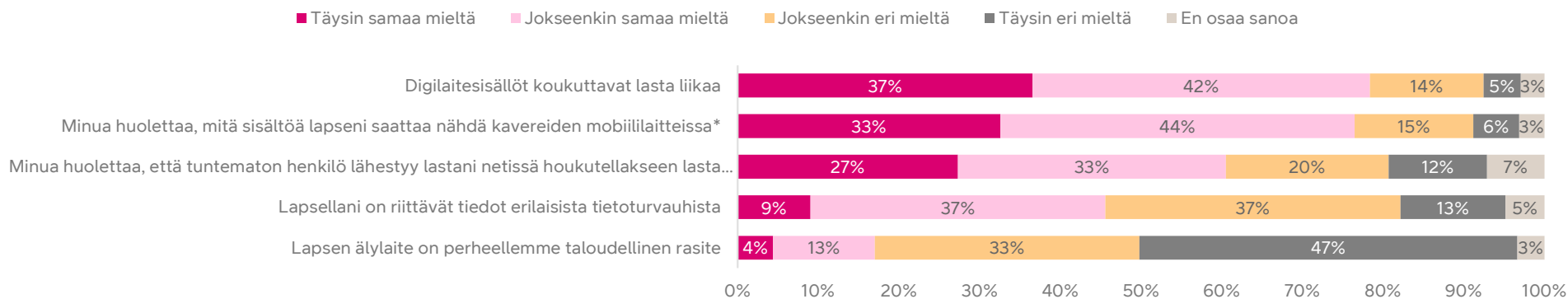
*Uusi väittämä 2025

Näet seuraavaksi joukon väittämiä. Vastaa sen mukaan, oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä.
n= 5-12v = 476 IP
n= 13-16v = 297 IP

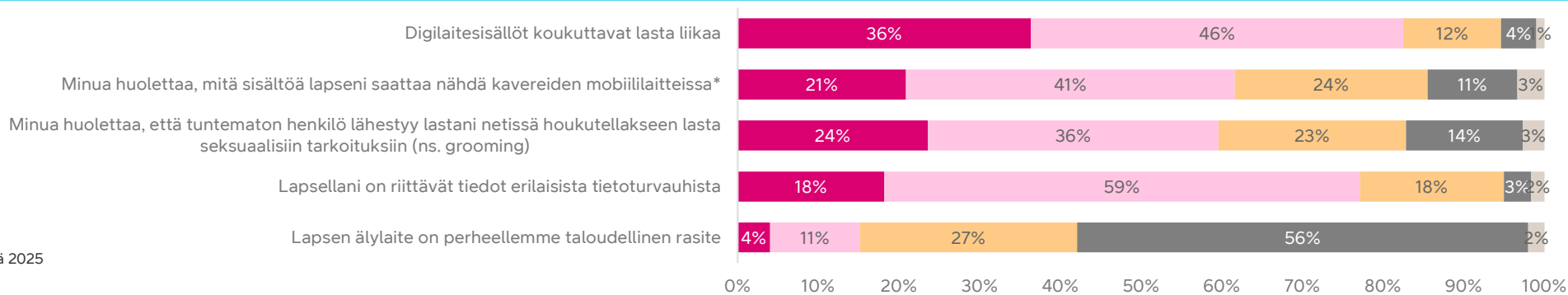
Sensitivity: Internal

13–16-vuotiailla koetaan olevan selvästi paremmat tiedot erilaisista tietoturvahista verrattuna nuorempiin lapsiin

Huolenaiheisiin liittyvät väittämät: 5-12-vuotiaat

Huolenaiheisiin liittyvät väittämät: 13-16-vuotiaat

*Uusi väittämä 2025

Näet seuraavaksi joukon väittämiä. Vastaa sen mukaan, oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä.
n= 5-12v = 476 IP
n= 13-16v = 297 IP

Sensitivity: Internal

Suurimmaksi koetuksi riskiksi 5–12-vuotiaiden lasten kohdalla on noussut haitalliset sivustot sekä puhelimen katoaminen ja rikkoutuminen. Useimmiten kohdatut riskit ovat edelleen puhelimen rikkoutuminen, käyttöön kuluva aika ja se, ettei lasta saa puhelimella kiinni.

Riskit

	Koen riskinä 2025	Olen kohdannut lapsen puhelimien käytössä 2025	En koe riskinä enkä ole kohdannut 2025	Koen riskinä 2024	Koen riskinä 2023
Lapselle haitalliset sivustot (esim. seksi, väkivalta, päihtet) tai kontaktit	71%	9%	24%	62%	64%
Puhelin katoaa	66%	12%	24%	63%	64%
Puhelin rikkoutuu	66%	25%	17%	60%	62%
Lasta huijataan netissä	64%	6%	31%	59%	62%
Lasta kiusataan kännykän, somen ja/tai viestisovellusten välityksellä	61%	10%	30%	55%	60%
Valvomaton netin käyttö	61%	11%	32%	57%	58%
Lapsesta levitetään arkaluontoista materiaalia netissä	59%	6%	35%	56%	56%
Puhelimen käyttöön kuluu liikaa aikaa	59%	30%	21%	57%	55%
Puhelin varastetaan	57%	5%	39%	57%	60%
Lapsi joutuu verkkorikoksen uhriksi	57%	4%	40%	50%	50%
Lapsi lataa sovelluksen, liitteen tai linkin, jonka kautta laitteeseen tulee virus tai muu haittaohjelma	57%	7%	37%	57%	56%
Lapsi joutuu vaaratilanteeseen liikenteessä	56%	8%	39%	52%	53%
Vaikuttaa kielteisesti unen laatuun tai terveyteen (esim. selkä- ja niskavaivat)	53%	17%	34%	54%	52%
Lapsi luovuttaa henkilötietoja tai salasanan ulkopuoliselle	52%	4%	44%	47%	49%
Vapaa-aika yksipuolistuu	51%	19%	35%	47%	47%
Lasta ei saa usein puhelimella kiinni	40%	29%	38%	41%	40%
Lapsi aiheuttaa omalla kännykän käytöllään muille harmia	37%	8%	56%	39%	39%
Vaikuttaa kielteisesti oppimiseen	35%	17%	51%	40%	37%
Yllätyksenä tulevat liian suuret laskut	26%	9%	67%	29%	25%

Mitkä seuraavista koet riskinä ja/tai olet kohdannut lapsesi puhelimen käytössä?
n= 5-12v = 476 IP

Sensitivity: Internal

13–16-vuotiaiden ryhmässä koetut riskit jakautuvat melko tasaisesti, suurimpina huolenaiheina ovat nettihuijaukset, haitalliset sivustot ja puhelimen katoaminen. Yleisimmin kohdatut riskit vanhemmilla lapsilla ovat samat kuin nuoremmilla: puhelimen rikkoutuminen, liiallinen käyttöaika ja se, ettei lasta saa puhelimella kiinni.

Riskit

	Koen riskinä 2025	Olen kohdannut lapsen puhelimen käytössä 2025	En koe riskinä enkä ole kohdannut 2025	Koen riskinä 2024	Koen riskinä 2023
Lasta huijataan netissä	66%	4%	31%	55%	64%
Lapselle haitalliset sivustot (esim. seksi, väkivalta, päihtet) tai kontaktit	65%	6%	31%	55%	64%
Puhelin katoaa	64%	14%	26%	53%	61%
Puhelin varastetaan	63%	5%	32%	55%	60%
Lapsi joutuu verkkorikoksen uhriksi	62%	3%	36%	53%	60%
Lapsi lataa sovelluksen, liitteen tai linkin, jonka kautta laitteeseen tulee virus tai muu haittaohjelma	61%	7%	33%	57%	61%
Puhelin rikkoutuu	61%	38%	12%	55%	56%
Vaikuttaa kielteisesti unen laatuun tai terveyteen (esim. selkä- ja niskavaivat)	61%	21%	25%	58%	61%
Puhelimen käyttöön kuluu liikaa aikaa	59%	32%	21%	49%	61%
Lasta kiusataan kännykän, somen ja/tai viestisovellusten välityksellä	57%	10%	37%	49%	56%
Valvomaton netin käyttö	55%	14%	34%	51%	56%
Lapsesta levitetään arkaluontoista materiaalia netissä	55%	6%	40%	53%	55%
Lapsi joutuu vaaratilanteeseen liikenteessä	54%	7%	42%	48%	59%
Vapaa-aika yksipuolistuu	44%	18%	45%	45%	47%
Lapsi luovuttaa henkilötietoja tai salasanan ulkopuoliselle	43%	5%	53%	43%	46%
Vaikuttaa kielteisesti oppimiseen	42%	17%	46%	44%	45%
Lasta ei saa usein puhelimella kiinni	32%	34%	44%	36%	37%
Lapsi aiheuttaa omalla kännykän käytöllään muille harmia	29%	5%	68%	30%	34%
Yllätyksenä tulevat liian suuret laskut	19%	11%	72%	27%	23%

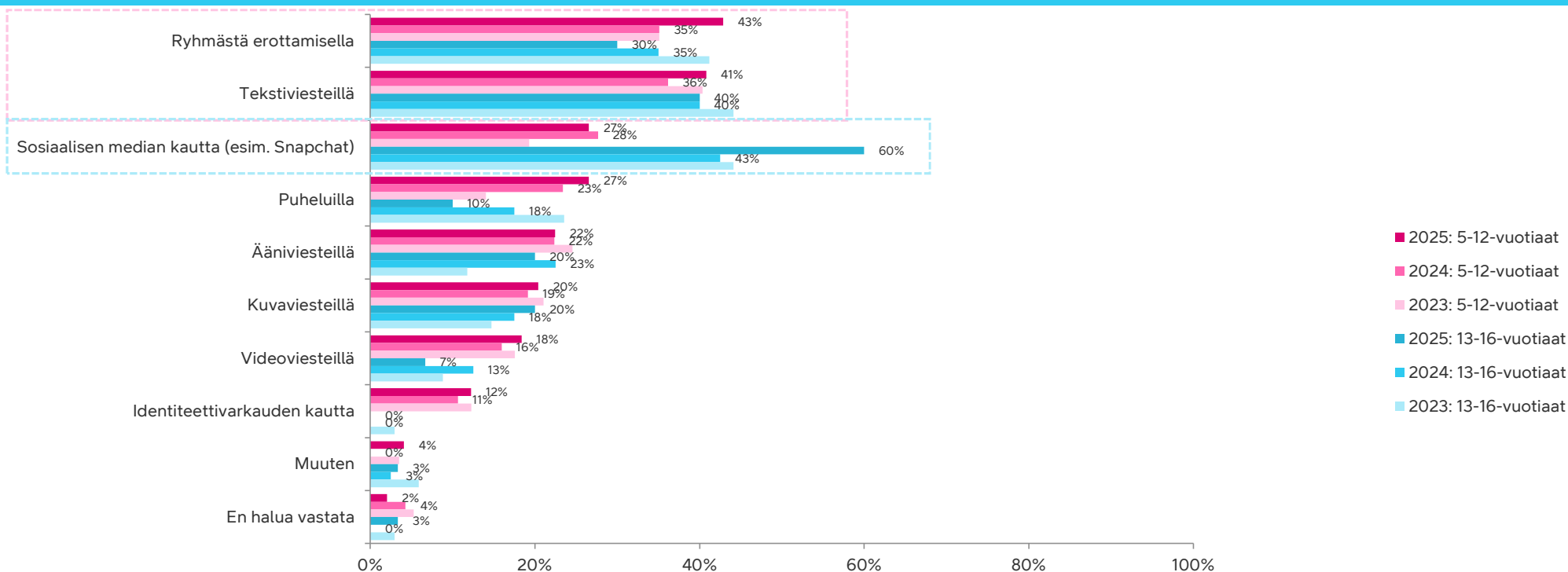
Mitkä seuraavista koet riskinä ja/tai olet kohdannut lapsesi puhelimen käytössä?
n= 13-16v = 297 IP

Sensitivity: Internal

10% 5–16-vuotiaista lapsista on kohdannut kiusaamista puhelimen välityksellä. Nuorempien lasten kohdalla kiusaamista on tapahtunut useimmin ryhmästä erottamisella ja tekstiviesteillä. Vanhempien lasten keskuudessa korostuu yhä vahvemmin sosiaalisen median kautta tapahtuva kiusaaminen.

5-12-vuotiaat
13-16-vuotiaat

Lapsen kiusaaminen – jos lasta on kiusattu, miten kiusaaminen on tapahtunut

Vastasi, että lastasi on kiusattu kännykän välityksellä. Miten kiusaaminen on tapahtunut?
 n= 5-12v = 49 IP (low base)
 n= 13-16v = 30 IP (low base)

Sensitivity: Internal

Tarvittavaa tukea tai opastusta lapsen laitteiden käyttöön toivotaan erityisesti koulusta, järjestöistä ja oman operaattorin tarjoamana.

Toimijat ja kanavat, joiden kautta haluaisi saada tarvittavaa tukea tai opastusta lapsen laitteiden käyttöön

“Valtiolta, kouluista yhteisiä pelisääntöjä muiden vanhempien kanssa sekä neuvolat”

”Taholta, jonka toimintaan ei tässä asiassa liity kaupallista hyötyä, vaan esimerkiksi Mannerheimin lastensuojeluliitolta tai THL:ltä.”

”Peruskoulusta, esim. mediapainotteinen vanhempainilta.”

”Laitteiden ja sovellusten käyttöön teleoperaattoreilta, mutta lasten puhelimen käytön osalta ylipäättään ohjausta varhaiskasvatukseen sekä alakoululaisten vanhemmille.”

Uusi kysymys
2025

Miltä toimijoilta tai mistä kanavista haluaisit saada tarvittavaa tukea tai opastusta lapsen laitteiden käyttöön?
n= 5-16-vuotiaat= 177 IP

Sensitivity: Internal

Käytön huolenaiheet ja turvaaminen - Yhteenveto

Käytön huolenaiheet

- Suurin osa vanhemmista kokee, että digilaitesisällöt koukuttavat lasta liikaa. 13-16-vuotiaiden vanhempien keskuudessa osuus on kasvanut.
- Suurinta osaa vanhemmista huolettua mitä sisältöä lapsi saattaa nähdä kavereiden mobiililaitteissa, tämä korostuu nuoremman ikäryhmän vanhemmissa enemmän.
- Merkittävä osuus kokee myös huolta siitä, että tuntematon henkilö lähestyy lasta seksuaalisiin tarkoituksiin.
- 13-16 vuotiailla koetaan olevan selvästi paremmat tiedot erilaisista tietoturvauhista verrattuna nuorempiin lapsiin.

Riskit

- Puhelimen käytön suurimpina riskeinä pidetään 5-12-vuotiaiden lasten kohdalla haitallisia sivustoja sekä puhelimen katoamista ja rikkoutumista.
- 13-16-vuotiaiden ryhmässä koetut riskit ovat jakautuneet melko tasaisesti, kärjessä ovat nettihuijaukset, lapselle haitalliset sivustot sekä puhelimen katoaminen.
- Useimmiten kohdatut riskit ovat molemmissa ikäryhmissä puhelimen rikkoutuminen, käyttöön kuluva aika ja se, ettei lasta saa puhelimestä kiinni.

Kiusaaminen

- 10% 5-16-vuotiaista lapsista on kohdannut kiusaamista puhelimen välityksellä.
- Kiusaamista on tapahtunut useimmin ryhmästä erottamisella tai tekstiviesteillä. 13-16-vuotiaiden lasten keskuudessa korostuu vahvasti myös sosiaalisen median kautta tapahtuva kiusaaminen.

Agenda

- Tutkimuksen tausta
- Puhelimen hankinta ja omistaminen
- Ominaisuudet ja palvelut
- Sovellukset ja käyttökohteet
- Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen
- Käytön huolenaiheet ja turvaaminen
- Digitaalinen yhdenvertaisuus
- Yhteenveto

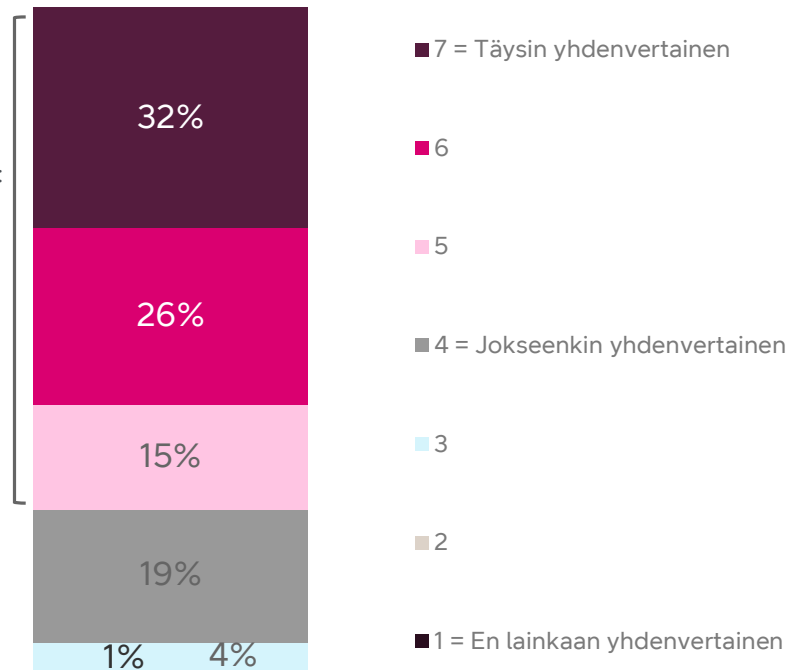
73% 5–12-vuotiaiden lasten vanhemmista kokee digitaalista yhdenvertaisuutta. Syyt digitaalisen yhdenvertaisuuden ulkopuolelle jäämiseen liittyvät taloudellisiin rajoitteisiin ja rajoitettuun teknologian käyttöön.

Digitaalinen yhdenvertaisuus

Kokemus digitaalisesta yhdenvertaisuudesta

Syyt digitaalisen yhdenvertaisuuden ulkopuolelle jäämiseen

Kokee yhdenvertaisuutta: 73 %

”Ei ole varaa ostaa lapsille kaikkia laitteita”

”Kaikilla ei ole varaa älypuhelimiin ym laitteisiin.”

”Hänellä ei ole käytössä mobiililaitetta”

”Käytämme suhteellisen vähän teknologiaa”

”Koska perheessämme ei ole uusimpia härveleitä lasten käytettävissä. Emme omista tablettia, kiinteää nettiä tai vast.”

Jos mietit digitalisoituvaa yhteiskuntaamme, niin kuinka yhdenvertainen koet lapsesi olevan muiden Suomessa asuvien lasten ja nuorten kanssa? Mitkä syyt saavat sinut kokemaan, ettei lapsesi ole yhdenvertainen digitalisoituvassa yhteiskunnassa muiden Suomessa asuvien lasten tai nuorten kanssa?

n = 5-12-vuotiaat 709 IP

Sensitivity: Internal

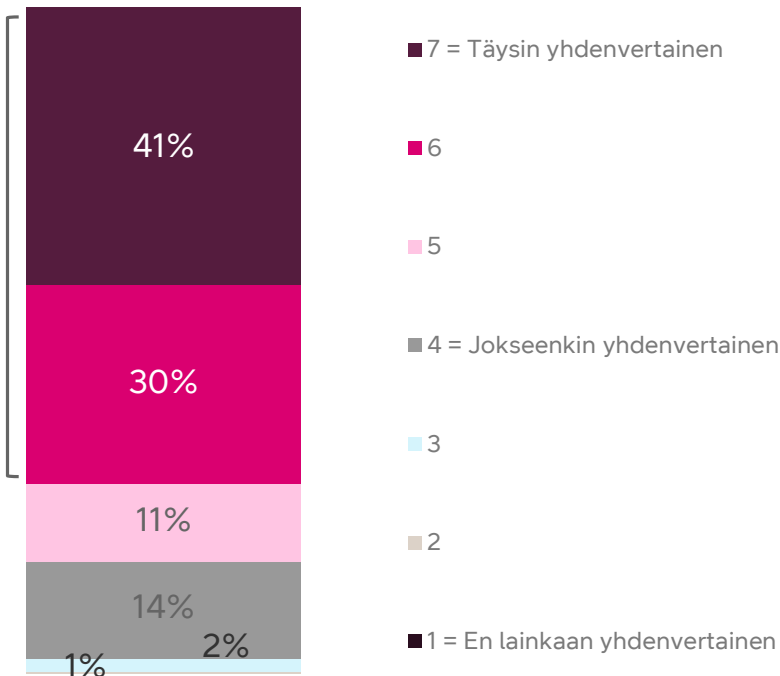
13–16-vuotiaiden lasten vanhemmista hieman suurempi osuus (82%) kokee digitaalista yhdenvertaisuutta. Myös heidän keskuudessaan syyt digitaalisen yhdenvertaisuuden ulkopuolelle jäämiseen liittyvät taloudellisiin rajoitteisiin.

Digitaalinen yhdenvertaisuus

Kokemus digitaalisesta yhdenvertaisuudesta

Syyt digitaalisen yhdenvertaisuuden ulkopuolelle jäämiseen

Kokee yhdenvertaisuutta: 82 %

"Meillä ei rahaa ostaa laitteita"

*"Yhteydet eivät ole samaa luokkaa kun kaupungeissa.
Kouluissa vähän opetusta"*

"Puhelimien kalliit hinnat"

*"Koska olen rajoittanut hänen digilaitteitaan
peruspuhelimeen ja kaverilla on kumminkin mobiililaitteet
ja on näkynyt jo heikompina arvosanoina koulussa
opetetussa tietotekniikassa verrattuna ikätoveihin"*

Jos mietit digitalisoituvaa yhteiskuntaamme, niin kuinka yhdenvertainen koet lapsesi olevan muiden Suomessa asuvien lasten ja nuorten kanssa? Mitkä syyt saavat sinut kokemaan, ettei lapsesi ole yhdenvertainen digitalisoituvassa yhteiskunnassa muiden Suomessa asuvien lasten tai nuorten kanssa?

n = 13-16-vuotiaat 299 IP

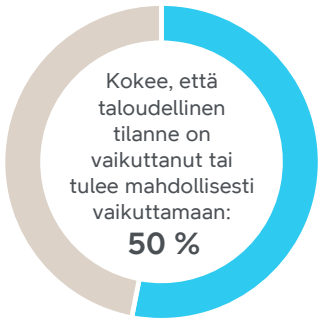
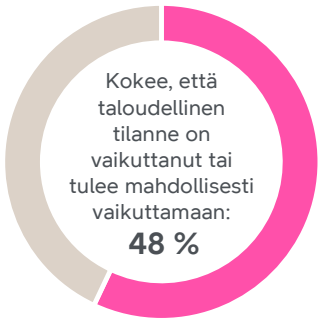
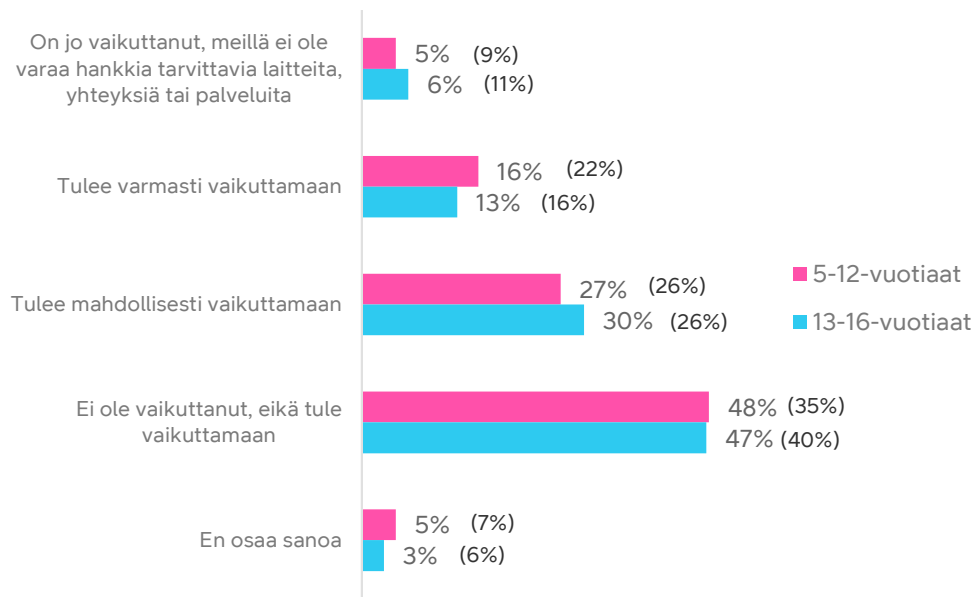
Sensitivity: Internal

Noin puolet 5–16-vuotiaiden lasten vanhemmista kokee, että taloudellinen tilanne on vaikuttanut tai tulee mahdollisesti vaikuttamaan lapsen osallisuuteen digitalisoituvassa yhteiskunnassa. Ikäryhmien välillä ei ole merkittäviä eroja.

5-12-vuotiaat⁸⁶
13-16-vuotiaat

Taloudellinen tilanne

Taloudellisen tilanteen vaikutus digitalisoituvassa yhteiskunnassa osallistumiseen

Suluissa 2024 tulokset

Vaikuttaako perheesi taloudellinen tilanne lapsesi osallisuuteen digitalisoituvassa yhteiskunnassa?
n = 5-12-vuotiaat 709 IP
n = 13-16-vuotiaat 299 IP

Sensitivity: Internal

Digitaalinen yhdenvertaisuus - Yhteenveto

Yhdenvertaisuus

- Noin 75% 5-16-vuotiaiden lasten vanhemmista kokee digitaalista yhdenvertaisuutta.
- Selvästi pienempi osuus ei koe yhdenvertaisuutta – Molemmissa ikäryhmissä syyt digitaalisen yhdenvertaisuuden ulkopuolelle jäämiseen liittyy vahvasti perheen taloudelliseen tilanteeseen ja siihen, ettei ole mahdollisuutta ostaa älylaitteita.

Taloudellinen tilanne

- Noin 50% sekä 5-12-vuotiaiden että 13-16-vuotiaiden lasten vanhemmista kokee, että taloudellinen tilanne on vaikuttanut tai tulee mahdollisesti vaikuttamaan lapsen osallisuuteen digitalisoituvassa yhteiskunnassa.

Agenda

- Tutkimuksen tausta
- Puhelimen hankinta ja omistaminen
- Ominaisuudet ja palvelut
- Sovellukset ja käyttökohteet
- Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen
- Käytön huolenaiheet
- Digitaalinen yhdenvertaisuus
- Yhteenveto

Puhelimen hankinta ja omistaminen

- Ensimmäinen puhelin hankitaan useimmin 6- tai 7-vuotiaalle lapselle. Edellisvuosiin verrattuna harvemmillä alle kouluikäisellä on puhelin käytössä. Ensimmäisen puhelimen hankintaan tyypillisimmin koulun alkamisen yhteydessä, lapsen ja perheen yhteydenpitoon sekä turvallisuuden takia.
- Kun lapsi on saanut oman puhelimen, käytetään sitä valvotusti vanhemman kanssa tyypillisimmin alle puoli vuotta.
- Vaikka ensipuhelin on yhä useimmiten älypuhelin, on kellopuhelimien suosio noussut sekä harkinnassa että hankinnassa.
- Puhelinta hankittaessa vanhempia huolettavat tai mietityttävät puhelimen kestävyys ja hinta sekä turvallisuuteen/tietoturvaan liittyvät asiat.

Ominaisuudet ja palvelut

- Soitonestot maksullisiin palvelunumeroihin on yleisin käytössä oleva ominaisuus. 5-12-vuotiailla myös kielettyjen ja sallittujen sovellusten määritykset ovat yleinen ominaisuus.
- 5-12-vuotiaiden yleisen käytössä oleva palvelu on puhelimen seuranta, vanhemmilla lapsilla varmuuskopiointipalvelut sekä virusten ja haittaohjelmien torjunta ovat yleisimmät käytetyt palvelut.
- Huijauspuheluiden esto- ja tunnistamispalvelut tai – ominaisuudet kiinnostavat vanhempia eniten niistä palveluista, jotka eivät nykyisellään ole käytössä.

Sovellukset ja käyttökohteet

- Lasten ja nuorten päivittäin eniten käytetty sovellus on edelleen WhatsApp.
- Puhelinta käytetään molemmissa ikäryhmissä useimmiten yhteydenpitoon perheenjäsenten ja kavereiden kanssa. Puhelimen käyttö monipuolistuu iän myötä.
- Perinteiset puhelut ja kirjoitettu teksti ovat edelleen suosituimmat yhteydenpidon muodot vanhempien kanssa.
- Kavereiden kanssa pidetään yhteyttä kirjoitetulla tekstillä ja videopuheluilla. Nuorempi ikäryhmä käyttää tämän lisäksi perinteisiä puheluita, kun vanhemmat lapset taas sosiaalista mediaa.

Puhelimen ja muiden laitteiden käyttö, pelisäännöt ja rajoittaminen

- Vanhemmat pitävät sopivana puhelimen käyttöaikana 5-12-vuotiaiden kohdalla enintään 1-2 tuntia päivässä ja 13-16-vuotiaiden kohdalla alle neljää tuntia. Nuoremmassa ryhmän kohdalla käyttöaika pysyy jokseenkin rajoissaan, mutta melkein puolet 13-16-vuotiaista lapsista käyttää puhelinta arkipäivisin yli 4 tuntia.
- Nuorempien puhelinaikaa rajoitetaan useammin ja useammalla tavalla kuin 13-16-vuotiaiden.
- Vanhemmat haluavat yhtä enemmän tietää mitä lapsi tekee sosiaalisessa mediassa ja mihin chat-ryhmiin lapsi kuuluu.

Käytön huolenaiheet

- Suurin osa vanhemmista kokee, että digilaitteisällöt kourkuttavat lasta liikaa. 13-16-vuotiaiden vanhempien keskuudessa osuus on kasvanut.
- 13-16-vuotiailla koetaan olevan paremmat tiedot erilaisista tietoturvaohjeista kuin nuoremmilla.
- Useimmiten kohdatut riskit ovat molemmissa ikäryhmissä puhelimen rikkoutuminen, käyttöön kuluva aika ja se, ettei lasta saa puhelimesta kiinni.
- 10% 5-16-vuotiaista lapsista on kohdannut kiusaamista puhelimen välityksellä. Kiusaamista on tapahtunut useimmin tekstiviesteillä ja ryhmästä erottamisella.

Digitaalinen yhdenvertaisuus

- Noin 75% 5-16-vuotiaiden lasten vanhemmista kokee digitaalista yhdenvertaisuutta.
- Selvästi pienempi osuus ei koe yhdenvertaisuutta – Molemmissa ikäryhmissä syyt digitaalisen yhdenvertaisuuden ulkopuolelle jäämiseen liittyy vahvasti perheen taloudelliseen tilanteeseen ja siihen, ettei ole mahdollisuutta ostaa älylaitteita.
- Noin 50% sekä 5-12-vuotiaiden että 13-16-vuotiaiden lasten vanhemmista kokee, että taloudellinen tilanne on vaikuttanut tai tulee mahdollisesti vaikuttamaan lapsen osallisuuteen digitalisoituvassa yhteiskunnassa.